

Št. 147 (14.543) leto XLIX.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakrt nad Cerkljem, razmnožen na ciklostili. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodo" v Govcu pri Gorenji Trebuli, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobodjenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužjeni Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040/7796600

GORICA - Drevored 24 maggio 1 - Tel. 0481/533382

ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432/731190

1200 LIR POSTNINA PLAČANA V GOTOVINI
SPED. IN ABB. POST. GR. 1/70

PETEK, 4. MAJA 1993

BCIKB BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

BANCOMAT

Moja banka, v žepnem formatu.

NEMČIJA / V SOLINGENU IN KÖLNU

Nemško slovo od žrtev

Predsednik republike Richard von Weizsäcker je jasno povedal, da je za solingenski zločin sokriva vsa nemška družba - Kritike, ker se kancler Kohl ni udeležil pogrebnih svečanosti

Hamburg preživel hudo uro

KÖLN - Zavite v turske zastave s polmesecem, prekrite z nageljni in obdane z vencji so krste petih žrtev zločina požara v Solingenu vsaj za en dan pomenile simbol razdvojenosti in presunjenosti Nemčije.

»Ko se mladi spremenijo v pozigalce in morilce, krivda ne pade nanje, temveč na nas, ki vplivamo na vzgojo, na družine in sole, na združenja in skupnosti, na nas politike.« Grenke besede nemškega predsednika Richarda von Weizsäckerja so se kot rezilo vrezale v zavest oblasti, ki so se udeležile pogrebne slovesnosti v kölnski mošeji; slišala jih je turska mladina, ki ni smela v mošejo, z neposrednim televizijskim prenosom pa so segle v zavest večine Nemcev. »Umori v Möllnu in Solingenu,« je jasno poudaril nemški predsednik, »niso

osamljena zločinska dejanja, temveč so se porodili v ozračju desničarske skrajnosti.« Richard von Weizsäcker je prav tako jasno zahteval dvojno državljanstvo za turske priseljence. Te njegove besede pa niso mogle omiliti ogorčenja Turkov in ne samo njih, da je kancler Kohl ostal v Bonnu, ker ga moti »pogrebni turizem«. Kancler je poskušal popraviti svoj spodrsli in je napovedal sklicanje vsedravnice konference o vprašanju nasilja do tujcev, kljub temu pa so nanj včeraj dobesedno deževale kritike tudi iz vrst njegove demokratske CDU.

V cast solingenskim žrtvam so se pet minut pred dvanajsto v Kölnu oglasili zvonovi vseh cerkva in tovarniške sirene. Ustavili so se mestni avtobusi in vozniki so prebrali potnikom solidarnostno izjavo. Nemčija je vsaj za en dan oti-

pljivo dokazala, da socustvuje s svojci žrtev in da najodločneje obsoja neonacistično nasilje. To pa ni dovolj za tisoče turskih priseljencev, ki so tudi včeraj v raznih nemških mestih protestirali in zahtevali, da krivce izsledijo. Turki ne morejo preboleti dejstva, da so preiskovalci sprva objavili fotobotke domnevnih osumljenčev in jih takoj nato umaknili. V zaporu je torej le 16-letni Christian Riha, ki ga skušajo zdaj vsi prikazati kot zagrenjenega iztirjenca z desničarskimi simpatijami.

Pogrebne slovesnosti za petimi žrtvami so se začele že jutraj v Solingenu pred poslopjem, kjer so plameni zadušili pet mladih živiljenj in na katerem sta viseli nemška in turska zastava ter prapora Severnega Porenja-Westfalije in solingenske občine. (Fotokolor: AP)

HAMBURG - Če je prejšnja noč po za-
slugi policijskih okrepitev in močnega
naliva minila v Solingenu brez hujskih
zapletov pa tega ne moremo trditi za
Hamburg. Po miroljubni manifestaciji
več kot 5 tisoč Turkov, ki so zahtevali

kaznovanje neonacističnih nasilnežev, je
to hanseatsko mesto predsinocnim do-
zelo svojo hudo uro. Turska mladina se
je ob podpori levicarske domače mladeži
prepusila nasilju in simboličnemu za-
ganju nemških zastav (na sliki AP).

Kitajska: vrnitev Mikija Miške

LOS ANGELES - Miki Miska, legendarni protagonist stripov se bolj legendarnega Walta Disneya, se po starih letih vrača na Kitajsko. Za njegovo vrnitev se je odločilo podjetje Walt Disney potem, ko so mu kitajske oblasti zagotovile, da bodo strožje kot doslej preganjale »ponarejevalce« slovitih miške. Walt Disney je pred štirimi leti zapustil kitajsko tržišče prav zaradi vse večjega cenene- ga posnemanja originalnih stripov.

Prvi izvirni strip Mikija Miške po 4-letni odsotnosti bo izšel v tork. Sprva bo izhajal mesečno, v prihodnosti pa mu bodo - po načrtih ameriške večna- cionalke - delali družbo se nekateri drugi protagonisti Disneyevih stripov.

ZIVAHNO NA SLOVENSKIH CESTAH

Padavine so povzročile rekordno število prometnih nesreč in - glavobolov

Samo v Ljubljani so vozniki trčili 50-krat

LJUBLJANA - Teško pričakovani dež je na cestah povzročil nemalo težav. Povsod po Sloveniji je bilo zaradi spolzkih cest in premajhne zbranosti voznikov veliko trkov in naletov vozil. Samo v Ljubljani in okolici je bilo danes 50 prometnih nezgod, kar je visoko nad običajnim dnevnim povprečjem. Na srečo pa je bila posledica velike večine nesreč le zmečkana pločevina. Da bi promet potekal cimbolj neovirano, so policijske postaje za polovico okrepile patrulje. Edini daljši zastoj je bil na magistrali pri Lukovici, kjer je zaradi prevrnjenega priklopnika promet zastal za več kot dve uri. (A. Z.)

Ustrelil osem vojakov, nato še sebe

BEOGRAD - Devetnajstletni Jozef Meneder, ki je v Vranju v južni Srbiji služil vojsko, je v zgodnjih jutranjih urah v četrtki z brzostrelko pobil osem tovarišev in jih pet ranil, potem pa ustrelil se sebe. Meneder, po rodu iz Subotice, je pobegnil iz vojaškega zapora, kamor so ga poslali zaradi žaljenja sotovarišev, z železnim drogom močno ranil stražarja, si priboril brzostrelko, vdrl v spalnico in pobil speče tovariše. Dejanje je storil v stanju zmanjšane pristevnosti, se glasi uradno vojaško sporočilo, ki ga je poveljstvo jugoslovanske vojske posredovalo tiskovnim agencijam. (Reuter)

HRVAŠKA / ODNOSI S SLOVENIJO

Zagreb bi sporna vprašanja raje urejal sporazumno kot z arbitražo

Spravljiv nastop zunanjega ministra

GORDANA GOJAK IN GOJKO MARINKOVIĆ

ZAGREB - »Odprta meddržavna vprašanja si bomo s sosednjo Slovenijo prizadevali reševati v umirjenem tonu in ob spoštovanju vseh medsebojnih interesov,« je izjavil na včerajšnji tiskovni konferenci novi hrvaški minister za zunanje zadeve dr. Mate Granić, že sesti sef diplomacije v zadnjih treh letih. Odnose s Slovenijo je uvrstil med prioritete dejavnosti hrvaške diplomacije. Pri tem je mejo v Piranskem zalivu označil kot edini stvarni problem pri določanju mejne crte med obema državama. »Prizadevali si bomo, da bomo ta problem rešili sporazumno v obojestransko zadovoljstvo.

Mednarodno arbitražo bomo zahtevali samo, če se ne bomo mogli sporazumeti v mirnih pogajanjih,« je pojasnil dr. Mate Granić.

Minister za zunanje zadeve je omenil tudi problem lastništva, kar naj bi reševali po naceru reciprocitete. O odnosih med Slovenijo in Hrvaško je v Zagrebu razpravljala tudi zunanje-politični odbor saborskega predstavniškega doma. Namestnik zunanjega ministra dr. Ivo Sanader je se odločene od svojega nadrejenega zahteval izboljšanje odnosov med Ljubljano in Zagrebom. Po njegovem mnenju bi moral Hrvaška Sloveniji omogočiti dostop do mednarodnih voda. V zameno pa naj bi zahtevali odpravo administrativnih ovir med Zagrebom in Sentiljem ter med Reko in Trstom. Obtožil je Italijo, da spretno izrablja spore med Ljubljano in Zagrebom, poleg tega pa meče Hrvaški polena pod noge v mednarodnih ustanovah.

SEJEM / DRAŽBA

Prodanih pet del

Ob zaključku tretjega mednarodnega sejma sodobne umetnosti in antikvitete tudi dražba

Gvač ISTRANKA Franceta Godca na dražbi
(Foto: Jože Suhadolnik/TRIO)

LJUBLJANA - Na sejmu AAF - Ars Antiques Fair, ki je od 30. maja potekal na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani, se je v okviru 55 razstavljalcev (galerij in antikvariatov) iz devetih držav predstavilo 250 priznanih umetnikov. Ob zaključku sejma je potekala tudi dražba umetniških del in starin, ki jo je pripravilo in vodilo podjetje Interakcija. Slo je za 62 umetniških del tujih in domačih ustvarjalcev. Estimacijske cene, ki so se gibale med 300 do 8.000 nemških mark v tolaških protivrednostih, so predstavljele okvirno pričakovano ceno del, medtem ko so bile izklicne cene v povprečju od 20 do 30 odstotkov nižje. Kljub velikemu številu obiskovalcev, predvsem rado- vednežev, so bile prodane le štiri slike in ena fotografija. Največ denarja je bilo odstetega za sliko Budimpesta madžarskega umetnika Antala Berkesa. (I. S.)

NOVICE

Nova odkritja sodnikov v podkupninskih preiskavah

TURIN - Sodniki iz Lugana so zaplenili švicarski račun, ki ga je bil odprl pred letom umrli predstavnik turinske KPI Antonio De Francisco in nanj položil podkupnino za 250 milijonov lir, ki naj bi jo bila placala družba Cogefar Impresit za depurator Po-Sangone. Obstoje tega računa je včeraj potrdil tudi Primo Greganti, dostop do računa, poimenovanega »Idea« pa naj bi imel Giancarlo Quagliotti, ki je bil do leta 1983 načelnik svetovalske skupine KPI v turinskem občinskem svetu. Izvedelo se je tudi za obstoj še enega švicarskega računa KPI, poimenovanega »Sorgente«, katerega naslovnik naj bi bil - kot v primeru računa »Gabieta« - Greganti.

Turinsko pravdnistvo je medtem poslalo še drugo jamstveno obvestilo na naslov poslanca PSI Giuseppea Garesia, ki naj bi bil prejel podkupnine od družbe Fiat Impresit. V Milanu pa se je včeraj sodni policiji predal pooblaščen upravitelj družbe Italtel Salvatore Randi, na račun katerega so milanski sodniki izdali nalog za preventivni pripor zaradi korupcije. Bremenijo ga, da je izplačal 3, 8 milijarde lir podkupnine generalnemu direktorju državne telefonske družbe Giuseppeju Parelli.

V Catanii sta se včeraj predala druga dva izmed osmih bivših pokrajinskih odbornikov, za katere so sodniki izdali naloge za preventivni pripor pod obozbo izsiljevanja. Gre za socialistična Nunzia Giardinara in Cirina Torrisija, medtem ko se še vedno skrivajo trije demokratski odborniki in načelnik njihove svetovalske skupine v pokrajinskem svetu. Trinajst nalogov za preventivni zapor so sodniki v Catanii izdali po pričevanju podjetnika Francesca Finocchiaro, ki je izjavil, da je demokristjanom plačal dve milijardi lir, socialistom in republikancem tri milijarde, 500 milijonov pa bivšemu poslancu KD Antoniu Dragu.

Z junijem cenejša uporaba telefonske kartice

TRST - Telefonska družba SIP je s 1. junijem ukinila dodatek 250 lir, ki je veljal za vsak telefonski klic s telefonsko kreditno kartico, kar pomeni, da se je njena uporaba pocenila. V obdobju med junijem in novembrom pa SIP povrhu ne bo zaračunavala naročnine v znesku 1000 lir, če bo lastnik kartice mesечно porabil vsaj pet enot telefonske tarife.

S to pobudo zeli SIP prispevati k širjenju uporabe telefonske kartice za klice z javnih telefonskih naprav. Ta sodoben pripomoček je namreč za uporabnika zelo priročen, saj lahko telefonira od koderkoli brez časovne omejitve in iskanja drobita. Kdor bi si želel omisliti telefonsko kartico, se lahko obrne na komercialna okenca družbe SIP ali na telefonsko številko 187.

RIM / PO NAJDBI FIATA 500 Z RAZSTRELIVOM

V pripravi je identikit neke sumljive osebe

Sindikati CGIL, CISL in UIL zahtevale učinkovitejše varnostne ukrepe - Izjavi Del Turca in Occhetto

RIM - V ulici Sabini sredi rimskega zgodovinskega jedra, kjer so predvčerajšnjim odkrili z razstrelivom nabit fiat 500, ne govorijo o drugem kot o spodleteljem atentatu, ki bi lahko povzročil pravi pokol. Osebeje zavoda Banca commerciale italiana, podjetniki in stanovalci so zaprepani, češ, v najbolj rizicnem mestu Italije živimo, strah nas je. Toda peklenjski stroj je bil menda tako naravan, da bi pocil ponoci, da torej ne bi bilo zrtev. Sicer pa so preiskovalci sila zapeti, le javni tožilec Giorgio Castellucci je govoril z novinarji: bolj kot za koordinirano akcijo ustrahovanja v organizaciji mafije ali mednarodnih terorističnih

organizacij naj bi slo za delo rimskega podzemlja; seveda ne gre izključiti povezave z atentatom v ulici Fauro v Rimu in s pokolom v Firencah.

Pozneje je iz preiskovalnih vrst pronicila vest, da pripravljajo karabinerji identikit moškega, ki so ga videle nekatere price, kako je predvčerajšnjim zjutraj sumljivo krožil na kraju, kjer so nasli fiat 500. Tudi to, za kakšen peklenjski stroj je slo, se ni povsem znano: menda je ugotovljeno, da so nabasali avto z desetimi kilogrami anfoja, toda nekateri omenjajo 500 gramov razstreliva T4, povezanega z radijsko vodenim detonatorjem, opremljenim z elektronskim spominom, oja-

valcem impulzov in relem; takšno bombo pa zna sestaviti samo profesionalc.

Na zahtevo sindikatov CGIL, CISL in UIL se je sesel pokrajinski odbor za red in javno varnost. Sindikalisti so v navzočnosti prefekta, kvestorja, poveljnikov karabinerjev in redarjev ter občinskega komisarja pozvali k učinkovitejšim preventivnim varnostnim ukrepom (tudi prek informatizacije javnih uprav).

Tajnik PSI Del Turco je označil spodleteli atentat kot napad na institucije, vodja DSL Occhetto pa pripisal zdajšnje dogajanje tistim, ki so zakrili odgovornosti za vse pokole od milanskega Trga Fontana naprej.

MILAZZO / STRAHOTNA NESREČA NA DELU

Eksplozija v čistilnici 7 mrtvih, 17 ranjenih

»Ognjena žoga zajela delavce med kosilom«

MILAZZO (MESINA) - Sedem mrtvih in 17 ranjenih je tragicni obračun včerajšnje strahovite eksplozije v čistilnici podjetja AGIP Petroli v Milazu v pokrajini Mesina na Siciliji. Nesreča na delu se je pripetila v čistilnici Mediteranea, ki spada med najbolj nevarne gospodarske objekte v Italiji. V obratu so ze dalj časa opravljali vzdrževalna dela, da bi objekt posodobili, vse to pa ni nič pomagalo.

Eksploziralo je malo pred 13.30. Večina delavcev je bila takrat v menzi na kosilu, kar je pravzaprav »omililo« razsežnosti tragedije. Prizorišče eksplozije je bil del objekta ob enem

od pomolov, kjer s tankerjev pretovarjajo surovo nafto. Pricevanja očitovcev o vzroku nesreče so dokaj protislovna: po mnenju nekaterih preživelih naj bi eksplozijo zanimalo uhajanje plina iz enega od tamkajšnjih skladišč, po mnenju drugih naj bi se vžgalo v cevih gorilnega olja, ki vodijo v čistilico.

Tragedija se je dogodila v hipu: strahoviti pok, ki so ga slišali nekaj kilometrov stran, je zanimal ognjeno zogo, ki jo je zračni val razširil na bližnje objekte. Plameni (skupno se je vnelo kakih 5.000 kilogramov surove nafte) so zajeli skupino kakih 70 delavcev, ki so kosili tam v bližini na prostem, v

senci čistilnih naprav. Trije so zgoreli na mestu, stirje drugi so umrli nekaj ur kasneje po mčnih bolečinah. Sedem najst ranjenih so z resili prepeljali v bolnišnico, kjer se jih nekaj se bori za življenje zaradi opeklin po večjem delu telesa.

Ob uri nesreče sta ob pomolu dva tankerja pretovarjala surovino. Kapitana sta na vrat na nos oddaljila ladji z objekta v zaliv, da bi se izognili morebitnemu razširjenju plamenov na plovili. S kraja nesreče se je začel valiti v nebo gost crn dim, ki so ga opazili daleč naokrog. Nekaj minut po eksploziji so bili že na delu gasilci čistilnice, katerim

so prihiti na pomoč tudi kolegi iz Milazza in drugih bližnjih mest. Njihov poseg je bil učinkovit: po uri dela so bili plameni pogaseni.

Medtem se je pred čistilnico zbrala množica domacinov, sorodnikov uslužbencev in radovednežev, ki so želeli izvedeti za usodo znancev in njihovih dragih. Pripovedi zaposlenih, ki so preživeli nesrečo, so bile pretresljive. »Bilo je, kot, da bi uboge delavce zajela velikanska ognjena zoga; zanje ni bilo pomoči,« je izjavil eden od preživelih.

Nesreča na ze toliko krat prizadeti Siciliji, je pretresla Italijo. Predsednik vlade Ciampi je pozval prefekta iz Mesine, naj izrazi njegovo solidarnost družinam umrlih. Minister za okolje Valdo Spini je nekaj ur po nesreči odpotoval na Sicilijo, da bi se na lastne oči preprl o posledicah eksplozije. Ob odhodu je izjavil, da ze pripravljaja nov ukrep za povečanje varnosti v italijanskih industrijskih objektih.

Cistilnici Mediteranea v Milazu zaposluje skoraj 600 delavcev, kakih 1.500 pa jih je zaposlenih v podjetjih, ki opravljajo svoja dela za čistilnico. Letna zmogljivost čistilnice znaša 8 milijonov ton.

TRST / POJASNILO ZAKLADNEGA MINISTRSTVA

Lastniki zapuščenih nepremičnin v Hrvaški so prejeli odškodnino

TRST - Sest hrvatskih državljanov je nedavno tega naslovljeno pristojnemu uradu rimskega zakladnega ministrstva pismo, v katerem pojasnjujejo, da stanujejo v nepremičninah, ki so bile nekdanje lasti Italijanov, in želijo vedeti, ali so bivši lastniki po preselitvi v Italijo prejeli zanje odškodnino. Ministrski funkcionar je na vprašanje odgovoril pritrdilno: vsak lastnik je dobil za opuščeno dobrino odškodnino, ki jo predvideva italijanska zakonodaja.

Odgovor je bil torej jaseen, nedvoumen, vendar ne za vse: predsednik Federacije združenj istrskih, reskih in dalmatinskih ezulov in zdajšnji desničarski kandidat za predsednika trzasko pokrajinske uprave Paolo Sardos Albertini, ki se mu dobrika tudi skrajna desnica, je zahteval še dodatna pojasnila oziroma je razumel ministrski odgovor kot potrdilo, da omenjene nepremičnine niso več v posesti nekdanjih lastnikov. Ministrstvo pa nikakor ne soglasa s takšnim tolmačenjem (»odškodnina se ne pomeni dokončne odtujitve neke dobrine, ki je

mogoca edinole z njeno prodajo ali pa prostovoljno oddajo«); ko bi bilo tako, potem ne bi bila možna več nobena sporazumna revizija obstoječih meddržavnih pogodb.

Zakladno ministrstvo je s tem svojim odgovorom seznanilo trzasko državnega podtajnika Sergia Colonija, ki je to povedal novinarjem na včerajšnji tiskovni konferenci o industrijski krizi na Trzaskem (o tem pisemo na drugem mestu) in pikro ocenil tako ravnanje Sardosa Albertinija, ki bi se spet rad polastil Istre, kakor in se bolj neofasista Roberta Menie, ki zahteva, da se vrne Italiji kar vsa dalmatinska obala. »S taksnimi zadevami se ne gre saliti,« je naglasil podtajnik Coloni in pripomnil, da bo potrebno razesiti lastništvno vprašanje po zakoniti poti in v popolnem dogovoru s slovensko ter hrvaško vlado, »ki seveda ne moreta prepovedati prodaje nepremičnin tujim državljanom, sicer bi ravnali v kriceceno nasprotju z ustreznimi pravili Evropske skupnosti, v katero pa obe državi želita vstopiti.«

11 MILIJONOV ITALIJANOV NA VOLIŠČA

Dokaj pomembna volilna preizkušnja

Prvič z novimi volilnimi pravili - Kako bodo podkupninske afere vplivale na volilni izid?

VOJMR TAVCAR

RIM - Upravne volitve v Italiji so vselej pomemben test, se zlasti ko zadevajo »velik« vzorec italijanske javnosti. Tokratne upravne volitve pa so se pomembnejši test od dosedanjih. In to iz več razlogov: zadevajo velik vzorec (11 milijonov volilcev, dobro petino italijanskih volilnih upravičencev), so porazdeljene po vsej državi in torej lahko izmerijo politični utrip celotnega »skornja«, predvsem pa so to volitve z novimi pravili in torej poskusni test tudi za morebitni vsedržavni volilni zakon. Nobenega dvoma ni namreč, da bodo izidi 6. in 20. junija vplivali tudi na odločitve parlamenta glede pravil, s katerimi bodo italijanski državljani izbirali svoje vsedržavne predstavnike in vlado.

Volilni zakon za krajevne uprave je bil dokončno sprejet le pred dve mesecema po dolgi bitki med strankami, ki so se opredelile za tako spremembo pravil (KD, PSI, DSL, PRI) in skrajno levo ter skrajno desno opozicijo, ki sta se takemu zakonu upirali. V italijansko volilno prakso vnasa precej novosti, med katerimi pa velja opozoriti predvsem na večinski princip za vse občinske in pokrajinske uprave, neposredno izvolitev zupana, volitve v dveh krogih (v prvem je izvoljen samo kdor doseže absolutno večino glasov). Volilci bodo torej poleg zupana lahko vsaj v določeni meri izbirali tudi večino, ki naj ga podpre v njegovem upravnem delu. Prekratek čas na razpolago je najbrž glavni vzrok za to, da sedanji volilni sistem ni poenostavil politične scene občinskih stvarnosti, pač pa jo v nekaterih primerih celo zakompliral, ker kandidirajo številne liste, v nekaterih primerih se številnejše kot prej s proporcijnim sistemom. Najbrž pa gre za začetniške težave, ki bodo v prihodnje premošcene, se zlasti, če bodo na osnovi izkušenj odpravljene nekatere napake volilnih pravil. Vsekakor pa javnomnenjske raziskave (merijo predvsem temperaturo v treh simbolnih mestih kot so Turin, Milan in Catania) kažejo, da imajo ljudje že sorazmerno jasne pojme in se v izbiranju za zupana usmerjajo predvsem k ljudem, ki jim vzbujajo zaupanje, ne glede na njihovo politično, predvsem pa ne glede na njihovo strankarsko pripadnost. Tako kaže, da se bosta v Milanu v drugem krogu potegovala za zupansko mesto predstavnik levice Nando Dalla Chiesa (poleg njegove matične Mreže, ga podpirata se SKP in DSL) in predstavnik Severne lige Marco Formentini, v Turinu bivši zupan Diego Novelli (podpirata ga matična Mreža in SKP, ima precejšnjo simpatijo volilcev DSL) ter predstavnik naprednih reformističnih sil Valentino Castellani (izraz Segnিয়েve grupe, republikancev, DSL), v Catanii pa bivši zupan Enzo Bianco (prav tako izraz naprednih reformističnih sil) in Claudio Fava (Mreža in SKP).

K temu pa velja dodati še drugo ugotovitev. Izbruh podkupninske afere je skupno z določili novega zakona prisilil vse kandidate k izredno skromni propagandi, k iskanju osebnega stika z volilci in ne k bučnim televizijskim reklam-

nim kampanjam, kar znatno omejuje možnosti manj znanih kandidatov.

Mimo teh aspektov pa bodo volitve zanimive predvsem po njihovi politični vsebini in po tem, kako se bodo na njih odrezale tradicionalne stranke, Severna liga in nova zavezništva. Izidi deželnih volitev v Dolini Aoste so, ob vsej svoji specifičnosti, pokazale, da upada zaupanje volilcev v vsedržavne stranke. Hudo sta bili poraženi predvsem KD in PSI, a tudi DSL se ni odrezala zelo uspešno, medtem ko so se ob krajevni Union Valdotaïne uveljavili zeleni in Liga. Bo tudi v nedeljo tako? Bodo izidi res potrdili, da se parabola tradicionalnih strank, ki so 40 let dominirale italijansko politično sceno, močno nagiba k zatonu? To je eden od prvih zanimivih odgovorov, ki jih vsi pričakujejo.

Drugi odgovor (ceprav gre samo za omejen test), je v kolikšni meri so lahko uspešna zavezništva naprednih reformističnih sil, ki v Turinu in Catanii nastopajo s skupnim kandidatom. Ti izidi bodo z odgovorom na zgoraj nakazano vprašanje, prisilili predvsem vodstvo DSL k razmišljanju in izbiranju. Tokrat se hrast predstavlja ponekod s svojim simbolom, v večini primerov pa v različnih zavezništvih, ki so - kot v primeru Turina in Catanie - usmerjeni k reformistični levici (združujejo sile, ki naj bi napajale morebitno Demokratično zavezništvo), drugod pa - kot v Milanu - k iskanju dialoga z opozicijsko levico Mreže in Stranke komunistične prenove. V oblikovanju kandidatur in zavezništev je DSL izključila le združevanje z Ligo in s KD, katerima je alternativna sila. V prihodnje pa ta razpetost med levim reformizmom in opozicijsko levico ne bo najbrž več možna. Pa tudi za Severno ligo so volitve pomembna preizkušnja. Zlasti v nešteti manjših občinah na Severu bo izid volitev pokazal, ali se je Liga zakoreninila, ali pa je bila bolj muha enodnevnica in izraz splošnega antipartitokratskega protesta. Politični test pa sta za Ligo predvsem Turin in Milan. Se posebno v lombardijskem glavnem mestu bodo volitve povedale, ali je Liga res sposobna združiti upravno koalicio in prevzeti zupansko mesto, ki je po merilih prve republike veljalo vsaj kot eno ministrstvo. Če ji to ne uspe, bo dokaz marginalnosti Lige in dejstva, da so glasovi zanjo dejansko zamrznjeni v hladilniku sterilnega protesta.

Drugače odgovore pričakuje Krcsanska demokracija. Predvsem odgovor, v kolikšni meri volilci verjamejo v Martinazzolijevo prenavljanje stranke, v kolikšni meri upoštevajo pozive k politični enotnosti katolikov, v kolikšni meri lahko stranka po viharju podkupninske afere se ohranja vlogi osi političnega sistema.

Vsi ti odgovori, se zlasti če bodo jasno berljivi, bodo nedvomno vplivali na ravnovesja in izbire parlamenta tudi za oblikovanje vsedržavnih volilnih pravil. Pokazali pa bodo tudi, ali je vsaj v zavesti ljudi Italija že na poti od prve k drugi republiki.

BARI / PO UBOJU ITALIJSKEGA RIBIČA

Ribiško ladjo so izpustili

Je bila samo tragična pomota? - Tanjug poroča drugače

BARI - Jugoslovanske (srbsko-crnogorske) oblasti so včeraj ponoci dovolile apulijski ribiški ladji »Antonio e Sipontina« vrnitev v Italijo. Od poveljnika in dveh članov posadke (tretjega - 56-letnega Antonia Giganteja - so, kot znano, ubili, in četrtega lažje ranili) niso zahtevali nobene plačila globe in se jim celo oprostili. Kaže, da je kapitan izvidniškega colna, s katerega so streljali na ladjo, obupan, kar naj bi pomenilo, da je slo res za tragično pomoto pri izvrševanju dolžnosti. Potem

ko je agencija Tanjug sporočila, da je jugoslovanska vojska napadla italijansko ladjo, ker je plula v njenih vodah, ker se kljub temu ni hotela ustaviti in je skušala pobegniti v mednarodne vode, je ranjeni ribič, 20-letni Crescenzo Minervini potrdil namestniku državnega tožilca v Bariju Alessandru Messini, da ladja ni bila v crnogorskem morskem pasu in da jo je izvidniški coln prestregel brez vsakega vnaprejšnjega opozorila. Messina bo zahteval pri preiskavi tudi sodelovanje crno-

gorskih sodnih oblasti in morda sestavo mednarodne sodne komisije.

Do izpustitve ladje in posadke je prišlo po ostrem protestu zunanjege ministra Beniamina Andreatte pri crnogorskem kolegu Miodragu Lekiću. Minister za trgovinsko mornarico Raffaele Costa je medtem odredil, da bo moralo šest italijanskih izvidniških colnov iz Ancone in Barija odslej scititi ribiške ladje pred crnogorsko obalo, hkrati pa nadzirati spostovanje pravil o plovi v mednarodnih vodah.

TRST / BOGAT PROGRAM PROSLAV IN PRIREDITEV OB POMEMBNI OBLETNICI

50-letnica Partizanskega dnevnika

TRST - Letos novembra bo potekel petdeset let od začetka izhajanja slovitega Partizanskega dnevnika, edinstvenega primera v evropskem osvobodilnem in odpornem gibanju med drugo svetovno vojno. Za proslavitev te zgodovinske petdesetletnice je bil ustanovljen pripravljalni odbor, v katerem so predstavniki SKGZ, bivših borcev, aktivistov in invalidov NOB, kulturnih in sportskih društev ter seveda Primorskega dnevnika kot neposrednega naslednika Partizanskega dnevnika.

Odbor je ze izdelal program proslav, katerim zeli dati čim sirsí odmev med

nasimi ljudmi v povezavi tudi z drugimi zgodovinskimi dogodki, ki so v prelomnem letu 1943 bili odločilni za nadaljnji razvoj in krepitev narodnoosvobodilnega gibanja na Primorskem. Na sestanku, ki je bil v sredo v Prosnetnem domu na Opčinah in katerega se je udeležilo lepo število bivših borcev in aktivistov iz kraških vasi, so predstavniki pripravljalnega odbora predstavili program nacrtovanih proslav, med katerimi bo prva ze 4. julija na Vrhru na Goriskem, v sodelovanju z domačim kulturnim društvom Danica in na kateri bo sodeloval tudi Trzaski partizanski pevski zbor, za november pa

je predvidena svečana akademija v trzaskem Kulturnem domu z udeležbo pomembnih gostov tudi iz matične Slovenije in med njimi sezi-vecih glavnih urednikov Partizanskega dnevnika. V okviru proslav so predvideni govori, razstava partizanskega tiska, spremne kulturne in sportske prireditve ter družabnosti.

Iz vrst udeležencev openskega sestanka so prisle še dodatne misli in predlogi, kako čimbolje izpeljati nacrto-vane proslave. Na sliki (foto Krizman-cic/KROMA) udeleženci pripravljalnega sestanka v openskem Prosnetnem domu.

DEŽELNE VOLITVE / POGOVOR S KANDIDATI

Budin: DSL nudi možnost za izvolitev Slovencev

V manjšini ne gre improvizirati, izdelati je treba novo politično strategijo - Na Pokrajini podpora Codegi

TRST - Milos Budin, slovenski kandidat DSL v Trstu za deželni svet, ima konkretne možnosti za ponovno izvolitev. V deželno skupščino je bil prvič izvoljen pred petimi leti. Za izvolitev seveda nujno potrebuje glasove in posebno preference. Najprej smo ga vprašali kaj si kot slovenski kandidat DSL pričakuje od nedeljskih deželnih volitev?

Kot slovenski kandidat si želim uveljaviti naše narodnostne skupnosti in razmer, ugodnih za sožitje. To bomo dosegli, če bomo izvolili naše predstavnike v deželni in pokrajinski svet. Če v tem ne bomo uspeli, bo to za Slovence poraz. Samodokazovalni volilni rezultati brez izvolitve bi bili namreč žalostna tolažba, ki bi zgodbo zaključila že 7. junija.

Na volitvah zmagas in to za nekaj let, če koga izvolijo! DSL ponuja manjšini konkretne možnosti in jih velja izkoristiti: kolikšna je naša resnična želja po večji strnjivosti, bomo videli v nedeljo. Slovenski preferenci glas je tokrat lahko izredna prilagoditev.

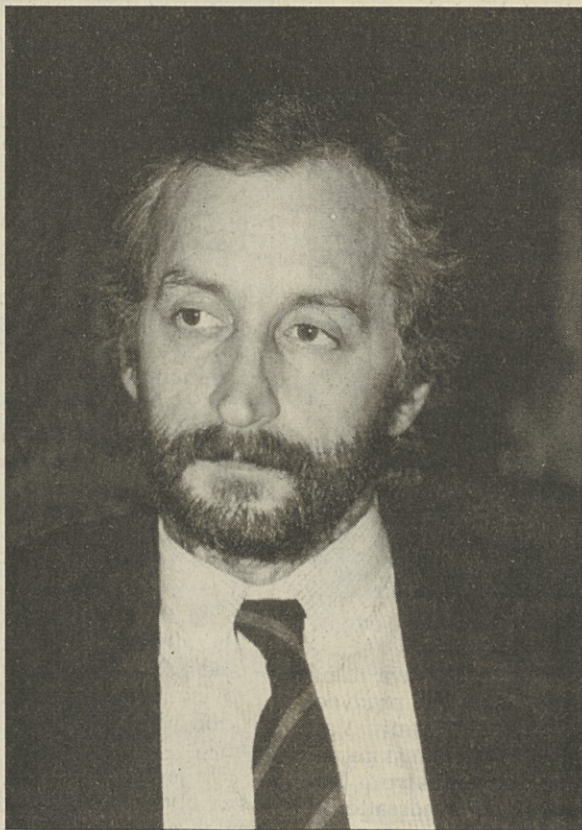
Poleg tega moramo izvoliti Codego na prvo ali drugo mesto na pokrajinskih volitvah. Druge bomo morali izbirati med bolj in manj desnim kandidatom. S Codego pa bomo lahko v balotazi 20. junija premagali nacionalistične sile in začeli v Trstu novo stran.

Katero so bistvene točke vašega volilnega programa?

V predvolilnem času pišejo vse stranke vseobsegajoče programe, ki so si zelo podobni, ker so generični. Zato bom tu na kratko rekel, da slonijo tudi naši programi na politiki sožitja, priznavanja in spoštovanja naših pravic, na uveljavljanju vloge prijateljskega sodelovanja naše dežele s sosedi, na pridobivanju deželi večjih kompetenc z decentralizacijo, da smo za bolj uravnotežen razvoj, da smo za nov deželni volilni zakon (za sedanjega je glasovala sedanja večina od KD do SSK) itd.

Vsekakor pa bi rad poudaril, da je v dejstvu, da nudimo stvarno možnost za izvolitev Slovencev, zgovoren dokaz o usmeritvi našega programa.

Zajamceno zastopstvo manjšine v izvolje-

nih telesih. Gre za geslo brez vsebine ali za kaj več?

To vprašanje ni tako enostavno, kot so ga nekateri prikazali; če je vsebina slabo zastavljena, je lahko to za manjšino celo nevarno. Prav zato je nujno, da povečimo čim točneje, kaj v resnici hočemo. Doslej smo to povedali le DSL in SKP, ki smo v parlamentu predlagali zadnje podobne amandmaje volilnemu zakonu, o katerem je začela razprava.

Predlog DSL, če ga bo parlament sprejel, bo nudil Slovincem možnost, da z relativno povezanim glasom izvolijo v Rim Slovence, ki bo neposredno predstavljali našo manjšino, a tudi več kot samo njo - torej demokratično prebivalstvo mešanega

Občinska svetovalka A. Kalc v podporo Codegi in Budinu

TRST - Trzaska občinska svetovalka Anamarija Kalc je v izjavi za tisk poudarila odločilni pomen nedeljskih pokrajinskih volitev, ko bomo odločali, katera dva kandidata bosta šla v balotazo 20. junija. »Vse projekcije kažejo,« je rečeno v izjavi, »da je gotov le kandidat Liste za Trst medtem ko se za drugo mesto borijo kandidati Severne Lige, MSI, DC in Franco Codega, kandidat širše laične, napredne koalicije. Drugi kandidati nimajo noznosti!! Vsak volilec se mora zavesti, da je tokrat njegov glas izredno pomemben in da se bo pokrajinska vlada snovala le na volilnem rezultatu. Slovenski volilci naj zato s svojim glasom pripomorejo, da doseže Franco Codega prvo ali drugo mesto, samo tako bomo preprečili, da bomo morali 20. junija zbirati med kandidatom, ki nam nista naklonjena!«

Glede deželnih volitev pa Anamarija Kalc pravi, da ima največ možnosti za izvolitev med Slovenci kandidat DSL. »Tudi v tem primeru je razpršitev slovenskih glasov nevarna. Slovenskega predstavnika si bomo zagotovili, če bomo napisali "Budini" ob hrastovem znaku, v prepričanju, da podpremo poštenega Slovence, ki je že dokazal, da dosledno zastopa v prvi vrsti interese slovenske narodnostne skupnosti v Italiji.«

oblastveniki nečjejo spustiti stvari iz rok. Kot vidimo, dosegajo atentati že več kot zaskrbljujočo raven. Marja se ne bodo ze spet predstavili demokratijski in Craxi kot garant stabilnosti...!?

V veliki meri pa bo to povezovalje odvisno tudi od vsebine novega volilnega zakona. Ta nam bo pomagala premostiti staro miselnost, če bo drugačen od tiste, ki ga predlagajo demokratijski.

Vi ste večkrat povedali, da slovenska manjšina ne sme nemo slediti političnim spremembam, ki jih doživlja italijanska družba, a se mora vanje aktivno vključiti. Kako si to zamisljate?

Clovek je v življenju uspešen, če je samozavesten in delaven, aktiven. To velja tudi za nas kot skupnost. Slovinci smo v zgodovini dosegli največ z NOB-jem. Takrat smo z zaupanjem vase in pokončnostjo postali eden najaktivnejših in najuglednejših sestavnih delov evropske in svetovne fronte, ki je potekla nacifasizem. Ta postavnost nam je se potem koristila tudi v zamejstvu: vse do danes smo bili v Italiji v pretežni meri aktivni del močne opozicije, od koder smo nekako pogojevali vladne sile, ki nam niso bile naklonjene.

Danes se v Italiji stvari spreminjajo, doseganje vladajoce ljudi in sile se tako ali drugače skuša odstraniti, pripravljajo se nujne reforme in sile doseganje opozicije pripravljajo alternativo. Mi moramo biti zvraven, prispevati moramo k ustvarjanju te nove demokracije in izpostavljati nase zahteve in potrebe. Nam Slovincem se namreč splaca biti tam, kjer so nam prijatelji. Dosedanji oblastveniki nam zal niso bili.«

Kakšne so glavne politične naloge slovenske manjšine takoj po volitvah?

Dosti je seveda odvisno od volilnih rezultatov. Mislim pa, da moramo utrditi zavest, da gredo v danih razmerah odgovornosti vseh nas preko okvira strank, ki jim pripadamo. Tako bomo tudi v okviru manjšine laze gradili skupno politiko, zavezništva in povezave. A nič ne gre improvizirati, izdelati je treba neko politično strategijo.

Poziv kulturnih in javnih delavcev v podporo SSK

VOLITVE / DOKUMENT

TRST - Skupina javnih in kulturnih delavcev iz vseh treh pokrajin dežele, kjer prebivajo Slovenci, je podpisala dokument, v katerem »pozivajo slovensko javnost, da na nedeljskih pokrajinskih in deželnih volitvah podpre edino slovensko stranko v Italiji - Slovensko skupnost.

Pravica do zastopstva v vseh izvoljenih telesih - je rečeno v dokumentu - je ena izmed temeljnih pravic slovenske manjšine. Marsikje v Evropi je že ustaljena praksa, Italija pa nam jo krati. Izkusnje številnih narodnih skupnosti so dokazale, da so se ohranile na dostojni ravni samo tiste, ki so bile zmogljive nastopati samostojno - na kulturnem, gospodarskem, zlasti pa na političnem področju.

Zdaj, ko je v nevarnosti avtonomno predstavništvo slovenske stranke, je naravno, da se ob njej zberejo vsi slovenski ljudje, ne glede na nazor in na politično opredelitev, ter tako pričajo o obstoju slovenskega občestva. V izrednih trenutkih so potrebna izredna dejanja. To smo primorski Slovenci v zgodovini večkrat in enotno dokazali. Vključitev v italijanske stranke ne pride v postev, ko gre za priznanje avtonomnega subjekta. So trenutki v zgodovini, ko posameznik in skupnost odločata spontano, po srcu in zato z gotovo

vostjo, da sta sebi zvesta. Zdaj smo v takem položaju, da odgovorimo na zahtevo zgodovine iz nesebičnega nagiba, to je iz zvestobe skupni identiteti.«

Podpisniki dokumenta dalje ocenjujejo kot »izkrivljajočo propagando« geslo, da predstavniki SSK tokrat ne morejo biti izvoljeni, če da je to »od nas samih odvisno«. Podpisniki na koncu izražajo podporo prizadevanjem SSK (nekateri med njimi so tudi sprejeli kandidaturu na njenih listah) in pozivajo vse rojake v Italiji, da glasujejo zanje.

Dokument so podpisali Drago Bajc, Janko Ban, Vinko Belicic, Andrej Bratuz, Bogdana Bratuz, Lojzka Bratuz, Luciano Chiabudini, Marij Cuk, Rafko Dolhar, Bogomila Doljak, Diomira Fabjan Bajc, Marija Ferletic, Zorko Harej, Ivanka Hergold, Dusan Jakomin, Martin Jevnikar, Niko Klanjscek, Marilka Korsic Cotar, Marija Kostnapfel, Bogdan Kralj, Ivo Kralj, Marjan Kravos, Drago Legisa, Sasa Martelanc, Marij Maver, Pavle Merku, Bernarda in Karko Mucic, Boris Pahor, Evelina Pahor, Sergij Pahor, Milos Pahor, Damjan Paulin, Lucka Peterlin, Anton Petje, Aleksij Pregarc, Radoslava Premrl, Alojz Rebuta, Sasa Rudolf, Riccardo Ruttar, Tomaz Simcic, Dina Slama, Emidij Susic, Zora Tavcar, Alojz Tul, Vera Tuta Ban, Salvatore Venosi, Marino Vertovec, Pasquale Zuanella, Franka Zgavec in Edi Zerjal.

Volitve v nedeljo od 7. do 22. ure

FRANCO CODEGA CANDIDATO ALLA PRESIDENZA DELLA REGIONE	GABRIANO SANTAGIULIO CANDIDATO ALLA PRESIDENZA DELLA REGIONE	GIORGIO PETERLIN CANDIDATO ALLA PRESIDENZA DELLA REGIONE	MARIA PETERLIN RUSSI CANDIDATO ALLA PRESIDENZA DELLA REGIONE
MARCO DE AGOSTINI CANDIDATO ALLA PRESIDENZA DELLA REGIONE	CESARE RAGNARINI CANDIDATO ALLA PRESIDENZA DELLA REGIONE	MAURO DI GIORGIO CANDIDATO ALLA PRESIDENZA DELLA REGIONE	SERGIO MARCON CANDIDATO ALLA PRESIDENZA DELLA REGIONE
ENRICO BRIGIDA CANDIDATO ALLA PRESIDENZA DELLA REGIONE	EDUARDO FABIANI CANDIDATO ALLA PRESIDENZA DELLA REGIONE		
GIORGIO BARTOLI CANDIDATO ALLA PRESIDENZA DELLA REGIONE	LELIO CERUZZI CANDIDATO ALLA PRESIDENZA DELLA REGIONE		
PAOLO SANIORS ALBERTINI CANDIDATO ALLA PRESIDENZA DELLA REGIONE	GIUSEPPE FERROVOLA CANDIDATO ALLA PRESIDENZA DELLA REGIONE		
LUCIO PERITUSI CANDIDATO ALLA PRESIDENZA DELLA REGIONE	MARIA CHESARI CANDIDATO ALLA PRESIDENZA DELLA REGIONE		
DIONISIO VESICOLI CANDIDATO ALLA PRESIDENZA DELLA REGIONE	IGOR GANDINI CANDIDATO ALLA PRESIDENZA DELLA REGIONE		
CLAUDIO BONIVENTO CANDIDATO ALLA PRESIDENZA DELLA REGIONE	FRANCESCO BECIA CANDIDATO ALLA PRESIDENZA DELLA REGIONE		

RENC. GLASOVNICA ZA DEZELO (zgoraj) JE RUMENE BARVE, ZA POKRAJINO (spodaj) PA ZELENE BARVE.

Ce se volilec v volilni kabini pomoti npr. pri oddajanju preferenc lahko zahteva od predsednika volisa ali od skrutinatorja, da mu zamenja glasovnico.

Volitve so osnovna DRZAVLJANSKA PRAVICA, ki jo je treba smotno izkoristiti.

Novoizvoljeni deželni svet bo stel 60 članov. Furlanija-Juljska krajina je razdeljena v pet volilnih okrožij (Trst-Gorica-Videm-Pordenon-Tolmece), ki imajo pravico do določenega števila sedežev v skupščini. Nekatere sedee bodo delili na osnovi ostankov, do katere imajo pravico le stranke, ki v vsaj v enem volilnem okrožju dosežejo polni volilni kolikniti.

V nedeljo bomo prvič izvolili predsednika trzasko in goriske pokrajine. Balotaza med kandidatom, ki bosta prejela največ glasov, bo v nedeljo, 20. junija.

NOVICE

Posl. Rosi Bindi (KD) danes v Trstu

TRST - Demokratska poslanka Rosi Bindi, ena glavnih nosilcev prenoviteljskih teženj znotraj KD, delno v sozvočju, včasih pa tudi v kontrapoziciji s tajnikom Martinazzolijem, bo danes v Trstu, kjer bo imela ob 12. uri tiskovno konferenco na sedežu KD v palači Diana. Demokratsko predstavnico bo predstavil pokrajinski tajnik KD Silvano Magnelli.

Lipovec (SKP) v Repnu

TRST - Na srečanju z volilci v Repnu je Stojan Spetic predstavil slovenskega kandidata SKP za deželo, Sergija Lipovca in poudaril, da je od slovenskih volilcev odvisno, ali bomo tokrat imeli dva deželna svetovalca slovenske narodnosti. Spetic je obzvaloval, da v Trstu ni prišlo do enotnega volilnega nastopa naprednih sil, kot v Milanu, Turinu in drugih 34 italijanskih mestih, kjer so se sporazumeli komunisti. Mreža, zeleni in ponekod tudi DSL.

Pri nas do tega ni prišlo, je dejal Spetic, ker je DSL mezikala politični sredini, socializem in republikancem, obenem pa na tiho sprejela njihov veto na račun komunistov in SSK. Gre za politiko popuščanja, ki ni nikoli obrodila pozitivnih sadov. V Trstu se je treba spoprijeti z nosilci razdora brez vsakršnega slepomisenja, začeti z enotnostjo in doslednostjo leveice, ki je ze v preteklosti dokazala, da je najtrdnješa opora demokratičnemu sožitju.

SKP bo imela danes zaključni shod ob 19.30 na Galdonijemem trgu. Govorili bodo Cuffaro, Lipovec, Visioli in Monfalcon.

Skupščina SSK o športnih objektih

TRST -Vrsta pereh vprašanj v zvezi s športnimi objekti, s katerimi razpolagajo slovenska športna društva na Trzaskem in Goriskem, je pršla na dan v sredo zvečer na dobro obiskane deželne delavnice, ki ga je priredila deželna komisija Slovenske skupnosti za sport v Sportno-kulturnem centru v Zgoniku.

Uvodno besedo je imel prof. Ivan Peterlin, ki je z veseljem ugotovil, da je sport zadnje case delezen večje pozornosti tako krovnih organizacij kot političnih sil med Slovenci. Prof. Mario Cac, ki je tudi koordinator komisije, je orisal stanje športnih objektov na Trzaskem, dr. Mirko Spacapan pa na Goriskem. V razpravo so posegli številni delavci iz obeh pokrajin, medtem ko je deželni tajnik SSK Ivo Jevnikar med drugim poudaril nujnost, da se ne le ponovno financira zakon za kulturne in umetniške dejavnosti slovenske manjšine, temveč se tudi razširi njegova namembnost. Najhujše težave z razpoložljivimi, primernimi prostori so s športnim entrom 1. maj v Trstu, so ugotovili razpravljalci, in pa s si-vo liso na Vzhodnem Krasu, ki naj bi jo zapolnili posegi iz zakona o Krasu. Tako za Gorisko kot za Trzasko pa je nujno potrebno preseči strogo delitev prosvetnih in športnih dejavnosti, ki bi od večje koordinacije imele veliko korist.

SSK bo končala volilno kampanjo, ki je bila letos izredno razgibana in pisana, z vrsto shodov na Trzaskem in Goriskem. Nastopali bodo vsi vodilni predstavniki, zlasti pa glavni kandidati: nosilec za deželne volitve Ivo Jevnikar in kandidata za predsedstvo pokrajine Ivan Peterlin za Trst in Damijan Terpin za Gorico.

Na Trzaskem bodo shodi ob 13. uri »u Boskete« (Rotonda del Boschetto), ob 18. na trgu pred svetoivansko cerkvijo, ob 19. v Lonjerju. Zaključni shod bo ob 21. na trgu v Nabrezini.

Rutelli gost zelenih

TRST - Včeraj je bil gost Zelene liste posl. Francesco Rutelli, ki se je med drugim udeležil shoda proti načrtovanim gradnjem v Starem mestu. Rutelli je pozval ljudi, naj za Deželo glasujejo Zeleno listo, za Pokrajino pa Zavezništvo za Trst oz. predsedniškega kandidata Franca Codego. Na sliki (foto Ferrari/KROMA) z leve Codega, Wehrenfennig, Rutelli in Gherisina.

VOLITVE / V GLEDALIŠČU PREŠEREN V BOLJUNCU

Srečanje Codege s slovenskimi volivci

Poudarek na nujnosti, da se novi ljudje vključijo v politični svet

TRST - Novi volilni zakon za Pokrajino uvaja precej zmede, ker ne dovoljuje prave neposredne izbire predsedniškega kandidata (voliti moramo namreč ne ime, temveč odgovarjajoči znak stranke). Tveganja za razprševanje glasov torej so. Franco Codega, ki ga na mesto predsednika Pokrajine skupno podpirata DSL in novonastalo Zavezništvo za Trst, je na predsinocnem volilnem srečanju v občinskem gledališču France Prešeren v Boljuncu opozoril na pomembnost sedanje volilne preizkusnje. Velika

novost je po njegovem mnenju možnost vključevanja v politični svet novih ljudi: Codega je odločno med temi, saj prihaja iz dolgotrajne aktivne izkušnje na področju združenj in prostovoljstva civilne družbe. Spada torej v tisti del naše stvarnosti, ki se zavzema za demokratično, napredno in novostim odprto budocnost Trsta in okolice.

Glede tega ima pred ostalimi "prednost", da lahko na t.i. trzasko problematiko glede iz zunanega zornega kota (namreč ni Trzacan po ro-

du): bolje torej razume vrsto neresenih vprašanj, denimo, v odnosu med obema tu zivečima narodnostma. Svojo odprtost do Slovencev je tako dosledno izpraveval ob raznih priložnostih, ne nazadnje v pobudah lani nastale Zbornice združenj in prostovoljstva (v kateri je prisotna tudi ZSKD).

Predsinocne srečanje je uvedel Dionisio Gherbassi, odbornik dolinske občine in kandidat DSL za pokrajinsko upravo, v razpravo je posegel tudi Stojan Sanci, prav tako odbornik dolinske občine, ki pa se predstavlja na

listi DSL za deželni svet. Ob Francu Codegi je daljši poseg imel Milos Budin, prvi Slovenec med kandidati DSL za Deželo. Nujni in stvarni zahtevi slovenske manjšine po predstavstvu na deželni upravni ravni je tokrat najodločneje odgovorila DSL, ki si po mnenju Budina edina prizadeva, da bi ponudila res otipljivo možnost v tem smislu. S strani volilcev mora torej priti izbira, da z edinim razpoložljivim sredstvom - preferenčnim glasom - možnost slovenskega deželnega svetovalca uredni. (dam)

Primorski dnevnik

Lastnik: ZIT d.d. Založništvo trzasko tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - P.R.A.E. d.d. - Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796609 - fax 040-773715

Fotostavek: ZIT, Trst
Tisk: VITA, Videm
Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24, maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Ljubljana, NIA, Slovenska 54, tel. 061-113121, fax 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506

Prodajno naročniško služba
Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24, maja 1, tel. 0481-533723, fax 0481-532958
Ekonomsko propaganda: Trst in Gorica: Publist
tel. 040-7796611, fax 040-768697

Italija: podružnice SPI
Slovenija: Studio Vista - Ljubljana
tel. 061-153244 int. 38, fax 061-224943

Cene oglasov
Italija: 1 oglasni model (širina 1 stolpec, visina 42 mm) 80.000 LIT,
financi in legatni 120.000 LIT, ob praznikih povis 20%; mali oglasi
850 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu IVA 19%

Cena: 1.200 LIT - 45 SIT
Naročnina za Italijo: letna 315.000 LIT
za Slovenijo: mesečna 1.300 SIT, plačljiva preko DISTRIEST,
Partizanska 75, Sezana, tel. 067-73373

Registriran na sodišču v Trstu st. 14 z dne 6. 12. 1948
Član italijanske zveze časopišnih založnikov FIEG

NOVICE

Mednarodno lesno središče: prispevek in nato zaprtje

Drama Mednarodnega lesnega središča v Trstu se blizu svojemu zadnjemu dejanju. Dezelna uprava je med popravke k proračunu vključila izredni prispevek 480 milijonov lir za kritje stroškov Središča do 31. decembra lani. S tem bo dejansko mogoče izvesti likvidacijo Središča, ki se je že vrsto let nahajalo v hudih finančnih težavah, ki so omejevale njegove proizvodne možnosti. Dezelni prispevek bo omogočil izplačilo zaostalih plač osebju, kar sindikat za raziskave CGIL ugodno ocenjuje, obenem pa zagotavlja, da se bo sedaj potrudil, da bi uslužbenecem preskrbel novo zaposlitev.

Razstava vin v Podlonjerju

Na vrtu Ljudskega doma v Podlonjerju bo jutri in v nedeljo razstava vin domaćih vinogradnikov. Jutri, ob 18.30 bodo tudi nagradili najboljša vina. Oba dneva, od popoldanskih do večernih ur, bodo lahko obiskovalci pokušali predstavljena vina in na zaru pripravljene jedi. Za zabavo bo v soboto poskrbelo godba Triestissima, v nedeljo pa skupina Mara, Neva in Cesare. (W. Mikac)

Proces proti četverici pacifistov

V torek, 8. junija, se bodo morali stirje predstavniki Mestnega odbora proti vojni v Perzijskem zalivu zagovarjati pred trzaskim pretorjem obtožbe žalitve javnega funkcionarja. Četverico je privedel na zatožno klop dogodek z dne 15. januarja 1991. Tega dne je Mestni odbor priredil manifestacijo zoper vojno v Zalivu. Po zapisniku policijskih agentov, naj bi četverica med manifestacijo izustila tudi nekaj parol, s katerimi naj bi jih zalila. Od tod prijava na sodišče. Predstavniki Mestnega odbora so priredili včeraj v Trstu tiskovno konferenco (na sliki) z naslovom Proces gibanju proti vojni. Po tiskovni konferenci je bilo na sporedu predvajanje filma Zalivska vojna... in potem? Stranka komunistične prenove je včeraj izdala tiskovno sporočilo, v katerem izraza solidarnost stirim obtoženim.

SKGZ / POKRAJINSKI ODBOR

Soodločajmo o usodi mesta

Uveljaviti slovenske kandidate - Podpora predsedniškemu kandidatu Codegi

»Trenutek, ki ga doživljamo tako Slovenci kot vsa demokratična javnost na Trzaskem, ne dopušta oklevanj ali nejasnosti v zvezi z nedeljskimi volitvami. Gre za konkretno nevarnost, da se na pokrajinskih volitvah uveljavi nacionalistična desnica, ki je v različnih strankarskih preoblikah dolga leta krojila usodo mesta. Na kakšen način in s kakšnimi pogubnimi izbirami, je vsem na dlani. Z nekaterih strani napovedano zmago desnice lahko preprečimo tako, da poleg uveljavitve slovenskih kandidatov, podpremo alternativnega demokratičnega predsedniškega kandidata Codego. Franco Codega se mora namreč že v prvem krogu volitev prebiti v balotazo z listarskim kandidatom Sartos-Albertinijem.«

To stališče je sinocí izrazil trzaski pokrajinski odbor Slovenske kulturno gospodarske zveze, ki je obenem podčrtal potrebo, da se Slovenci množično udeležijo volitev, kajti v bitki za uveljavitev demokratičnega in v

sozlitje usmerjenega Trsta je pomemben vsak glas. »Malodušje, ki se pojavlja med ljudmi zaradi političnih in podkupinskih skandalov, naj se umakne trdni volji, da o drugačni bodočnosti našega mesta soodločamo tudi Slovenci«, piše v sporočilu pokrajinske Slovenske kulturno gospodarske zveze, ob pozivu, naj se volilci dobro informirajo o volilnem mehanizmu, da ne bo po nepotrebnem izgojbljenih glasov. Trzaska Slovenska kulturno gospodarska zveza ocenjuje, da je desnica prepričana, da bo na pokrajinskih volitvah lagodno zmagala, tudi zaradi očitne razpršenosti našega zaustavitelj najprej stvarno oceno položaja, ki nam tokrat ne dopušta napak.

Zato se moramo demokratični in napredni ljudje zavedati, da naše mesto nima več veliko priložnosti, da se reši iz propadanja, v katerega ga je pahnila neodgovorna in v preteklosti zazrta desničarska ter protislovenska politika.

KRIZA / COLONI IN TOMBESI Z NOVINARJI

Korak naprej za off shore

Bolje tudi z železarno in Lloydom

DRAGO GASPERLIN

V precej napetem vzdušju zaradi skorajšnjih volitev in sodnega pregona zoper domnevne krsitelje zakona o javnem financiranju strank iz vrst trzasko Krščanske demokracije je bila včeraj zjutraj na njenem sedežu v Palaci Diana tiskovna konferenca podtajnika na zakladnem ministrstvu Sergia Coloni in predsednika Trgovinske zbornice Giorgia Tombesija o pobudah za izhod iz tukajšnje krize.

Državni podtajnik je obrazložil vsebino dekretov o državnem jamstvu za bančna posojila, ki bodo preprečila zamrzitev proizvodnje v skedenjski železarni, in navedel, da bodo kredite izdali Banco Ambrosiano Veneto, Banco di Sicilia, Credito Romagnolo - Banca del Friuli in Istituto Bancario San Paolo di Torino (po 3 milijarde lir vsak), Banca Commerciale Italiana (2,5 milijarde lir), Banco di Napoli (5 milijard lir) in Trzaska hranilnica (7 milijard lir). Zdaj se bo treba boriti seveda za dokončno ohranitev obrata. O sinhronitronu je Coloni dejal, da bo v teku dveh tednov prejel obljubljenih 30 milijard lir za tekoče leto, glede

Podminister Coloni (levo) in Tombesi (desno) (f.Ferrari)

Trzasko Lloyd, ki mu država dolguje okoli 98 milijard lir, pa je pojasnil, da bo letos dobil približno 28 in prihodnje leto kakšnih 70 milijard lir. Toda nadaljnji obstanek družbe je odvisen v prvi vrsti od mestnih politikov, je se poudaril podtajnik in predal besedo Tombesiju.

Zbornični predsednik je spregovoril predvsem o postopku za uresničitev trzasko off shore, ki mu je evropski komisar Karel Van Miert doslej nasprotoval, češ da pojde za nelojalno konkurenco oziroma za prikrito pridobivanje finančnih sredstev v prid Furlanije-Juljske kraji-

ne, ki da do tega nima pravice. No, po predvčerajšnjem srečanju Van Mierta z italijanskim zunanjim ministrom Beniaminom Andreatto, ki je bil od vsega začetka glavni pobornik tega servisnega centra v prosti luki, vse kaže, da se bodo nesoglasja med Rimom in Brusljem kaj kmalu zgledila s pomočjo kompromisne rešitve; od tod optimistična izjava Tombesija, da bo off shore stekel se letos. Predsednik Trgovinske zbornice je tudi pikro ocenil vlogo Giulia Camberja v Rimu: »Medtem ko je on izgubil zlato priložnost, smo mi resno delali...«

VZHODNI KRAS / HALUCINANTNO!

Občina ne ve kaj se dogaja na Padričah!!!

»Nič znanega« o metanu

Padricarjem in Bazovcem se bodo naježili lasje, ko bodo prebrali odgovor trzasko občinskega odbornika za gradbeno dovoljenje, ceste, greznice, gradbeništvo in tehnološke naprave inž. Nicole Assantija na vprašanje, ki mu ga je konec aprila zastavila občinska svetovalka Demokratične stranke levice Anamarija Kalc o nevarnostih, ki jih domačim prebivalcem povzroča postavljanje novega metanovoda na Vzhodnem Krasu.

Dobesedno: »V zvezi z Vašim vprašanjem z dne 29. 4. 1993 o delih za postavitev cevi med Padricami in Bazovico ni uradno tega obdobja nič znanega.«

Ta je pa bos! Trzaska občinska uprava sploh ne ve, kaj se dogaja na teritoriju, ki ga upravlja. In sploh ne ve, s kakšnimi težavami se že več mesecev vsakodnevno srečujejo njeni občani z Vzhodnega Krasa! Zanj veljansk del od Bazovice do Padric sploh ni!

To nojevsko gledanje odbornika Assantija je izzvalo ogorčen protest občinske svetovalke DSL Kalceve. V svojem tiskovnem sporočilu predstavni-

Occhettove stranke piše o »absurdnem položaju«, ki zahteva »javni odgovor tako župana Staffierija kot pristojnega odbornika Assantija.« Kalceva ugotavlja, da so nevarnosti na dlani vsem tamkajšnjim prebivalcem in tudi vsem tistim, ki se v tem času peljejo po Trbiški cesti. Zaradi zaprtja ceste med Padricami in Bazovico se je promet stekel na to prometnico, kar je povzročilo in se povzroča hude zastoje.

Kalceva dodaja, da zadeva gradnja metanovoda sicer različne ustanove (Pokrajinska, ACEGA, ACT, zasebna podjetja), kar pa se ne pomeni, da ni v dela »vpletena« tudi Občina. Sama občinska uprava je namreč pred časom sprejela resolucijo, ki jo je predložila prav Kalceva, s katero se je zavzela za ublažitev nastalih problemov. »Prav zaradi tega je neverjetno, da je na nadaljnje vprašanje, s katerim sem želela izvedeti, kaj je uprava doslej storila v tej zvezi, pristojno odborništvo odgovorilo s takim odgovorom,« je zaključila svoje tiskovno sporočilo Anamarija Kalc.

PODKUPNINE / SPET NOVO IME

Jamstveno obvestilo tudi za Bartolija (KD)

»Nezgodam« Sergia Tripanija ni videti konca

Trzaski sodniki se na prejšnji »meljejo« krajevne politične predstavnike. Včeraj je bil na vrsti Gianpaolo Bartoli, kandidat KD za pokrajinske volitve, kateremu je namestnik Mestnega pravnika Piervalerio Reinotti naslovil jamstveno obvestilo, vendar razlogi se niso znani.

Bartoli se je tako pridružil četverici, ki je podobno sodno obvestilo prejela že predvčerajšnjim (dejansko naj bi jih bilo pet, saj naj bi isti ukrep doletel tudi Alda Scagnola, vendar le posredno, kot upravnega tajnika KD; Scagnol itak sedi v zaporu zaradi domnevne vpletenosti v afero o podmorski napeljavi pod Skednjem).

Četverica, Giorgio Tombesi (bivši poslanec KD in predsednik Trzasko trgovinske zbornice), Carmelo Calandruccio (dezelni odbornik KD za skrbstvo in kandidat na nedeljskih vo-

Gianpaolo Bartoli

Aldo Scagnol

litvah), Dario Locchi (bivši predsednik Trzasko pokrajine in bivši devinsko-nabrežinski župan) ter Sergio Tripani (bivši pokrajinski tajnik KD in podpredsednik družbe Sincrotrone Trieste) se je znašla v preiskavi o jamstvu za 150 milijonov lir, ki naj bi služili za nedovoljeno financiranje Krščanske demokracije. Kot je pojasnil Tombesi, ki je

poudaril, da nima kaj skrivati, pa je omenjena vsota predstavljala le jamstvo, ki ga je podpisal skupaj s Calandruccio in s katerim so jamčili strankin fond (ki je bil tedaj očitno »izsušen«).

Za Tripanija pa »nevarnosti«noče biti konca. Zanj se je slabo začelo že v včerajšnjih jutranjih urah, ko so mu sodili po hitrem postopku. Med hišno preiskavo so mu namreč našli star samokres, beretta kalibra 6,35 iz leta 1938, ki ga ni imel prijavljenega. Zakon je pač zakon in za neprijavljeno orožje so kazni zelo stroge, čeprav je neuporabno in brez nabojev. Obsodili so ga na tri mesece in 200 tisoč lir globe z olajsevalnimi okolišninami. Na procesu se ni predstavil, zato pa je moral popoldne na zaslišanje k Reinottiju, pred katerim se je predstavil tudi poverjeni upravitelj družbe Sincrotrone Giuseppe Viani.

PROMET / ŠTEVILNE NESREČE

Mokre ceste presenetile nepazljive avtomobiliste Zastoji na Obalni cesti

Čelno trčenje v Miramarskem drevoredu V glavnem pa le lažje poškodbe

Avtomobilisti so se pozabili, da mokre ceste terjajo veliko previdnost. Tako je včerajšnji nalive marsikoga presenetil in kot se ob takih primerih dogaja, so si prometne nezgode sledile kot na tekočem traku. Gasilce, osebje Rdečega križa, varnostne organe so klicali od vsepovsod, se največ z Obalne ceste, a na srečo se je vse končalo brez hujših posledic.

Ze v jutranjih urah je 55-letni Furio Szabo Mittenich v višini restavracije Tenda rossa izgubil nadzorstvo nad svojim A112 in se zaletel v skale. Okreval bo v nekaj dneh, medtem ko se bo njegova sopotnica, 32-letna Marta Conti iz videmske pokrajine, zdravila mesec dni. Zaradi incidenta se je ustvarila dolga kolona vozil, nekateri pa se očitno niso držali varnostne razdalje in se niso mogli pravocasnno ustaviti. Eden od teh se je zaletel v fiat, v katerem se je peljal 28-letni Guido Putroneo, ki pa se bo izmazal v nekaj dneh.

Okrog 12. ure so klicali na pomoč iz Miramarskega drevoreda, kjer sta se čelno zaleteli dve vozili z gorisko evidenčno tablico. Oba soferja sta doma iz Ronk in sta dobila le nekaj udarcev, potnica v manjšem vozilu (A112), ki je bilo usmerjeno v Trst, pa se bo zdravila 30 dni; sprejeli so jo na ortopedskem oddelku. Na kraju nesreče so bili gasilci, karabinjerji, osebje Rdečega križa. Seveda je tudi v tem primeru prislo do precejšnjega zastoja v

prometu.

Nekaj pred 14. uro so na pomoč poklicali iz Ul. Baiaumonti, kjer se je 41-letna Maria Concetta s fiatom 126 peljala proti Istrski ulici, do katere pa ni privozila: zaletela se je v neki parkirani volvo, vendar se je le lažje udarila.

Manjših prometnih nezgod je bilo še in še, vendar so terjale samo materialno škodo.

Dež pa ni povzročil samo težav v prometu, voda je zamašila razne odtocne kanale, v katerih se je v tem dolgem sušnem obdobju nabralo veliko raznih smeti in odpadkov, ter zalila kleti in nasproh nižje prostore v nekaterih ulicah (Ul. Tigor, Ul. S. Giorgio, Poncana).

»Seveda je koristil, samo veliko več ga bi bilo treba«. Kratko in jedrnat, tako kot vsi, ki se sočajo predvsem s konkretnimi problemi, so nas kmetovalci odgovarjali na banalno zastavljeno vprašanje, če in v kolikšni meri je včerajšnji dež koristil oziroma olajšal posledice precej dolge suše. »Ob tem času«, je na primer dejal Alfonz Gustin, »bi bilo treba že zeti, vendar je vse še tako nizko«. Kras sicer ni področje za zitarice, vendar vseeno velja poudariti, da so zaradi tokratne suše se najbolj prizadeti prav kmetovalci, ki se posvečajo tej vrsti pridelovanja. Slabo se piše tudi tistim, ki prej niso pokosili trave, sedaj pa dejansko ne bodo imeli

cesa kositi in seveda uporabljati za krmo živine.

Zaradi presušene zemlje bo pridelek poljščin po vsej verjetnosti skromnejši, kar med drugim pomeni, da bo malo domačega krompirja. Tem pridelkom namreč včerajšnji dež po oceni Kmečke zveze ni prinesel dovolj osvežitve in prepotrebne vode, na boljšem pa bodo pridelovalci radica, ki je pri nas zelo cenjen in priljubljen. Kdor ga prideluje za prodajo, si je včeraj nekoliko oddahnil, saj je padlo dovolj dežja, da je olajšalo zemljo; kdor redno, vsakodnevno ku-puje radic, pa upa, da bo

cena nekoliko padla. Ob tem je sicer treba upoštevati, da gojenje povrtin marsikje ni več prepuščeno muhavosti vremena, ker bi bili pridelovalci preveč izpostavljeni negotovosti, vsaj glede zelo sezonskega pridelka.

Vinogradniki - kljub običajni in globoko zakoreninjeni previdnosti - zaenkrat niso bili preveč crnogledi, zato tudi včerajšnjemu dežu ne pripisujejo posebnega pomena. Če ze ne koristi, pa vsaj škoditi ne more - so ugotavljali ob pripombi, da je bil dež koristen ze zaradi tega, ker je zalil vrtove. V Mačkovljah so bili zatorej se kar zado-

voljni, pa čeprav se je ze popoldne začelo jasneti in se je do večera ze skoraj zjasnilo. Kljub temu pa sinoci ni bilo treba zalivati vrto, kar je z vseh vidikov lep prihranek - v času in v denarju.

Kmetje in tudi ljubiteljski vrtničarji, ki so maja morali krepko zalivati, včasih ze kar namakati zemljo, ze samo zato, da bi rasla trava, seveda upajo, da ni bil včerajšnji dež samo kratki odmor v dolgem sušnem obdobju. Ko bi namreč morali na dež spet kakati dober mesec in to na takšen »dež za polze«, kot je bil včerajšnji, o škodi v kmetijstvu ne bi več ugibali, ker bi bila ze očitna vsem.

TRST / TEČAJNIKI SO POLAGALI IZPITE

Multimedialni tečaj slovenskega jezika pri koncu

Sprichevala bodo podelili jutri na družabnem večeru v Goriskih brdih - Tečaj, ki ga prireja gorški Kinoatelj, je bil prvič v Trstu

Predvčerajšnjim so se pred izpitno komisijo, ki jo je vodil prof. Mihael Bregant z ljubljanske Filozofske fakultete, zvrstili obiskovalci Multimedialnega tečaja slovenskega jezika (na sliki-f. Krizmančič). Tečaj, ki ga Kinoatelj prireja v Gorici ze tretje leto, je uspešno sklenil svoje krstno sezono v Trstu. Pobudi sta botrovala tudi soorganizatorja Slavistično društvo in ACLI iz Trsta. Razred začetnikov je vodila prof. Vesna Gomezel, razred izpopolnjevalcev pa prof. Jasna Cebron.

Sicer je bila končna faza tečaja pestra. Prejšnji nedeljo so se gorški in trzaski tečajniki ter njihovi prijatelji podali na poučno ekskurzijo od Proseka do osrčja Istre. Pod skrbnim vodstvom prof. Jasne Cebron in razlago Darja Marusica so sledili glagoljskim zapisom in uživali v odmaknjeni istrski »ekstotiki«. V soboto, 5. junija, pa bodo na zaključnem večeru in večerji v Smartnem v Goriskih brdih podeljevala sprichevala Univerze v Ljubljani. Nalednje leto pa se ze približuje...

Dan otroške in mladinske knjige

Organizacija združenih narodov je proglasila 5. junij za Mednarodni dan otroka. Trzaska občina je skupaj z Občinsko knjižnico zato sklenila posvetiti jutrišnji in nedeljski dan otroški in mladinski knjigi in je v ta namen pozvala trzasko knjigarne, da pristopijo k pobudi ter prispevajo k spodbujanju otrok k branju. Doslej se je odzvalo dvanaest knjigarn, ki bodo seveda primerno uredile svoje izlozbe ter razstavile ter prodajale otroške in mladinske knjige. Del dobicka bo sel v poseben sklad mednarodne organizacije Unicef za pomoč otrokom v težavah. Včeraj je Studijski center za mladinsko književnost A. Alberti priredil v Novinarskem krožku okroglo mizo z naslovom »Priporočiti neko knjigo«, Občinska knjižnica pa bo od jutri dalje, do 20. julija odprla posebno sekcijo mladinske knjige, ki bo za en mesec izposojala knjige studirajoči mladini.

TREBČE / V NEDELJO ZBOROVSKO SREČANJE

Pesem ne pozna meja tokrat na Tržaškem

Nastopili bodo slovenski zbori iz treh dežel

DAMIANA OTA

Pesem ne pozna meja - ne političnih, ne gospodarskih, ne narodnostnih in sploh drugih meja: oglašja se mimo vseh »dogovorjenih razmejitev« in ljudi raznih krajev in držav povezuje v en sam glas.

Ko se zbori iz treh sosednjih držav prvič skupaj zapeli na reviji v Krizu, so utrdili že prej postavljeni temelji prijateljstva in sodelovanja med slovenskimi pevci matice, Koroske in naše dežele. Tedaj se je zborovsko srečanje, ki so mu pobudniki dali pomenljiv naslov »Pesem ne pozna meja«, odvijalo ob slovesnem podpisu listine pobratena med kriskim KD Vesna in društvom Svoboda iz Trbovelj. Od leta 1976 dalje se je revija, na svoji krožni poti po zamejstvu, Sloveniji in Avstriji, uveljavljala v svojem plemenitem poslanstvu: omogočila je srečanje med zbori iz Kriza, Trebč, Doberdoba, Branika, Trbovelj, Pridvora in Pliberka. Iz leta v leto so se tako spletale cedalje lepše in tudi nove človeške vezi, vsakoletni glasbeni dogodek pa je se posebej spodbujal razsežnost

enega samega, nerazdružljivega kulturnega prostora, v katerem slovenski narod tke svojo ustvarjalnost. Revija seveda poudarja v prvi vrsti pevsko ustvarjalnost, od vsega začetka pa zeli presegati te »meje« in kulturne ljudi združevati ob se ostalih ustvarjalnih izraznostih.

Letos se Pesem ne pozna meja oglašja se osamnjasto leto po vrsti: po starih letih pa se spet vrača v naše kraje. Leta 1989 so jo priredili v Krizu, tokrat pa bo prizorišče zborovskega srečanja vrt Ljudskega

doma v Trebčah. Posredno se kulturni dogodek vključuje v vaski praznični trebčenski KD Primorec, v soorganizaciji pevskega društva Primorec-Tabor pa ustvarja svojo čisto samoostojno razsežnost s poudarkom na se vedno aktualnih vsebinah prijateljstva, sodelovanja, medsebojnih stikov in izmenjav.

Pesem ne pozna meja bo torej v nedeljo, 6. t.m., na vrtu Ljudskega doma v Trebčah z začetkom ob 16. uri. Po običajnem poklonu padlim ob vaskem spomeniku bodo nastopili

MePZ Primorec-Tabor, MePZ Franc Zgonik iz Branika, moški in deklinski zbor Vesna iz Kriza, MePZ Svoboda II iz Trbovelj, moški in deklinski zbor Jezero iz Doberdoba in MoPZ Folte Hartman iz Pliberka na Koroskem. Koncertni nastop posameznih zborov bo slovesno sklenil niz treh pesmi, ki jih bodo omenjeni zbor podali v združeni zasedbi. Ob zborovskem petju pa bomo v nedeljo popoldne v Trebčah lahko prisluhnili se domaći godbi na pihala Viktor Parma.

MPZ Vasilij Mirk

Prosek - Kontovel

priredi v kontovelski cerkvi v danes, 4.6.1993, ob 20.30

celovečerni koncert

Sodeluje tudi zbor Primorje iz Ajdovscine

Vabljeni

PD SLOVENEK BORST - ZABREZEC
priredi 5., 6. in 7. junija v HRIBENCI

23. PRAZNIK VINA

PROGRAM: sobota, 5. 6. - ob 18. uri otvoritev, ob 20.30 dalje ples z ansambлом KRT - nedelja, 6. 5. - ob 17.00 koncert pihalne orkestra BREG - ob 20.30 dalje ples z ansambлом KRT - ponedeljek, 7. 6. - ob 20.30 dalje ples z ansambлом TAIMS-ADRIA KVINTET;

Razstava domačih vin in specialitete na zaru. Vabljeni!

VAŠKI POLETNI PRAZNIK

4. - 5. - 6. junija
v Trebčah
(pri nogometnem igrišču)

Vsak večer glasbeni program z ansambлом

HAPPY DAY

morje skoraj mirno, temperatura morja 22,3 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI
RODILI SO SE: Lucia Dordolin, Virginia Amabile, Giacomo Bigollo, Stefania Gossi.

UMRLI SO: 48-letni Gianfranco Capuzzo, 74-letni Aldo Klima, 58-letna Mirella Nicolaucci, 91-letna Anna Roiz, 91-letna Maria Danielut, 81-letna Argentina Stanchi, 72-letna Giuliana Visconti.

LEKARNE

Od ponedeljka, 31. maja, do nedelje, 6. junija 1993

Normalen urnik lekarn: od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30.

Lekarne odprte od 13.00 do 16.00
Ul. Settefontane 39 (tel. 947020), Largo Osoppo 1 (tel. 410515).

BOLJUNEK (tel. 228124) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Lekarne odprte od 19.30 do 20.30
Ul. Settefontane 39, Largo Osoppo 1, Ul. Cavana 11.

BOLJUNEK (tel. 228124) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

NOČNA SLUŽBA
Lekarna odprta od 20.30 do 8.30
Ul. Cavana 11 (tel. 302303).

Za dostavljanje zdravil na dom tel. 350505 - TELE-VITA

Urad za informacije KZE-USL - tel. 573012.

Urad za informacije KZE deluje od ponedeljka do petka od 8. do 13. ure - tel. 573012.

Zdravstvena dežurna služba

Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 118, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

Hitra pomoč tel. 118.
Telefonska centrala KZE-USL: 399-1111.

KINO

ARISTON - 17.45, 20.00, 22.15 »Blade runner«, i. Harrison Ford.

EXCELSIOR - 18.00,

Srčno pričakovani novi član

Martin

je razveselil odbor-nico Silvo.

Iskrene čestitke ob srečnem dogodku tudi tatku Mauriziju in sestrici Meti.

KD Rdeca Zvezda

VČERAJ-DANES

Danes, PETEK, 4. junija 1993

KVIRIN

Sonce vzide ob 5.17 in zatone ob 20.49 - Dolzina dneva 15.32 - Luna vzide ob 20.57 in zatone ob 5.01.

Jutri, SOBOTA, 5. junija 1993

SVETKO

VREME VČERAJ: temperatura zraka 16 stopinj, značilni tlak 1008,6 mb rahlo narašča, brezvetrje, vlaga 91-odstotna, nebo oblačno, padlo je 12,4 mm dežja.

SLOVENSKA SKUPNOST SHODI:

Ob 13. uri Rotonda del Boschetto; ob 18. uri sv. Ivan; ob 19. uri Lonjer.

Po vrsti letelih volilnih shodov po naših vaseh bo

Zaključni shod SLOVENSKE SKUPNOSTI na trgu v Nabrezini ob 21. uri

Govorili bodo:

● MARTIN BRECELJ, pokrajinski tajnik

● MAJA LAPORNIK - PELIKAN, kandidatka za pokrajinski svet v devinsko-nabrežinskem okrožju;

● IVAN PETERLIN, nosilec pokrajinske kandidatne liste;

● IVO JEVIKAR, nosilec liste za deželne volitve.

Povezoval bo sekcijski tajnik Antek Terčon.

Objavo naročila SSK - TS

URNIK sprejemanja osmrtnic, sožalij, čestitk, oglasov in raznih brezplačnih obvestil za objavo v Primorskem dnevniku za naslednji dan:

vsak delavnik 8.30 - 12.30 PUBLIEST - Tel. 7796611

samo osmrtnice in sožalja tudi popoldne 13.30-17.00: ob ponedeljku do petka PUBLIEST

ob sobotah Redakcija Primorskega dnevnika - tel. 7796600

tega pevskega srečanja, ki poteka vsako leto v organizaciji enega izmed sodelujočih društev. Na reviji bodo nastopili: MePZ Svoboda II iz Trbovelj, MoPZ Franc Zgonik iz Branika, MoPZ Vesna in Deklinski zbor Vesna iz Kriza, MoPZ Jezero in Deklinski zbor Jezero iz Doberdoba, MoPZ Folte Hartman iz Pliberka in MePZ Primorec-Tabor Trebče-Općine. Sodelovala bo godba na pihala Viktor Parma iz Trebč. Revija bo na vrtu Ljudskega doma v Trebčah, ob 16. uri.

SKD PRIMOREC organizira vaski poletni praznik v Trebčah (pri igrišču). Danes popoldne odprtje kioskov, jutri, 5. t.m., ob 17. uri otroški ex-tempore, v nedeljo, 6. t.m., ob 16. uri na vrtu Ljudskega doma zborovska revija. Vsak večer ob 20. uri glasbeni program z ansambлом Happy Day.

SK BRDINA priredi 11., 12., 13. junija na Općinah v Prosvetnem domu »Smučarski praznik«. V petek in soboto otvoritev kioskov ob 17. uri, v nedeljo ob 16. uri. Od 21. ure dalje ples z ansambлом Happy day.

DRUŠTVO SLOVENCEV MILJSKE OBCINE priredi jutri, 5. t.m., ob 18. uri v svojem sedežu VESE-LICO. Nastopajo sola, vrtec in otroški zbor Kresnice od sv. Ivana; nagajevanje likovnega natečaja. Osnovna sola pa bo razstavljala ročna dela.

DEKLINSKI PEVSKI ZBOR »VESNA« vabi na koncert zenskega pevskega zbora »CARMINA« iz Prešice (Česka), v Dom A. Sirk v Krizu, v soboto, 12. junija, ob 20.30. Prisrčno vabljeni.

OBVESTILA
Vas zanima filmski videoseminar laboratorij? seminar je odprt tako začetnikom kot tistim, ki se želijo profesionalno ukvarjati z mediji. Seminar je teoretiški in praktični, obsega pa bo razne teme: Teorija in praksa videa in filma, posebnosti dela s kamero, fiziologija luči, montaža, dramaturgija, scenaristika ipd. Prireditelj seminarja, ki bo potekal v Ljubljani je Zveza slovenskih kulturnih organizacij Slovenije. Informacije na ZSKD - Ul. S. Francesco 20 - tel. 635626 vask dan razen ob sobotah ob uradnih urah.

POLETNO SREDISCE Sklada »Mitja Cuk« na Općinah - Prosvetni dom bo od 16. do 27. avgusta. Vpisovanje bo potekalo od 2. do 6. avgusta, med 9. in 12. uro na Narodni ulici 126 na Općinah.

UPRAVNI ODBOR GLASBENE MATICE sklicuje redni občni zbor v ponedeljek, 14.6.93 ob 19.30 v prvem sklicanju in ob 20.30 v drugem sklicanju na sedežu v Trstu ul. R. Manna 29.

FOTO KROŽEK TRST 80 obvešča svoje članice, da danes odpade seja v Gregorčičev dvorani, ker sodepada z razstavo, predvajanjem in nagajevanjem dia Primorske in osnovni soli v Solkanu, ob 19. uri.

ZDRUŽENJE ZA ZASČITO OPĆIN vabi članice in prijatelje na redni občni zbor, ki bo v četrtek, 10. junija, ob 20.30 v Prosvetnem domu na Općinah.

V DRUŠTVU SLOVENSKEH IZOBRAZENECV v Trstu bodo ponedeljkom večer 7. junija posvetili predstaviti nove izdaje »Brizinskih spomenikov«. O zgodovinskih, literarnih in jezikovnih vidikih prve zapise besede v slovenskimi bodo govorili akademik Janko Kos in Franc Jakopin, mag. Igor Grdina in prof. Faganer v Peterlinovi dvorani Slovenske prosvete ob 20.30.

IZLETI
Sindikat upokojencev SPI-CGIL občine Dolina organizira v soboto, 12. t.m. izlet v Volčji potok pri Kamniku z ogledom znamenitega parka Arboretum in pivovarne v Domžalah. Vpisovanje na tel. 228597, 228909, 228387.

Društvo slovenskih upokojencev - Trst organizira izlet v Chioggio in Comacchio z minikariziranjem po delti reke Pad. Izlet ob 16. t.m., vpisovanje v sredo 9. t.m., ob 9. uri na sedežu društva v Ul. Cicerone 8.

ZDRUŽENJE STARŠEV vabi na zaključno prireditve »Car kresne noči«, ki jo prirejajo učenci COS Fran Venturini iz Boljuneca danes, ob 20. uri v gledališču France Prešeren. Istocasno

si boste lahko ogledali razstavo ročnih del in likovnih izdelkov.

UCENCI OSNOVNE SOLE »A. SIRK« v Krizu in malčki iz otroškega vrta vabijo na zaključno solsko prireditev, ki bo v nedeljo, 6. t.m., ob 18. uri v domu A. Sirk v Krizu.

UCENCI IN UCITELJICE osnovne sole »F.S. Finzgar« - Barkole, vabijo na zaključno prireditev »JURI MURI v AFRIKI« v četrtek, 10. t.m., ob 11. uri.

UCENCI IN UCITELJICE osnovne sole Josip Jurčič iz Devina vabijo na zaključno prireditev, ki bo 10. t.m., ob 11. uri v solskih prostorih.

ČESTITKE

Na Kontovelu slavi okroglo obletnico naš dragi Giordano. Vse najboljše mu želijo vsi, ki ga imajo radi.

Prispel je mali MARTIN. Mamico Silvo in očka Maurizija je osrečil. S sestrico Meto se bo igral in krical, v družini se bodo vsi veselili in polnih rok dela delili. To jim vsojico tete Milka, Ivana in Anica, sestrici Marta in Neva z družino, Nataša in bratranec Igor ter vsi ki jih imajo radi.

MALI OGLASI

OSMICO je odprl na novo Boris Lauriha v Dolini pri obćini.

OSMICO imajo Pri zupanovih v Medji vasi st. 1

OSMICO ima odprto Jozko Skrk - Salez 61.

OSMICO je odprl Alojz Kante, Praprost st. 18.

PRI COLJEVIH so odprli osmico v Samatorci 20.

OSMICO ima Ivan Terčon v Mavhinjah.

OSMICA je odprta pri Jozefu Kukanji - Devinsciana st. 1.

OSMICA je odprta pri Mariji v Logu st. 1

V PREBENEKU farma Kraljic ima osmico.

OSMICO so odprli pri Batkovi - Repen 32

OSMICO ima Milic Mario v Repnicu 39.

OSMICO ima odprto do nedelje Nada v Bazovici.

NA BLEDU ne dalec od jezera dam v našem hišico do 6 oseb v juniju, juliju in septembru. Tel. 662111.

PEKANA na Krasu išče peka. Telefon 225220 v jutranjih urah.

ISCIMO vajenca za kamnoseško obrt. Tel. 200115 ob večernih urah.

NA PROSEKU iscimo iskreno pomočnico za celodnevno nego ostarele gospe, občasno tudi ponoci. Tel. 225197.

PRODAM AVTO panda regimental, letnik okt. '92, prevoženih 2785 km, katalizirana, plave metalizirane barve. Tel. (0481) 882553.

PRISPEVKI

V spomin na Ludvika Mokole darujeta Bruna in Pepi Milic (Bajta) 50.000 lir za SK Kras.

V spomin na Elviro Colja vd. Guštin darujeta Bruna in Pepi Milic (Bajta) 50.000 lir za SK Kras.

V počastitev spomina nepozabnega Maksa Spetice daruje Minka Pahor 40.000 lir za Zadrutni center za socialno dejavnost.

V počastitev spomina draga Serafa Hrovatina daruje Minka Pahor 40.000 lir za SKD Tabor - Općine.

V spomin na draga prijatelja Draga Kluna in Stanota Korosca daruje Karlo Bersenda 30.000 lir za MPZ upokojencev z Brega.

V spomin na Kati Raubar darujejo Sava, Vojko in Alida 30.000 lir za MPZ Vasilij Mirk.

V spomin na dr. Serafa Hrovatina darujeta Sonja in Stana 50.000 lir za SKD Tabor - Općine.

Ob gostovanju v Stuttgartu darujeta Zdenka in Lojska Sosc 100.000 lir za pevsko zbor Vesela pomlad.

V spomin na Viktorja Sosica darujeta Uci in Marica Dolenc 100.000 lir za CPZ Sv. Jernej - Općine.

V spomin na pok. Miro Lavrencic por. Stoka darujejo pevke in pevci CPZ Sv. Jernej 200.000 lir za Sklad za popravilo cerkvenih orgel.

Namesto cvetja na grob dr. Serafa Hrovatina daruje Livia Sosic 25.000 lir za Sklad Mitja Cuk.

V počastitev spomina Serafa Hrovatina daruje sekcija ZZI-UDI z Općin 50.000 lir za SKD Tabor.

V počastitev spomina dr. Serafa Hrovatina daruje Drago, Sasa in Nasta 50.000 lir za SKD Tabor.

V počastitev spomina tov. Tončke Vidau daruje Gizela Cuk - Trebce 10.000 lir za Sklad tržaškega Dela.

V spomin na draga Serafa Hrovatina darujeta Justina in Anica daneu 100.000 lir za Pevska zbor Tabor.

V spomin na Serafa Hrovatina darujeta Pepi in Bozica 50.000 lir za SKD Tabor.

V spomin na Serafa Hrovatina daruje Stanka Hrovatin 50.000 lir za pevsko zbor Tabor.

V počastitev spomina Serafa Hrovatina darujeta Livia in Vladimir Wilhelm 30.000 lir za SKD Tabor.

V spomin na Zorko Cotar iz Prestranka darujeta Pierina in Majda Pecar 30.000 lir za KD Lonjer-Katinar.

V spomin na dr. Serafa Hrovatina daruje Anica Trento - Lombardo 30.000 lir za Sklad Mitja Cuk.

V spomin na Tončko Vidau darujeta Bozka in Ivan Kante 25.000 lir za Dijaski dom - Trst in 25.000 lir za Sklad Mitja Cuk.

rafa Hrovatina darujeta Justina in Anica daneu 100.000 lir za Pevska zbor Tabor.

V spomin na Serafa Hrovatina darujeta Pepi in Bozica 50.000 lir za SKD Tabor.

V spomin na Serafa Hrovatina daruje Stanka Hrovatin 50.000 lir za pevsko zbor Tabor.

V počastitev spomina Serafa Hrovatina darujeta Livia in Vladimir Wilhelm 30.000 lir za SKD Tabor.

V počastitev spomina Serafa Hrovatina darujeta Katty in Torci Sosic 30.000 lir za MoPZ Tabor.

V spomin na predrago Tončko Kranjec vd. Vidau darujejo svoji 100.000 lir za SKD Grad, 100.000 lir za Zadrugo Ban, 100.000 lir za pevsko zbor Tabor, 100.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB na Općinah, 100.000 lir za Knjižnico P. Tomazic - Općine, 100.000 lir za Dom Brdina - Općine in 100.000 lir za cerkveno pri Banhi.

V spomin na Zorko Cotar iz Prestranka darujeta Pierina in Majda Pecar 30.000 lir za KD Lonjer-Katinar.

V spomin na dr. Serafa Hrovatina daruje Anica Trento - Lombardo 30.000 lir za Sklad Mitja Cuk.

V spomin na Tončko Vidau darujeta Bozka in Ivan Kante 25.000 lir za Dijaski dom - Trst in 25.000 lir za Sklad Mitja Cuk.

†
Zapustil nas je nas dragi

†
Zapustil nas je nas dragi

†
Zapustil nas je nas dragi

†
Zapustil nas je nas dragi

†
Zapustil nas je nas dragi

†
Zapustil nas je nas dragi

†
Zapustil nas je nas dragi

†
Zapustil nas je nas dragi

†
Zapustil nas je nas dragi

†
Zapustil nas je nas dragi

†
Zapustil nas je nas dragi

†
Zapustil nas je nas dragi

†
Zapustil nas je nas dragi

†
Zapustil nas je nas dragi

†
Zapustil nas je nas dragi

†
Zapustil nas je nas dragi

†
Zapustil nas je nas dragi

†
Zapustil nas je nas dragi

†
Zapustil nas je nas dragi

†
Zapustil nas je nas dragi

†
Zapustil nas je nas dragi

†
Zapustil nas je nas dragi

†
Zapustil nas je nas dragi

VOLITVE / KANDIDAT SSK DAMIJAN TERPIN

Poudarek narodnosti, ker nam je vsem skupna

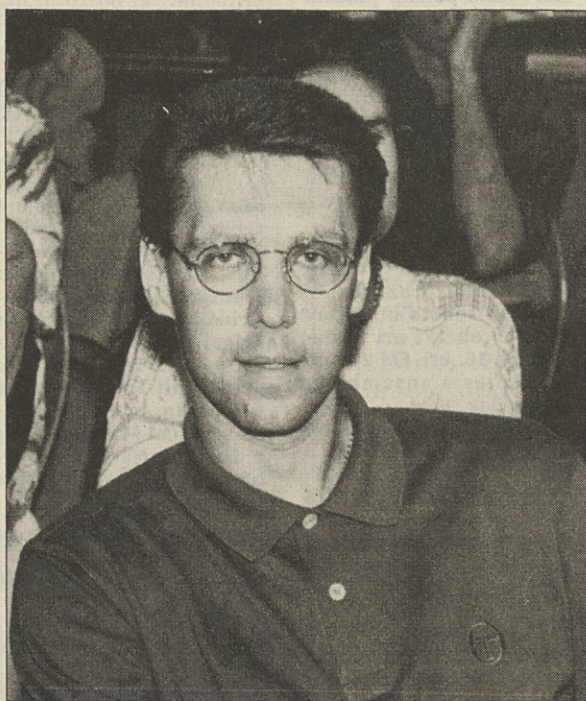
SSk računa na potrditev svetovalca na Pokrajini

Damijan Terpin kandidira za predsednika Pokrajine. Ta funkcija je najbrž izven dometa SSK, pač pa ima ugodne možnosti za izvolitev v pokrajinski svet. Vprašali smo ga, s kakšnimi občutki je sprejel kandidaturu.

Predvsem bi želel poudariti, da sem edini slovenski kandidat za predsednika Pokrajine, kar ima po mojem mnenju poseben pomen, zlasti v odnosu do večinskega naroda, ki vidi v stranki SSK in moji kandidaturi izraženo predstavništvo goriskih Slovencev. Slovenska skupnost računa na potrditev svoje prisotnosti v pokrajinskem svetu, saj so nas volilci množično podprli že ob zbiranju podpisov za predstavitev liste. Odgovor na nas poziv je bil malodane plebiscitaren, če pomislimo, da smo v par dneh zbrali 1400 podpisov, kar predstavlja skoraj polovico števila vseh naših dosedanjih glasov. Tudi zato sem z zaupanjem sprejel to odgovorno nalogo v prepričanju, da moramo Slovenci zastaviti vse sile, da se naša prisotnost v izvoljenih organih potrdi oz. okrepi.

SSk je doslej sodelovala v koalicijah z vladnimi strankami, danes zagovarja potrebo po presejanju ideologij v imenu narodnosti. Ali ni tudi to sklicevanje na nacionalnost po svoje "ideološko"?

Slovenska skupnost stopa pred volilce z idejo o skupnem volilnem nastopu vseh Slovencev. Ne domišljamo si, da bomo od danes do jutri presegli razlike, ki obstajajo in so lahko tudi ideološkega značaja. Gotovo pa niso nepremostljive. Prepričan sem, da so danes, tudi zaradi sprememb okrog nas v zadnjih letih, zlasti z rojstvom nove, samostojne in demokratične države Slovenije in padcem režima, ki je v bistvu podpiral predvsem vključevanje v levicarske italijanske stranke, odpadli razlogi, zaradi katerih nismo bili zmogni enotnega nastopanja na volitvah. S sklicevanjem na nacionalnost želimo poudariti to, kar nam je vsem skupno in nas lahko povezuje. Narodnost je vrednota, ki pravzaprav daje smisel vsemu, za kar si kot Slovenci prizadevamo. Skupen nastop na volitvah je cilj h kateremu težimo; tokrat so ga zal vodstva slovenskih komponent v drugih strankah gladko zavrnila v imenu nekih nepremo-

stljivih ideoloških razlik. Z množično podporo Slovenski skupnosti pa bodo volilci lahko potrdili, da enoten nastop ni utopija, pač pa želja široke večine goriskih Slovencev.

Kaj lahko Pokrajina v okviru svojih pristojnosti naredi koristnega za Slovence in katerih instrumentov in zaveznikov se nameravate pri tem poslužiti?

Pokrajina ima nekatere pristojnosti, zlasti na področju kulture, solstva, toponomastike in podobnih, kjer so interesi Slovencev prvenstvenega pomena in je zato nujna

nihče danes ne more niti približno predvideti izida volitev, se zlasti ob verjetnem polomu strank, ki so jih najbolj prizadeli skandali in podkupniške afeje. SSK se bo povezala s tistimi, ki bodo do naših vprašanj pokazali največ razumevanja, brez vsakršnih vnaprejšnjih ideoloških predsodkov, saj smo pravzaprav narodna stranka.

Promet in ceste, odpadki, kultura in solstvo, gospodarstvo. To so nekatere od pristojnosti pokrajine, ki zanimajo vsakogar neglede na narodnost. Bi nam navedli glavne predloge SSK za ta področja?

V upravnem programu se ne omejujemo samo na strogo narodnostna vprašanja, pač pa predlagamo konkretne rešitve in prioritete, ki jih tu žal lahko navedem le telegrafsko: avtocestna povezava Gorica-Razdrto; skrb za medobčinske prometnice med našimi vasi in mestom; okoli prijazen sistem pobiranja in uničevanja odpadkov; podpora predvsem lokalni, na društveni ravni organizirani kulturni dejavnosti; skrb za solska poljstva, posebej pa ohranjanje in rast slovenskega solstva; usmerjanje gospodarskih dejavnosti predvsem v izkoriščanju možnosti in prednosti naše obmejne lege.

njihova specifična zascita, saj je to predvideno tudi v pokrajinskem statutu. Poleg tega pa lahko Pokrajina tudi spodbuja in usmerja razne pobude, za katere so pristojni drugi: Občina, Dežela ali državne institucije. SSK je v tej vlogi dosegla zavidljive uspehe: odločilen prispevek pri reševanju zapleta v zvezi s finansiranjem gradnje slovenskega solskega središča in pri odprtju slovenske sekcije na zavodu ITI Galilei, da navedem samo nekatere. Glede zaveznikov je vprašanje popolnoma odprto. Najbrž

Aleksandra Devetak kandidira za izvolitev v pokrajinski svet v okrožju Zagraj-Doberdob-Sovodnje, kjer je bile izvoljene že dvakrat. Na pokrajini ima torej že izkušnje kot svetovalka in v zadnjih osmih mesecih kot odbornica. Vprašali smo jo, kaj na osnovi teh izkušenj pričakuje v primeru izvolitve v novem mandatu?

Kot pokrajinska svetovalka sem pazljivo sledila celotni problematiki Posoja, kot Slovenka pa sem se se s posebno pozornostjo posvetila naši stvarnosti. Čeprav je bil moj mandat časovno omejen, sem lahko kot odbornica spoznala konkretne probleme slovenskih sol, stiske združenstva in mladine nasploh. Po svojih močeh sem skušala nuditi cim primernejše odgovore na ta vprašanja. Upam, da bom lahko tudi v prihodnosti nadaljevala s svojim delom oziroma, da bom lahko znova dolgočnejše nacte v korist vseh naših ljudi, ki živijo razkropljeni v goriskih pokrajini. Pokrajinska uprava bo morala izoblikovati nacrt, ki bo usmerjen v aktivno spodbujanje ugodnih razmer za kulturo sožitja, to pa naj ne bodo samo osamljeni dogodki in trenutki, ampak naj bodo odraz stalnega ustvarjalnega sodelovanja.

Največje stranke preživljajo nedvomno krizo tudi v krajevnem merilu. Kako vidite v tem okviru perspektive političnega nastopanja Slovencev? Še vam zdi koristno nastopanje v eni stranki ali vsaj povezovanje?

Rekla bi, da je predvsem strankarski sistem, ki preživlja krizo, in da ne moremo in ne smemo postaviti na isto raven vseh strank. V vrtincu korupcije so zlasti vladne stranke, ki so organizirano in sistematično izgrajevale zaupanje državljanov do strank tiči sedanja kriza in razdrobitev strankarskega sistema. Vendar bo nujno z novimi zakoni to razdrobljenost, ob upoštevanju identitete vsakega, ponovno rekonstruirati. Slovenci v tem procesu nismo različni. Naša politična deljenost odgovarja današnjemu razvoju družbe, zato osebno ne vidim možnosti enotnega zastopanja, vidim pa nujnost programskega sočnanja in tudi koristnost povezovanja.

VOLITVE / KANDIDATKA DSL ALEKSANDRA DEVETAK

Želim nadaljevati z delom, ki sem ga začela v upravi

V primeru ponovne izvolitve pozornost šolstvu in utrjevanju sožitja

pravem mestu veliko naredi v korist manjšinske problematike. To je tudi eden izmed argumentov, ki ga je DSL stalno zagovarjala s tem, da je od po-vojnih let, prej kot KPI, danes kot DSL, nudila možnost in gotovost Slovencev, da so lahko prihajali na odgovorna mesta vseh institucij, od male občine do parlamenta. Glede zaveznikov smatram, da bo moja stranka skušala zbrati okrog sebe vse tiste demokratične in napredne sile, ki so med drugim pripomogle zagovarjati pravice naše narodne skupnosti.

Pri tem bo seveda potrebno uporabiti vsa razpoložljiva sredstva, iskati vse poti za razvoj in napredek Slovencev v Italiji.

Promet in ceste, odpadki, kultura in solstvo, gospodarstvo. To so nekatere od pristojnosti pokrajine, ki zanimajo vsakega volilca neglede na narodnost. Bi nam navedli vsaj glavne konkretne predloge DSL za navedena področja?

Soli sem se posebej posvetila, moj mandat je obsegal eno solsko leto, v katerem sem s seveda s pomočjo vseh kompo-

nent - dosegla nekaj pomembnih rezultatov. Med pobudami, ki sem jih pripravila za sole in tudi za starše, naj omenim samo tečaj ekološke vzgoje in diferencialnega zbiranja odpadkov. Pospeševati in krepiti stike med dijaki slovenskih in italijanskih sol je bila zame prioriteta naloga, kajti prepričana sem, da samo medsebojno spoznavanje in spoštovanje lahko zagotovi vsestranski razvoj naših krajev. Tudi na področju visokosolskega študija imamo dobre perspektive, saj bo že v naslednjem akademskem letu Gorica dobila, poleg obstoječih, še tri tečaje za univerzitetne diplome. Med nalogami Pokrajine je tudi oblikovanje prave politike za zascito in ovrednotenje kulturnih in naravnih dobrin Posoja in ustvarjanje priložnosti, da so te vrednote dostopne vsem prebivalcem kot skupna dobrina, kot del naše skupne zgodovine, kar pomeni boljše kvaliteto življenja. Posegati na kulturnem področju pomeni tudi valorizirati naso preteklost, nasou umetnost in razvijati možnosti za nove zaposlitve (mislim na osebe v muzejskih ustanovah: arhivariji, katalogizatorji, knjižničarji, restavratorji ipd.).

GORICA / VEČER ZDRUŽENJA GORIZIAGIOVANI

Razprava o vzrokih in možnostih izhoda iz krvave bosanske krize

Sprenevedanje zahodne javnosti in politike - Etnično čiščenje prostora danes ni več sprejemljivo v omikanem svetu

ELIZABETA TOMSIC

Pred kratkim je združenje Goriziagiovani priredilo debatni večer o vojni v Bosni, na katerem sta senator Darko Bratina in don Ruggero DiPiazza, direktor škofijske humanitarne organizacije Caritas, predstavila svoje poglede na ta problem.

Za senatorja Bratino, člana senatne komisije za zunanje zadeve, analiza bosanske situacije ni lahka. Na bojiščih se bijejo bitke med starimi in novimi sovražniki, med Srbi, Hrvati in Muslimani, proti ustasem in četnikom, med sestradanimi in obupanimi ljudmi, ki so jim napolnili zlodolce z nacionalistično ideologijo.

Bosna in Hercegovina je bila suverena država, in uspešen laboratorij

sožitja, kjer je odstotek mešanik zakonov bil presenetljivo visok. Tako močno prepleteno družbo, pa lahko razkoljejo samo zunanje sile, ki se skrivajo za izgovorom etnične vojne.

Sicer je ideologija etnično čistega naroda izrodek začetka prejšnjega stoletja, ki se pretaka iz roda v rod, kot zgodovinski spomin srbskega naroda. Ampak vsi bosanski Srbi, na srečo, ne mislijo tako. Rešitev je tak mirovni nacrt, ki bi spoštoval suverenost bosanske republike in ki ne bi ustvaril nevarnega precedensa za reševanje tovrstnih medetničnih sporov.

Evropa in njene institucije so se v tej situaciji izkazali za nesposobne in so odkrili nacionalistične klice tudi v lastnih prestolnicah. Bosna je suverena država in kot taka ima pravico do lastnega orožja zato, da obrani svoja ogrožena območja. Svet pa mora delegitimirati razbojniške poglavarje, ki so čez noč zrasi in sedaj posedajo po predsedniških stolcih.

Don Ruggero je spregovoril o humanitarni pomoči in o težavah, ki jih imajo mednarodne organizacije na ozemlju Bosne in Hercegovine. Pomoč prihaja prepocasi, včasih prepozno in teza-

ve pri raztovarjanju so vsak dan večje. Nehumano in absurdno te vojne pa prihaja na dan preko njenih posledic, oziroma zrtev. Najbolj so bili prizadeti najsišibkejši člani družbe, otroci in starejši.

Posegoma Bratine in DiPiazze je sledila vroča debata, ki je trajala dolgo v noč. Med prisotnimi je bilo mnogo takih, ki se konkretno ukvarjajo s problemi beguncev v nasi deželi. Ti so opozorili senatorja Bratino na slabe razmere v begunskem središču v Cervinjanu in se na glas vprašali kam gre ves tisti denar, ki naj bi ga italijanska država mesečno dodeljevala za dostojno preživljanje beguncev.

SOLE / DIJAKI 5. R. ZAVODA. CANKAR NA IZLETU V BUDIMPEŠTI

Lepi spomini na nekajdnevni izlet v madžarsko prestolnico in njeno neposredno okolico

Skupinska slika dijakov zadnjega letnika zavoda Ivan Cankar v Budimpešti

Obdobje solskih izletov je že davno mimo, začena se že čas priprav na mature. Kljub temu menimo, da je prav, da, čeprav z zamudo, zabeležimo nekaj vtisov tudi o solskih izletih. Letos je posebno zanimanje veljalo Firencam in Rimu. Dijaki zadnjega letnika zavoda Ivan Cankar pa so se odločili za Madžarsko. Tja so se odpeljali 13. marca preko Koroske in Stajerske. Zvečer so se bili v madžarskem glavnem mestu.

"Prijazna vodička Sophie nas je seznanila z zgodovino mesta in dežele ter kulture. Najprej smo si ogledali grad Vajdahunyad sredi mestnega parka. Najbolj nas je presenetil Anonymusov kip s pisalom v roki", so napisali udeleženci izleta. Ogledali so si seveda tudi boljši trg, po svoje

zelo zanimiv, vendar pa sčasno tudi značilen dokaz gospodarskih težav.

Največ pozornosti so namenili ogledu raznih spomenikov v Budimpešti, parlamentu (3.560 okni), cerkvi sv. Stefana, cerkvi Matija Korvina, kraljevski palači, Cittadelli.

Izletniki so naslednji dan namenili ogledu otkov sv. Andreja in sv. Margerite in vožnji po Donavi. Bilo je na državni praznik in na ulicah je bilo opaziti praznično vzdušje.

"Četri dan smo v celoti namenili nakupovanju in ogledu mestnega središča, zvečer pa smo se zbrali ob skodelici kave v kavarni New York in preziveli zadnjo noč v zabavnem vzdušju", se spominjajo dijaki 5. razreda zavoda I. Cankar.

SOLE / IZLET ZA MATURANTE ZAVODOV ŽIGA ZOIS IN IVAN CANKAR

Dvodnevna ekskurzija maturantov po Dolenjskem

Maturanti trgovskih zavodov Žiga Zois in Ivan Cankar smo se v dneh 23. in 24. aprila udeležili ekskurzije po Dolenjski, ki jo priredilo Ministrstvo za solstvo in sport Republike Slovenije. Poleg naših dveh profesorjev, je ekskurzijo vodil g. Danilo Stekar.

Na poti smo se najprej ustavili v znamenitem tehničnem muzeju v gradu Bistra in si ogledali Cankarjevo rojstno hišo na Klanecu na Vrhniki. Pot nas je zatem skozi Ljubljano vodila proti Dolenjski. Tu smo v

zgodnjih popoldanskih urah obiskali Stično in Jurčičevo domacijo na Muljavi...

Tu občutimo vso Jurčičevo literarno veličino, saj smemo reči, da je Jurčič slovenski pripovedni prozi isto, kar Preseren liriki. Brez njegovega izjemnega deleža bi bil razvoj slovenske proze zagotovo mnogo siromasnejši in pocasnejši.

Narava in sploh vse okrog nas, nas navdaja z veseljem, posebno ko prisluhnemo domači pojoci govoric. Vse naokrog so raztrosene zi-

danice, v katerih si Dolenjci kratijo čas ob dobri kapljici cvička. Pravijo, da tici pod kozo vsakega Dolenjca kosček Krjavlja.

Ob prihodu v Novo mesto se kmečka idila neha. Tu imamo je največja tovarna avtomobilov, industrija zdravih krka in še marsikaj. Da ni bilo vedno tako nam dokazuje Janez Trdina, ki je svojčas pisal, kako je bilo s solo konec, ko se je pojavil prvi sneg. Revni so bili ljudje v teh krajih, bivali so v skromnih lesenih bajtah in ni naključje, če je prav iz

teh krajev rek: "Kajza je rajza in ce gospodar ni na rajzi, pa kruha ni v kajzi". Kajze so se danes spremenile v veseljaske vikende, dolenjski prag je prestopilo obilnejše blagostanje, toda veselost je ostala. Dolenjska je nasploh rodovitna, trdoziva, tu je zibelka slovenskega jezika.

Po prihodu v Dijaki dom in večerji smo smo se nekoliko povsnelili, nato pa se odpravili k počitku, da smo si nabrali moči za naslednji dan, ko je bilo na spored du marsikaj. Ze jutraj smo si ogledali zname-

nito Jakcevo galerijo, etnoloski muzej in mesto. Najbolj nas je mikal samostan Pleterje, ki ga je ustanovil celjski grof Herman II in Kostanjevica na Krki. Čeprav je Kostanjevica eno najstarejših slovenskih mest (od 1252) je to danes najmanjše slovensko mesto. Graditelji so izkoristili dvoje velikih Krkinih zavojev, skopali med obema prekop in nastal je umeten otok za odlično branjeno naselje. Tu je zrasel močilen cistercijski samostan, ki je veljal za enega najbogatejših

zemljskih posestnikov na Kranjskem. Danes je tu razvito živahno kulturno življenje z mednarodno formo vivo, galerijami, razstavami in koncerti. Popoldne smo si ogledali se Brezice in tamkajšnji grad.

Utrujeni, toda preseščeni ob tolikih lepotah in kulturnem bogastvu te zemlje, smo se vracali proti domu.

Za nekatere, ki se niso bili v teh krajih, pomeni ekskurzija izziv, da se bodo se vrnili. Za druge, ki so tod že bili, je bilo pomembno snidenje z Dolenjsko, prijatno

doživljanje tega, kar so že okusili. Ker smo vsi na pragu mature in se bomo hoces nočes razkropili s trebuhom za kruhom, je bilo to vabilo s strani matične države izrednega pomena.

ALENKA SORC

NOVICE

Nove žrve kurdske gverile

DIYARBAKIR - Turški vladni tiskovni predstavnik je sporočil, da so v četrtkovem raketnem napadu uporniških Kurdov na vas v vzhodnem delu Turčije umrle tri osebe, ranjeni pa so bili štirje vojaki. V diverzantski akciji na mesto Selvi so ranili eno osebo in povzročili večjo gmotno škodo. Pripadniki kurdske delavske stranke (PKK) so zastavili tudi dva polna avtobusa, potnikom ukazali, naj izstopijo, nato pa so obe vozili razstrelili. V devetletnem boju PKK za samostojno kurdsko državo je bilo ubitih že več kot 5800 ljudi. (Reuters)

V Kambodži še ne bo resne vlade

BANGKOK - Zadnji rezultati volitev v Kambodži kažejo, da so volilci najbolj naklonjeni stranki Funcinpec, ki je osvojila 57 sedežev v narodni skupščini, tesno za njimi pa je kamboska ljudska stranka (CPP) z 52 sedeži, razmerje pa se ne bo dosti spremenilo, četudi so doslej presteli le 90 odstotkov glasov. Vlada iz Phnom Penha je zagrozila, da rezultatov ne bo upoštevala, češ da je med volitvami prišlo do napak, zaradi katerih bi morali glasovanje v starih glavnih kamboskih provincah ponoviti. Rdeči Kmeri so sporočili, da se ne bodo odzvali povabilu za vstop v vladno koalicio, saj dvomijo, da bo mogoče oblikovati učinkovito vlado. (Reuters)

Težave novega gvatemalskega predsednika Espina

GVATEMALA - Gvatemalski podpredsednik Gostavo Adolfo Espina se je v sredo oklical za sefa države in zagotovil, da bo na tem položaju ostal vse do januarja 1966, ko se bo uradno iztekel mandat v terek odstavljene predsednika Jorgeja Serraneja, ki je pobegnil v Salvador. Novega predsednika je takoj podprlo obrambno ministrstvo in nekaj vplivnih mož gvatemalske politike, kljub temu pa je Espina v parlamentu povedal, da ima premalo podpore za takojšen prevzem nove funkcije, ki so mu jo priznali tudi nekateri latinskoameriški predsedniki in ameriško zunanje ministrstvo. (Reuters, STA)

V JAR bodo določili dan volitev

JOHANNESBURG - Politicni viri so sporočili, da se bodo pogajalci v Južni Afriki v četrtek verjetno dogovorili za dan, ko bodo organizirali volitve, na katerih bodo končali s 300-letno vladavino belcev. Predstavniki Afriškega narodnega kongresa (-ANC) Mohammed Valli Moosa je povedal, da se bodo o datumu za izvedbo volitev pogovarjali potem, ko bodo pregledali druga pereča vprašanja, med katerimi je tudi vprašanje organiziranja nove države, vprašanje ustavnih nacerl in političnega nasilja. (Reuters)

PISMO IZ LONDONA

Šeststoletna parlamentarna tradicija je še zmeraj učinkovita

LONDON - Pred mnogimi leti, ko sem prišla v London in začela odkrivati britanski sistem in način vsakodnevnega življenja, sva bila z mozem povabljen na večerjo k neki angleški družini. Med gosti je bil tudi poslanec britanskega parlamenta in gostiteljica je vsakemu gostu posebej diskretno povedala, da bomo z večerjo pohiteli, ker mora gospod poslanec ob 22. uri v parlamentu glasovati. Tako smo sladico popravili uro prej kot običajno, gospod poslanec se je nato poslovil in nas zapustil z občutkom, da odhaja opravljati svojo dolžnost, medtem ko se mi zabavamo. Mene, ki angleškega sistema še nisem dobro razumela, pa je v naivnosti potihoma kuhala jeza, ker gospod poslanec ni do konca debate sedel v parlamentu in v celoti opravil svoje dolžnosti, kot se mi je zdelo.

Na ta dogodek se večkrat spominjam, ko okoli 22. ure čakam na rezultate pomembnejših parlamentarnih glasovanj ali kadar slišim novice o zapletih pri glasovanju v slovenskem in drugih parlamentih. Tudi teza ve z modernimi elektronskimi napravami za glasovanje me opominjajo, da vse, kar je staro, še zdavnaj ni slabo, kajti Britanci z več kot 600 let staro parlamentarno tradicijo ne razmislijo, da bi po hitrem postopku spremenili svoj sistem glasovanja v parlamentu; imajo sistem, ki je sicer star, ne navaden, toda dokaj za-

nesljiv. Britanski parlament zaseda v povprečju 160 dni na leto in poslanci spodnjega doma zasedajo vsak delovni dan, navadno popoldne do najmanj 22. ure razen v petkih, ko zaključujejo zasedanja prej in odhajajo v svoje volilne enote, kjer preživijo soboto in nedeljo.

Britanski spodnji dom, kjer zasedajo, pa je

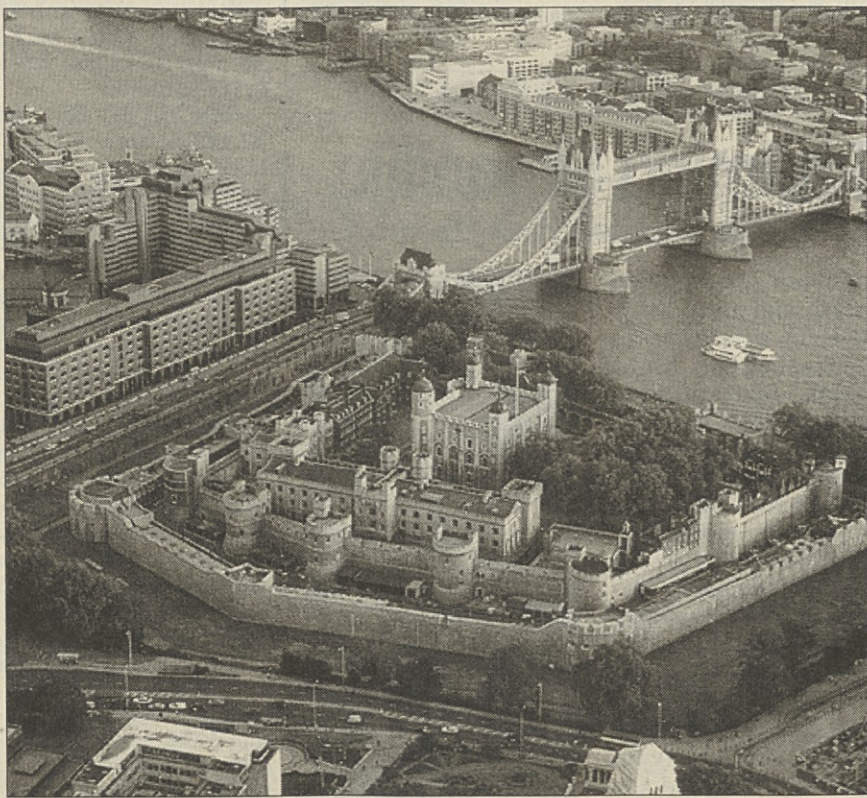
ALJA KOSAK

velika pravokotna dvorana, ki je po dolžini razdeljena s poslanskimi klopmi na dve polovici. Na celu in na vzvišenem sedezu, ki deli klopi, sedi predsednik oziroma predsednica parlamenta. Na klopih ob njeni desnici sedijo poslanci vladajoče stranke, na njeni levi pa poslanci opozicije. Že poslanske klopi so postavljene tako, da gre

za očiten sistem soocanja dveh strani in poslanci med razpravo govorijo iz svoje klopi oziroma sedeza in ne hodi jo na poseben govorniški oder.

Ob koncu vsake debate glasujejo. Predpisani sta dve vrsti glasovanj. Najpreprosteje je, kadar predsednik pozove vse, ki se strinjajo s predlogom, da zavpijejo »da«,

in nato še tiste, ki se ne strinjajo, da zavpijejo »ne«. Nato predsednica odloči, katerih glasov je bilo več. Če kdo spodbija njeno odločitev in kadar gre za pomembnejše glasovanje, pa je postopek drugačen. Predsednica odredi glasovanje z »delitvijo«. To pomeni, da se poslanci dejansko razdelijo. Tisti, ki glasujejo »za«, odidejo v posebno sobo na desni strani predsednice, tisti, ki glasujejo »proti«, pa v sobo na njeni levi. Glasujejo lahko vsi poslanci, ne glede na to, ali so se debate udeležili ali ne. Od trenutka, ko se predsednica odloči za takšno glasovanje, v parlamentu zvonijo zvonci, ki osem minut pozivajo na glasovanje. Ko zvonci prenehajo zvoniti, zaprejo vrata obeh sob za glasovanje, prestejejo in popisejo poslance, izid glasovanja z imeni poslancev, ki so glasovali za in proti, pa objavijo. Ni treba poudarjati, da je glasovanje ena od poglobitnih poslančevih dolžnosti, da pa poslanci zares izpolnjujejo to dolžnost, skrbijo posebej določeni poslanci vsake parlamentarne stranke; zlasti kadar gre za pomembna glasovanja, so dolžni zagotoviti, da glasujejo vsi poslanci njihove stranke. Tako ne skrbijo le za strankarsko disciplino in sklepčnost v parlamentu, ampak na angleški način poskusajo zagotoviti, da poslanci izpolnjujejo svoje poglavitne naloge, za katere so jih volilci izvolili in za kar jih tudi plačujejo.

RUSIJA / JUTRI USTAVNA KONFERENCA

Različno o prihodnosti

Demokracijo lahko zagotovi samo predsedniški režim, vendar za ceno razpada federacije, zato naj si republike prigrabijo kar največ neodvisnosti predvsem na gospodarskem področju

MOSKVA - Tik pred začetkom »ustavne konference«, ki jo je sklical Boris Jelcin, je Rusija zapletena v nasprotujoče si vizije o prihodnosti federacije. Na eni strani si reformatorji želijo čimprej prihod kapitalizma, na drugi so nacionalkomunisti zaskrbljeni sprico morebitnega razpada države.

Za tiste, ki so zbrani okoli predsednika, ni nobenega dvoma, da Rusija zamuja s sprejemom ustavnega zakona, ki prinaša novo miselnost liberalnega obdobja - svobodo podjetništva in zasebne lastnine. To pa lahko po njihovem prepričanju zagotovi le »močna oblast«, skratka, predsedniški režim. Seveda zaradi krhkosti sedanje federacije sprejemajo ali pa so prisiljeni sprejeti zamisel, naj ima vsaka administrativna celota toliko oblasti, kot meni, da je potrebuje, in si skuša zlasti pri gospodarskih vprašanjih pridobiti kar največ neodvisnosti. Poleg predsedniške ekipe prihajajo »reformatorji« še iz militantnih gibanj za demokracijo iz 90. let, iz podjetnikov in na novo obogatelih. Skratka, iz tistih družbenih in političnih plasti, ki so se okoristile s padcem komunističnega sistema.

Nekateri brez zadržkov napovedujejo kratko sapo konfederaciji, ki naj bi na-

PAOLA MESSANA / AFP

domestila sedanjo federacijo, sestavljeno iz 90 administrativnih enot z različno stopnjo avtonomije. S komaj prikritimi besedami priznavajo, da ne razumejo, čemu predsednik toliko upošteva kongres ljudskih poslancev, najvišjo ustavodajno skupščino, v kateri prevladuje opozicija in ki bi jo nekateri brez pomislekov že zdavnaj razpustili. Vseeno pa so prisiljeni računati s tem centrom, ki je in ki ga hkrati ni, tako na ravni političnih sil kakor tudi v družbi.

Ruski podpredsednik general Aleksander Ruckoj je v nekaj mesecih postal pravi heroj kongresa ljudskih poslancev, ki je brez svoje politične osi in združuje tako nacionaliste kot zmerne komuniste ter bi se rad upiral »dikatorskim poskusom« v imenu »obuboženega in izkoriščenega ljudstva«. Prav v imenu tega ljudstva so od Jelcina ob sklici ustavne konference zahtevali, naj spoštuje »legitimnost«. To je zelo široka formula, v imenu katere so posamezne stranke najprej izhajale iz prepričanja, da samo v kongresu lahko poteka razprava o novi ustavi, preden bi sklicali ustavno konferenco, ta pa sme ostati zgolj ustavna konferenca in se

nikakor ne sme spremeniti v »ustavodajno skupščino«. Čeprav je ruski parlament zdaj razcepljen in je njegov predsednik Ruslan Hasbulatov izgubil precej zaleta po Jelcinovi referendumski zmagi, je v zraku se zmeraj zahteva po legitimnosti.

Centristična opozicija sicer sprejema neizogibno odpravo kongresa, hkrati pa zavrača predsedniški »diktat«, kot razumejo razpravo o enem samem osnutku ustave, namreč Jelcinovem, ne pa tudi o dokumentu, ki ga je pripravila ustavna komisija pod nadzorstvom parlamenta. Država naj bi dobila »uravnoteženo ustavo, ki bi uskladila« pozitivne elemente tako prvega kot drugega osnutka, takoj zatem pa naj bi postala predmet ljudskega referenduma, so prepričani. Zakonodajna oblast hoče še naprej nadzorovati dejavnost vlade ter ohraniti piramidarno organizacijo obeh »skupščin« (sovjetov), ki bi ji zagotavljali transmisijo oblasti tudi v posamezne regije.

Druge skrajnost pa so komunisti, ki so sicer v manjšini, vendar so zelo dejavni. Predložili so dva osnutka ustave, oba pa dajeta »vso oblast sovjetom«. Nameravajo organizirati tudi kampanjo državljanske neposlušnosti v primeru, če jim ne bodo prisluhnili.

Ruskemu predsedniku Jelcinu zelo tekne hitro pripravljena hrana v novi McDonaldsovi restavraciji (Foto: AP)

ŠPANIJA / V NEDELJO VOLITVE

»Socializem je mrtev,« trdi Aznar, Gonzalez pa se smehlja

Nihče si ne upa zanesljivo napovedovati volilnih izidov

RAFAEL ANTONIO H. MENJIVAR

sloves po številnih finančnih skandalih, opozicijska Ljudska stranka pa je socialistično slabost vse izkoristila in oznanila, da prinaša nove čase za vse Spance, novi časi pa menda pomenijo, da ne bodo več trčili denarja za življenjsko nepotreben politični blisc.

Razen zunanjega poudarjenega videza je v Madridu in povsod drugod po državi približno tako kot ob vsakih prejšnjih volitvah. Temperamentni Spanci se pripravljajo, stavi- jo na tega ali onega kandidata oziroma stranko, samo največji poznavalci in skeptiki pa se sprašujejo, kakšna je pravzaprav razlika med socialisti, ki

so začeli na levi, Felipe Gonzalez pa jih je pripeljal v center, in Ljudsko stranko, ki je začela na desni, s Joséjem Mario Aznarjem na čelu pa so tudi pristali neke v centru.

»Malo levi ali malo desni center, to je zdaj vprašanje,« se salijo nepristranski, se vedno neodločeni volilci, ki jih je tokrat več kot kdaj prej, menda se vedno dobrih dvajset odstotkov.

Ker zadnji teden pred volitvami niso več dovoljene raziskave javnega mnenja, veljajo izidi tistih, ki so jih objavili v sredo, opravili pa že v soboto. Če bi Spanci volili v soboto, bi Aznarjevi po-

pulisti dobili dva ali tri poslanska mesta več kot socialisti. Ker volitve niso bile v soboto, ampak bodo v nedeljo, je vsakršno napovedovanje skrajno tvegano početje. Zadnja raziskava je bila namreč pred drugim televizijskim dvobojem med Gonzalezom in Aznarjem, ki ga je, sodeč po časopisnih anketah, dobil Gonzalez z rezultatom 47 proti 18.

Dobrih trideset milijonov španskih volilcev bo po jutrnem odgovoru, kdo jih je bolj prepričan. Aznar je sklenil kampanjo z geslom »socializem je mrtev po vsej Evropi«. Ker Spanci ne vedo, kaj je socializem, bodo Aznarju po jutrnem pritrdili, morda pa tudi ne.

BOLIVIJA / SPLOŠNE VOLITVE

Gneča okrog predsedniškega stolčka

Med štirinajstimi kandidati je tudi nekdanji diktator Hugo Banzer

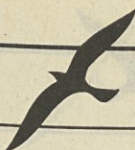
MARC THIBAUT / AFP

LA PAZ - Izjemno bogati poslovnež Gonzalo Sanchez de Losada in general v pokoj, nekdanji diktator, ki se je spreobrnil v vnetega zagovornika demokracije, Hugo Banzer Suarez, oba vneta zagovornika gospodarskega liberalizma, sta glavna predsedniška kandidata na volitvah, ki bodo v nedeljo v Boliviji. V tretjih splošnih volitvah, potem ko se je v državo vrnil leta 1982 parlamentarizem, bo približno 2, 3 milijona volilcev izbiralo med 14 predsedniškimi in podpredsedniškimi kandidati ter kandidati za 27 sedežev senata in 130 poslancov spodnjega doma. Predse-

dniške volitve bodo potekale v dveh krogih: najprej v okviru splošnih volitev, in če tam ne bo nihče dobil več kot 50 odstotkov glasov, bo sta o tem 2. avgusta odločala skupaj oba dela parlamenta. Če sklepamo po nekaj raziskavah ima Sanchez de Losada, ki predstavlja centristično Nacionalno revolucionarno gibanje, nekaj prednosti pred generalom Banzerjem. Zanj naj bi se izreklo med 25 in 30 odstotkov volilcev. Nekdanji diktator (1971-1978) Hugo Banzer Suarez pa naj bi dobil med

20 in 25 odstotki glasov. Kandidiral ga je Patriotski sporazum, vladna koalicija, na prvi pogled v ne preveliki sozvočju s (konservativno) Nacionalistično demokratsko akcijo in nekdanjimi levicari Gibanja revolucionarne leveice Paza Zamore. Napovedi volilnih izidov postavljajo v prvi plan dva »outsiderska« kandidata, ki naj bi se spopadla v drugem krogu: 50-letnega Maxa Fernandez, nekdanjega soferja, ki ima v rokah monopol nad bolivijskim pivom, ter 49-letnega televizijca Carlosa

Palenqueja. Fernandez in Palenque sta si v marsičem podobna. Oba sta prvič na političnem prizoristu, za oba je značilna odsotnost programov, njuna popularnost pri bolivijskem ljudstvu, Indijancih in Mestichih pa vse bolj narasca. Rezultati raziskav vsekakor prinašajo razočaranje generalu Banzerju. Stevilo glasov, ki naj bi jih dobil, je daleč od zazenih 42, 3 odstotka, ki jih je dobil leta 1989, rezultat, ki je nekdanjemu diktatorju vdihnil upanje, da bo leta 1993, v svojem petem poskusu, končno lahko legitimno zasedel predsedniški stolček.

SRBIJA / KRIZA NACIONALISTIČNE DIKTATURE

»Milošević je führer srbskih radikalcev«

Po odstavitvi je Dobrica Ćosić postal najostrejši kritik Miloševića in Šešlja

HAAG, BEOGRAD - V četrtek sta v Haag prispela dva predstavnika ZN, da bi se s predstavnikoma mednarodnega sodišča dogovorila o podrobnostih uresničevanja resolucije 827 Varnostnega sveta, sprejete 26. maja, ki predvideva oblikovanje mednarodnega sodišča za sojenje vojnim zločincem v nekdanji Jugoslaviji. To je prvi obisk predstavnikov ZN v zvezi z uresničevanjem omenjene resolucije. Ta in podobna prizadevanja mednarodne skupnosti za prenehanje spopadov v BiH pa ne zavstajajo srbskih čet, ki le se stopnjujejo napade ne Gorazde, se edino preostalo muslimansko enklavo v vzhodni Bosni. Čeprav je vodja bosanskih Srbov Radovan Karadžić enotam danes ukazal zaustavitev napadov - tako zagotovilo je dal poveljniku mirovnih sil v BiH francoskemu ge-

neralu Philippu Morillonu -, pa njegovim izjavam niče več ne posveča vidnejše pozornosti, saj je že prevečkrat snedel dano besedo. Kot poročajo očividci, se napadi na Gorazde se stopnjujejo. Srbi mesto napadajo s približno sto tisoč vojak, sto tanki in številnimi drugimi oklepnimi vozili. V okolici mesta, v katerem v negotovosti čaka osemdeset tisoč meščanov in beguncev, ki po poročilih radioamaterjev spijo kar na ulicah in v parkih, so požgali že stiriideset vasi. Spopadi se nadaljujejo tudi v severni Bosni v okolici Brčkega.

Po krvavih torkovih demonstracijah v Beogradu, med katerimi je bil en policist ubit, 32 demonstrantov pa je bilo ranjenih - demonstracije je ob odstavitvi zveznega predsednika Dobrice Ćosića organizirala Draskovičeva SPO - je srbsko

vrhovno tožilstvo ustavnemu sodišču danes že predlagalo, naj prepove to stranko, češ da je bilo gibanje »pobudnik vrste dejanj, katerih neprikrit namen je bilo nasilno rušenje ustavne ureditve«.

V svetu in v Srbiji se vedno močno odmeva torkova odstavitev predsednika Ćosića, ki je zdaj začel govoriti, da je Slobodan Milošević zakrknjen stalinist, ga primerjal celo s Hitlerjem in dejal, da srbski radikali vodijo državo v neizbežen propad. Po Ćosićevih besedah bosta Miloševićev despotizem in strastna ljubezen do moči Jugoslavijo pripeljala pod popoln mednarodni nadzor, obenem pa se okrepila črnogorske separatistične težnje, ki jih oblasti v Podgorici v zadnjem času vse bolj odkrito zagovarjajo. Na Ćosićevu odstavitvi je razmeroma ostro reagirala tudi Moskva, saj je ruski zunanji minister v izjavi za javnost dejanje označil kot nedemokratsko, obenem pa Beograd pozval, naj ne mudoma vzpostavi diplomatske stike z vsemi nekdanjimi jugoslovanskimi republikami in podpre mirovni načrt za BiH.

Na dvorišču bolgarskega veleposlanstva v Beogradu pa je ponoci eksplodirala ročna bomba, kipa na srecu ni povzročila niti zrtv niti materialne škode.

M. L. in agencije

Zadnja novica

Beograjska televizija je v četrtek zvečer objavila, da je sodišče za prepovedalo Draskovičovo Srbsko gibanje obnove. To pomeni, da ne v srbskem ne v zveznem parlamentu ni več stranke, ki je bila najmočnejša med opozicijskimi in je edina se lahko vsaj malo mobilizirala množice. Predvidevajo, da bodo skupaj z Draskovičevimi poslanci zapustili parlament tudi poslanci drugih opozicijskih strank.

Neuradno se je tudi izvedelo, da so Vuka Draskovića in njegovo ženo Danico zaradi hudih notranjih poškodb včeraj zvečer iz zaporu v Padinsko Skeli prepeljali v beograjsko bolnišnico. (Z. R.)

Srbske policijske enote so od ponedeljka v polni pripravljenosti (Telefoto: AP)

Zakonca Vuk in Danica Drašković obsojena na dva meseca zaporu za obiranjem jagod

PADINSKA SKELA - »Prijateljček, če hočeš videti Vuka Draskovića v zaporu, moraš pac pustiti, da primejo tudi tebe!« Tako govori stražar v zaporu Padinska Skela pri Beogradu. Čeprav pretepen do nezavezi, je Vuk Drasković v celici s 20 navadnimi kriminalci. Nekaj celic naprej je tudi njegova soproga Danica.

Padinska Skela je zapor, v katerem konca največji del drobnih kršilcev raznih zakonov. Jetnišnica se ukvarja tudi z gospodarsko dejavnostjo. Zdjaj je v modi, da zaporniki nabirajo jagode. Na dolgih njihah danes ni bilo mogoče opaziti ne Vuka ne njegove zene. Pripeljali so ju sele okrog poldneva. Danica se je kub poskodbam in modricam smejala, Vuka Draskovića pa so do vrta zaporu pripeljali na bolniškem vozičku. Veliko je protislovnih novic, kako in kje vse je poskodovan. Z urgence sporočajo, da se mu zaradi poškodb majeta samo dva zoba, na sedzu Srbskega gibanja obnove pa zatrjujejo, da ima poceno celjst in poskodovano nosno kost. Te diagnoze ni v uradnih izvidih, podpredsednik SPO Slobodan Raketić pa zagotavlja, da ima ta hip Drasković - dva nosova, enega na eni in drugega na drugi strani obraza. Od priljudnega stražarja, ki se

zaklinja, da se na politiko ne spozna, je bilo mogoče izvedeti, da so Vuka Draskovića sinoči se enkrat pretepli do nezavezi. »Onesvestil se je medtem, ko so ga pretepali. Najbrž je bolan,« komentira zaporniki cuvaj.

Drasković v Beogradu nima nikogar, ki bi ga branil. Sele zdaj se je pokazalo, da s srbsko opozicijo ni nič. Pišejo samo apele oblastem, naj Draskovića izpustijo iz zaporu.

Draskovića in soprogo so obsodili zaradi kršenja javnega reda in miru. Prisodili so jima najvišjo, dvomesečno kazen za resetkami. Ze samo ta podatek zbujaa sum, da je domnevni protest Draskovičeve SPO - organizirala policija. Draskovića bi lahko obtožili tudi za hujskanje k neredu, za puč proti državi, za sokrivdo pri umoru policajaa in kdo ve za kaj se vse. Tako je oblast »ravnala modro«. Ce bi Draskovića kazensko preganjali, bi se na sodišču zbralo vsaj 2000 novinarjev z vsega sveta, cesar pa si Milošević ne zeli. V tem primeru, ko je kaznovan za prekršek, pa zagotovo ne bo prišel iz zaporu pred 28. junijem, na Vidov dan, za katerega je Drasković npovedal nove velike demonstracije.

(Zarko Rajković)

NOVICE

Baltske države želijo v ES

MOSKVA - Voditelji držav Estonije, Latvije in Litve, ki so se v sredo sestali v Jurlami (Latvija), so sprejeli memorandum, s katerim ES prosijo, naj jim odobri status pridruženega člana, je v četrtek sporočila agencija Baltfax. Memorandum bodo uradno predstavili na Evropskem vrhu 22. junija v Kopenhagnu. Predsednik latvijskega parlamenta Anatolij Gorbounovs, litvanski predsednik Algirdas Brazauskas in estonski predsednik Lennart Meri so v svojem memorandumu zapisali, da si vse tri baltske države prizadevajo kar najhitreje uskladiti svojo zunanjo politiko. (AFP)

Ruska letala na madžarskem nebu

BUDIMPESTA - Madžarska bo dobila ruska bojna letala MiG-29 v okviru sporazuma, ki ga je sklenila z Rusijo, ki bo tako poravnala del 1,6 milijarde dolarjev dolga, ki ga je imela nekdanja Sovjetska zveza do Madžarske, je v sredo sporočilo madžarsko Ministrstvo za obrambo. Sporazum, ki ga bo morala odobriti madžarska vlada, predvideva v letu 1993 nakup vojaških letal, protitankovskih in protiletalskih izstrelkov v višini 800 milijonov dolarjev. Madžarski predstavniki so pred kratkim izrazili svojo željo, da bi okrepili svojo letalsko obrambo, za katero menijo, da je zelo šibka v primerjavi sosednjimi državami, posebej, odkar divja vojna v nekdanji Jugoslaviji. (AFP)

Očitki ES kitajskemu obračunu s Tibetanci

PEKING - Kitajska je v četrtek zavrnila obtožbe Evropske skupnosti, ki trdi, da kitajske oblasti v Tibetu vztrajno kršijo spoštovanje temeljnih človekovih pravic in svobod. ESje obtožbe utemeljila z nedavnimi krutimi napadi kitajske policije na tibetanske demonstrante, ki si ze vrsto let prizadevajo prekiniti kitajsko vladavino. Uradna Kitajska je očitke ES označila kot vmešavanje v njene notranje zadeve in dodala, da naj se Evropa briga zase. (Reuter)

Poljska premierka Suchocka bo nadaljevala z reformami

VARSAVA - Poljska premierka Hanna Suchocka je v četrtek povedala, da bo nadaljevala z vladnimi reformami kljub razpustu parlamenta, poudarila pa je tudi, naj državljani ne skrbijo zaradi gospodarstva. Prihodnje tri mesece, dokler ne bo izvoljen novi parlament, bo vlada nadaljevala z lastninjenjem in davčnimi reformami. Vlada premierke Suchocke je doživela polom prejšnji teden, ko ji je parlament izglasoval nezaupnico. Na prošnjo predsednika Walense je svoj odstop preklicala in obljubila, da bo s kabineto opravljala dosedanje funkcije vse do 19. septembra, ko bodo na Poljskem izvedli predčasne parlamentarne volitve. (Reuter)

MADŽARSKA / SPOPADI V VLADAJOČEM DEMOKRATIČNEM FORUMU

Pisateljja izgnali

Gibanje, ki je veljalo za gibalno silo, ko so Madžari rušili stari režim, razpada, ker ga povezuje samo še oblast

LASZLO MOLNAR

BUDIMPESTA - Podobno kot prej na Ceskem in Slovaskem, na Poljskem ali v Sloveniji, tudi na Madžarskem razpada gibanje, ki je veljalo za gonilno v času obračuna s starim sistemom pred stiriimi leti in je tudi zmagnalo na prvih volitvah. Spopadi v ideolosko heterogenem Madžarskem demokratičnem forumu so se sicer začeli že kmalu potem, ko je MDF prevzel oblast, zadnje dni pa potaja jasno, da ljudi v vladni palaci in ministrstvih povezuje samo se premier Jozsef Antall, ki je že tri leta resno bolan in bo težko zagotovil strankin uspeh na se enih volitvah.

Antall, ki velja za umirjenega voditelja sredinske frakcije v MDF, je ta teden iz strankinega po-

slanskega kluba odslovil pisatelja Istvana Csuroka, ki je bil pod boljševskim režimom eden izmed najvplivnejših oporečnikov, pozneje pa je bil tudi pobudnik Demokratičnega foruma. Scasoma se je prelevil v zadrega nacionalista in voditelja madžarske skrajne desnice, ki je najprej minirala sporazum s Slovaško o skupni gradnji elektrarn Gabčíkovo-Nagymaros na Donavi, nedavno pa se je uprl tudi sporazumu, ki ga je vlada podpisala z Ukrajino. Csurka in njegovi somišljeniki, ki jih ni tako malo, se zavzemajo za obuditev stare, predtrianonske Vélike Madžarske in trdijo, da si vlada

ne sme dovoliti priznanj državnih meja, ce za njimi, torej na tujem, živijo Madžari. Ker jih na Slovaškem zivi pol milijona, v Ukrajini pa v dobrih 200.000, priznani pisatelj meni, da je treba meje pac potegniti tam, kjer se etnično konca Madžarska.

Skupaj s Csurko so iz poslanskega kluba vladajoče stranke odslovili se tri njegove najbolj zveste in vnete privrznence. Da ne bi bilo videti, da gre za obračun s skrajno desnico, so pokazali vrata se dvema poslancema, ki sedita v liberalno krilo stranke. Odiiti je moral tudi poslanec Jozsef Debrecezi, na Madžarskem in celo na tujem znan po tem, da je

pisatelj Csurko lansko jesen javno zmerjal z nacizmom, antisemitom in clovekom, ki boleha za ksenofobijo.

Po izgonu iz poslanskega kluba je Csurka v četrtek oznanil, da ne njega ne njegovega Gibanja za madžarsko pot ne bodo izrinili iz Demokratičnega foruma, ker bo dokazal, da ima v vladajoči stranki in med Madžari nasprotno veliko privrznencev. Ali ima prav Antall ali Csurka, bo bolj jasno po parlamentarnem glasovanju o zmanjšanju državnega proračuna konec junija. Gre za vrsto omejevanj in za zategovanje pasu, ki jih je predpisal Mednarodni monetarni sklad, Antallov-nec Jozsef Debrecezi, na Madžarskem in celo na tujem znan po tem, da je

RAZMIŠLJANJE O SLOVENIJI, BALKANSKI KRIZI IN MOŽNOSTIH MIROVNIH NAČRTOV

Kritika slovenske pobude za reševanje vojne v Bosni in Hercegovini

Slovenija je prepozno predstavila svetu svoje znanje o položaju na ozemlju nekdanje Jugoslavije - Na londonski konferenci, ki je odločila o bosanskih sedanostih, smo bili tiho

Slovenska zunanja politika je končno le aktivneje posegla v reševanje bosansko-hercegovske tragedije. Slovenski odzivi na zalost prihajajo v precejšnjem zamiku, vendar jim je mednarodna javnost prisljuhnila, ker jih sporoča država, ki balkanske probleme pozna in ki se ji je edini iz razpadle Jugoslavije posrečilo demokratizirati. Z dobro pripravljenimi predlogi si lahko Slovenija okrepil ugled v svetu.

Cas, ko je bilo krvavo stvarnost Balkana se mogoče preusmerjati, je sicer Slovenija ze zamudila. Balkan bi se morda lahko se izognil najhujšemu v obdobju pred in na londonski konferenci. Takrat Slovenija ni dala nikakršne pobude; slovenska izkušnje na londonski konferenci ni storila ničesar. Dva do skrajnosti naivna profesorja, ki sta z univerze predsedala v zunanjo politiko, ne da bi imela kakšne mednarodne izkušnje ali vpogled v balkanske interese in nasprotja ter zakulisna razpredanja na takšnih mednarodnih konferencah, tudi ničesar nista mogla storiti.

V Londonu pa je prišlo do preobrata, ki je začrtal sedanje dogajanje v BiH. Za sogovornike so sprejeli popolnoma nelegalne in nelegitimne predstavnike bosanskih narodov. Vojne niso označili za agresivno, pojasnili pa tudi niso, da je agresija na BiH potekala hkrati z vojno na Hrvaškem, da ne napadajo samo Srbi, ampak tudi JLA, ki je izkoristala svoje nekdanje ustavne pristojnosti in brez oboroženih spopadov okupirala kar 64 odstotkov ozemlja BiH oziroma vse tiste dele, ki so jih nameravali pripojiti Veliki Srbiji.

V Londonu niso pojasnili, da so srbske skrajne nacionaliste poslali iz Srbije, da jih je vodil samozvani etniški vojvoda in da so na celotnem ozemlju, ki ga je okupirala JLA, izvedli politični prevrat, zamenjali izvoljene občinske strukture, postavili svojo etniško oblast in postavili pogoje za pročetniško paradržavo v BiH. Niso pojasnili, da so s »svojega prostora« začeli s terorjem, ki je pozneje dobil razsežnosti genocida in preganjanja neoboroženega civilnega prebivalstva. Ker ze takrat nismo jasno povedali, da gre na okupiranih področjih za kulturocid in genocid in da se vojaško spopadajo (dolgo časa) le dve tuji vojski, se danes vse skupaj poimenujemo napadno.

To so glavne točke bosanske krize, ki je svet ne razume in ki bistveno opredeljuje poti za njeno reševanje. Vse to bi lahko argumentirano predstavila slovenska delegacija, pa tega kljub opozorilom obramboslovne stroke ni storila. Oba udeleženca sta se iz Londona vr-

TEODOR GERSAK

nila tako navdušena in nekritična, da ju je celo parlamentarna komisija za mednarodne odnose opozorila, da gre za neutemeljen optimizem. Kot popravni izpit iz predmeta londonska konferenca je Slovenija aprila letos ob opaznem sodelovanju obrambnega ministra le izoblikovala svojo pobudo o reševanju bosansko-hercegovske krize. Gre za striktno, vendar postopno uresničevanje Vance-Ownovega mirovnega načrta in mednarodno mirovno operacijo. Po vzpostavitvi nadzora na meji med BiH in Srbijo naj bi najprej na ozemljih, ki se niso pod srbsko okupacijo, vzpostavili varnostna območja, ki bi jih pozneje postopno širili. Tak slovenski predlog je do točke zaustavljanja nasilja korekten in izvedljiv, vendar je popolnoma nedorečen, ko gre za politično reševanje bosansko-hercegovskega problema. Mirovne sile same se nikjer na svetu niso ničesar resile, Srbi pa se tudi ne nameravajo prostovoljno umakniti z okupiranih ozemelj v svoje province v trinajstih mesecih, kot predlaga Kozirjev, niti v dveh letih, kot predvideva lord Owen. Zato je treba slovensko pobudo resno dopolniti, o neomejeni podpori mirovnem načrtu kot paketu pa se enkrat razmisli, saj - kot dokazuje praksa na terenu - nima realnih temeljev. Načrt po vsem, kar so ljudje preživeli, ne zagotavlja bosansko-hercegovske skupnosti in ne prinaša miru niti prihodnosti državi. Nasprotno, ogroža večstoletne kulturne, gospodarske, politične in družbene temelje sožitja. V popolnoma spremenem večkulturnem prostoru in brez demokratizacije se ne more posrečiti nobena etnična delitev, ce pa jo bodo poskušali uveljaviti v sedanjih popolnoma iracionalnih razmerah, bo sedanja vojna prerasla v deset kantonalnih državljanskih vojn, ki bodo sprožile se drugi in tretji krog etničnega čiščenja. Ta proces se je v dveh hrvaških kantonih BiH ze začel.

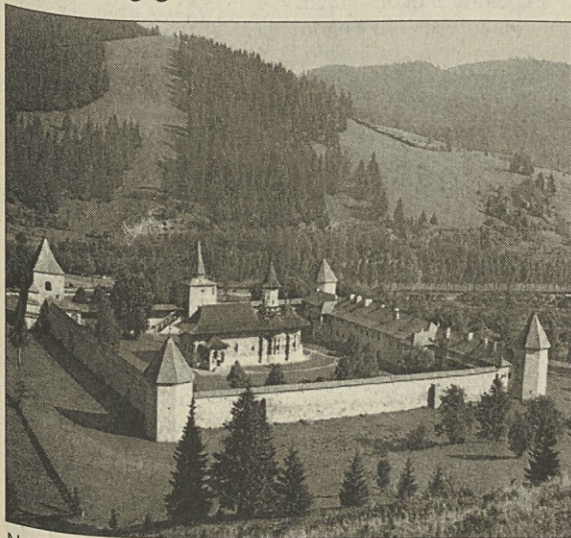
V sedanjih okoliščinah je mogoče uporabiti samo del tega načrta, in sicer le kot prehodno rešitev za zaustavitev vojne, ob tem pa cimprej nad BiH vzpostaviti protektorat OZN. BiH ni puščava, katere meje bodo nadzorovali, v oazah pa odprli rezervate za Muslimane. Ljudje so nacionalno popolnoma homogenizirani in sprti, ker jih vodijo nacionalni skrajnejci, ki so jih postavili in jih politično, materialno in medijsko podpirajo od zunaj. Gre za skrajneze brez politične in družbene legitimnosti, ki v imenu zunanjih interesov organizi-

rajo nacionalne paradržave, da bi razdelili skupno državo. Izhajajo iz analogije - ce je razpadla Jugoslavija, mora tudi BiH. Toda BiH ni Jugoslavija v malem, njena družbena struktura je popolnoma drugačna. Narodnosti so med seboj pomešane v vsakem stanovanjskem bloku in vsaki ulici, več kot polovica družin je pomešana celo po krvi. Marionete od zunaj, ki se ne morejo izgovarjati na volitve, skušajo pod mizo razdeliti BiH, z etničnimi pregoni iz nje napraviti najprej Jugoslavijo z nasilno vzpostavljenimi etničnimi mejami in jih uveljaviti kot državne. Pri tem niso računali na odpor Muslimanov, marvec so pričakovali, da bodo Muslimani v imenu miru poklekili pred krcanstvom.

Ze na začetku spopadov so se stvari v BiH obrnile drugače. Bosansko prebivalstvo, razen srbskega, ki je bilo ze podrejeno Sesljevim pučistom in okupaciji JLA, se je na referendumu večinsko opredelilo za celovitost BiH. Tako se je opredelilo tudi hrvaško prebivalstvo v Hercegovini, osrednji Bosni in Posavju, kar je podprla tudi katoliška cerkev v BiH in večina intelektualcev.

Danes je družbena stvarnost BiH precej drugačna. Nacionalistični voditelji resujejo vse družbene probleme nacionalno in versko skajnostno, le z vojaškimi sredstvi in s silo. V BiH družbenega in političnega življenja ni več, prevladuje nacionalistična vojna logika in logika pojvelnikov nacionalnih vojsk. Tudi ce v BiH pripeljejo sto tisoč modrih celad in ce vzdolz celotne Drine postavimo stražarje, bo BiH doživela, kar se je zgodilo na Cipru: na etnično čistem ozemlju bodo zazivele nacionalne paradržave. Z mejnimi zaporami in varnostnimi območji BiH ni mogoče rešiti. To so samo zablude tistih, ki ne poznajo Balkana in zgodovine operacij OZN. BiH se lahko obdrži samo v primeru, ce se bodo vsi trije nacionalni korpusi demokratizirali! S svojimi skrajnejzi morajo najprej razčistiti prav nacionalni korpusi. Zlasti bosanski Srbi in Hrvati, ki so jim politično strukturo postavili od zunaj, morajo razrešiti vprašanje legitimnosti sedanjega političnega vodstva.

Vance-Ownov načrt predvideva, da bosta ostala sedanja lokalna oblast in lokalni pravni sistem brez vsake legitimnosti in skrajno nacionalistična. Do prvih volitev mirovni načrt predvideva le vzpostavitev devetletanskega predsedstva in osemčlansko področno vladu, ki bo ustrezala pariteti. Načrt ne daje nikakršne podlage za demokratizacijo bosanske družbe. Mislim, da bi prav v tej smeri kazalo zavestiti slovensko pobudo.

Na turističnih prospektih ni gradu v Caciulatiji

CACIULATI - Strokovnjaki sodne medicine so začeli razkrivati množično grobnico v bližini romunske prestolnice, za katero domnevajo, da skriva številne skrivnosti iz komunističnega obdobja. Argentinski strokovnjaki so označili lesena tla gradu iz 19. stoletja v Caciulatiji, ki leži 40 kilometrov severno od Bukarešte in kjer so v zadnjih dveh letih izkopali več kot 300 trupel. Vzorce tal v parku okrog gradu bodo argetinski strokovnjaki poslali v laboratorije za sodno medicino v tujini in ugotovili bodo, ali naj iscejo se več ubitih ljudi in kdo jih

je ubil. Romunski strokovnjaki, ki so izkopali prva trupla, so domnevali, da gre za ženske in moske, ki so umrli med leti 1950 in 1960. Toda zaradi zastarele opreme so se lahko zmotili tudi za deset ali petnajst let. Trupla so bila zakopana samo 40 do 50 centimetrov pod površjem, pri nekaterih so tudi ze ugotovili vzrok smrti: povzročila jo je puskla s kalibrom 7,63 milimetrov. Domnevajo, da so bili ubiti ljudje žrtve nekdanje strokovnjaki tajne službe Securitate, saj je ta v 50. letih uporabljala grad Caciulati za svoje preiskovalno središče. (Reuter)

ODBOR ZA MEDNARODNE ODNOSI

Napoved nove afere

Ivo Hvalica (SDSS): Kar zadeva financiranje manjšine je bila ena stran privilegirana - Minister Peterlele obljubil natančno poročilo - O mreži predstavništav

LJUBLJANA - Na včerajšnji, večinoma zelo formalistični seji odbora za mednarodne odnose so člani potrdili vrsto predlogov zakonov za ratifikacijo mednarodnih sporazumov. Govorili so tudi o oblikovanju mreže slovenskih diplomatsko-konzularnih predstavništav v svetu. Največ polemik je povzročilo kratko poročilo, ki ga je pripravilo ministrstvo za zunanje zadeve (MZZ), obravnava pa položaj slovenske manjšine v Italiji, in to glede na možnosti njene neposredne zastopnosti v italijanskih predstavniških organih. V poročilu je namreč zapisano, da so razmere na področju financiranja manjšine »zelo zaskrbljujoče«, saj letos preneha veljavnost zakona o obmejnih območjih, ki je zagotavljal manjšini velika sredstva. »Pri tem se,« piše v poročilu MZZ, »znotraj manjšine stopnjujejo ocitki, da se nezadržno privatizira premoženje, ki je bilo vselej skupna last narodnostne skupnosti. Kaze, da etnična solidarnost tudi znotraj manjšine pospešeno podlega privatno-pridobitniškim interesom nekaterih ozkih krogov. Utemeljenosti večine teh ocitkov za zdaj ni mogoče zanesljivo preveriti.« Jože Skolc je v razpravi opozoril, da »ne gre, da bi državni organi pisali poročila na osnovi

BOSTJAN LAJOVIČ

govoric« in predlagal, naj vlada pripravi natančno poročilo o financiranju manjšine. Pridružila sta se mu tudi Zmago Jelenc in predsednik odbora Zoran Thaler. Zunanji minister Lojze Peterle je odvrnil, da tudi sam pogreša bolj osnovane in preverjene nastope v javnosti, tudi od članov mednarodnega odbora. Ravno govorice mu povzročajo veliko dodatnega dela, zato podpira Skolcev predlog. Ivo Hvalica je dejal, da si bo enkrat treba naliti čistega vina in poudaril, da se ve, »da je bil en del Slovencev v Italiji privilegirani, da so bili edini prejemniki

in porabniki denarja, ki ga je dobivala manjšina«. Nekateri objekti, ki so bili zgrajeni iz tega denarja, so zdaj zasebna last, je dejal Hvalica in zatrdil, da se ve, za kateri del Slovencev gre in da je to mogoče zlahka preveriti, saj je vse »jasno in znano«. V podkrepitev svojih besed je navedel primer kulturnega doma v italijanski Gorici. Jože Skolc je Hvalico opozoril, da je v svoji razpravi nedvoumno napovedal, »da bo v kratkem prislo na dan nekaj obtežilnega v zvezi s financiranjem manjšine«, Hvalica pa mu je odvrnil, »da to sklepa zato, ker del itali-

janskega tiska že nekaj časa piše o tem«. Minister Peterle je poudaril, da je slo v poročilu za informacijo in ne namigovanje, na izrecno vztrajanje Jožefa Skolca pa je omenil, da prihajajo pripombe v zvezi s financiranjem predvsem od stranke Slovenske skupnosti in Sveta slovenskih organizacij v Trstu. V zvezi z oblikovanjem mreže slovenskih diplomatskih predstavništav v tujini so se člani odbora seznanili z informacijo, ki jo je pripravilo MZZ, v zapisnik pa naj bi šle tudi vse pripombe v razpravi. Člani so namreč dvomili o utemeljenosti nekaterih predlogov MZZ, zlasti odprtja veleposlaništva v Grčiji.

Pomen zastopnosti nacionalnih manjšin (Foto: Aleš Pavletič / TRIO)

Izjava odbora za mednarodne odnose

Odbor za mednarodne odnose je na včerajšnji seji sprejel tudi posebno izjavo, v kateri opozarja na pomembnost neposrednega političnega zastopstva nacionalnih manjšin v predstavniških organih na lokalni in državni ravni.

Odbor poudarja izjemno pomembnost neposrednega političnega zastopstva predstavnikov nacionalnih manjšin v predstavniških organih na lokalni in državni ravni za njihov polni in vsestranski razvoj.

Ob tem izraza zadovoljstvo, da se taka ustavna rešitev, po kateri sta obe narodni skupnosti, neposredno zastopani v predstavniških organih lokalne samouprave in v državnem zboru, ne glede na število pripadnikov, za avtohtono italijansko in madžarsko manjšino v Sloveniji izkazuje za zelo koristno in uspešno.

Odbor protestira, ker Republika Italija še vedno ni sprejela globalnega zaščitnega zakona, kot je to obvezana storiti s prevzetimi meddržavnimi obveznostmi.

Odbor poudarja prepričanje, da reforme italijanskega političnega sistema ne bi smele še dodatno omejiti vpliva slovenskega zastopstva v zakonodajnih telesih. Vsaka takšna reforma, ki bi zaobšla načelo udeležbe predstavnikov nacionalne manjšine pri upravljanju z javnimi zadevami, bi bistveno znižala standarde pravic, ki se vse bolj nedvoumno izpričujejo v evropskem manjšinskem pravu.

Odbor spominja na vsebino Delnega poročila o aktualnem položaju Slovencev v zamejstvu, ki ga je v zvezi s predlogom novega volilnega zakona v Furlaniji in Julijski krajini sprejela komisija za mednarodne odnose skupščine Republike Slovenije v juliju 1992 in v katerem je že opozorila na problem slovenskega zastopstva na deželni ravni.

Odbor se enkrat izraza razočaranje, ker nova zakonodaja o izvolitvi predstavnikov v deželni svet avtonomne dežele Furlanije-Juljske krajine s posebnim statusom škodi interesom slovenske manjšine in praktično onemogoča izvolitev predstavnikov manjšine.

Odbor zato ob tej priložnosti verjame v prizadevanja italijanske parlamentarne komisije za institucionalne reforme v okviru nace, ki jih je ta sprejela v zvezi z reformo volilne zakonodaje.

Odbor pričakuje, da bo italijanska država zagotovila zastopstvo slovenske manjšine v krajevnih, deželnih in državnih izvoljenih predstavniških telesih.

VLADA / NOVINARSKA KONFERENCA

Očitki sklada za malo gospodarstvo

Sklad je neustrezno razdelil dobiček in drago posloval - Zavrnili podražitev bencina

MILE ČUK

LJUBLJANA - Potem ko je slovenska vlada v minulih tednih poglavitno pozornost namenjala političnim temam in aferam, se je včeraj v celoti osredotočila na gospodarska vprašanja. Seznanila se je s poročilom ministrstva za gospodarske dejavnosti o porabi sredstev za razvoj malega gospodarstva, o čemer je po vladni seji novinarjem govoril minister Maks Tajnikar. Od zacetka poslovanja sklada za razvoj malega gospodarstva in centra za njegovo pospeševanje je bilo prek njiju usmerjeno v malo gospodarstvo okoli 500 milijonov tolarjev, je dejal Tajnikar. Sklad je v začetku deloval po načelu dajanja posojil, potem pa je vlada sprejela sklep, po katerem sklad podpira malo gospodarstvo le s subvencijami obrestne mere in jamstvi za najeta posojila. Zaključni račun sklada za leto 1992 ni celovit, meni Tajnikar. Kaze sicer na uspešno poslovanje sklada, ne pa premoženjskega in kapitalnega stanja. Tudi delitev lanskega dobička v višini dobrih 13 milijonov tolarjev ni ustrezna, saj je direktor sklada po lastni presoji uporabil ta sredstva za stimulacijo zapo-

slenih (dodatno izobraževanje, reševanje stanovanjskih vprašanj itd.). Vlada ocenjuje, da je bilo poslovanje sklada drago in da so bili stroški za posamezen projekt zelo visoki. Tudi povprečno mesečno število odobrenih projektov je majhno (povprečno vsega 17). V zvezi z dvojnostjo, ki je nastala, ko je vlada imenovala novi upravni odbor sklada, hkrati pa deluje se stari, ki noče predati poslovanja in se je pritožil Vrhovnemu sodišču, je Tajnikar dejal, da pacakajo na razsodbo. Stari upravni odbor se naprej odobrava določene subvencije in jamstva, pravega vploga v sredstva pa vlada nima. Takšna dvojnost po Tajnikarjevem mnenju povzroča precejšnjo škodo malemu gospodarstvu. Vlada je obravnavala tudi analizo tržnih razmer, ki jo je pripravil koncern Slovenskih železarn, o čemer je govoril državni sekretar za industrijo Ivo Banic. Dejal je, da je tržni položaj SZ cedalje slabši, saj se trg stalno krči, precej cenejšega je klpa pa prihaja na slovenski trg iz tujine. Tudi izvozni načrti SZ niso bili uresničeni, SZ pa so lani ustvarile izgubo v vrednosti 18,9 milijarde

tolarjev, kar je precej več, kot je bilo načrtovano. Banic je poudaril, da je v prvem četrtletju 1993 opazen pozitiven premik, saj se je fizični obseg proizvodnje povečal za 8 odstotkov, vendar so iztržili manj denarja. Boris Sović, državni sekretar za energetiko, je razgrnil poročilo o delu vladne strokovne skupine za prestrukturiranje premogovnikov rjavega premoga. Kot je dejal, ta proces poteka že dve leti, število zaposlenih pa naj bi od 4200 (leta 1992) zmanjšali na 2100. Ob koncu prestrukturiranja naj bi zaprli vse rudnike rjavega premoga razen v Trbovljah in Hrastniku. Vlada včeraj ni soglasala z zvišanjem cen naftnih derivatov, kot so ga predložila podjetja Petrol Trgovina, Rafinerija Nafta Lendava in OMV-Istra Koper (navadni super bencin za približno 23 odstotkov itd.) Ocenila je, da je za aprilski popravek cen prepričil nadaljevanje negativnih poslovnih rezultatov omenjenih podjetij. Zvišanje cen naftnih derivatov ni utemeljeno niti glede na 1-odstotno aprilsko splošno rast cen surove nafte za 2,2 odstotka.

KOMENTAR

Državni zbor kot jurišni bataljon?

IVANKA MIHELČIC

O »ljudeh dobre volje« in tistih, ki »v srcu dobro mislijo«, smo v zadnjih nekaj letih slišali nič kolikokrat. Menda so, po nekakšni logiki, posejani po vsej Sloveniji. Zato ne vem, kako se je lahko zgodilo, da jih je ravno v slovenskem parlamentu nenadoma zmanjkalo, ceprav bi jih vsaj kdaj pa kdaj nekaj vendarle potrebovali. Z malce dobre volje bi se denimo lahko izognili celo devetdnevnu nategovanju majske seje državnega zbora, na kateri so sicer poslanci opravili velikansko delo, saj so obdelali skoraj petdeset točk dnevnega reda, ob tem pa so velikokrat dali predvsem veter v jadra skrajnežem in tistim, ki so v navalu silne ljubezni do lastnega naroda preprosto zamenjali parlamentarni govorniški oder s priznico. Ob tem so si parlamentarne stole sem ter tja celo obložili z od doma privlečenimi blazinami in pregrinjalki, da jim ob pregreti temperaturi (taksni in drugaciji) vročina vendarle ne bi prisla toliko do zivega...

Majsko zasedanje zbora je - ob pomanjkanju dobre volje, seveda - doživelo kar tri podaljške, temperaturo pa je zlasti dvigovalo glasovanje o spremembah občutljivih zakonov, kot so lastniški, denacionalizacijski pa tisti o državljanstvu ipd. Najhujsji zaplet se je zgodil ob glasovanju o t.i. Kapshtovem dopolnilu k lastniškim zakonoma, ki govori o brezplačni razdelitvi lastniških certifikatov le tistim državljanom, ki so imeli državljanstvo na dan 9. maja 1990. Prav pomanjkanje dobre volje, zlasti pozicijske, pa je ob tem dopolnilu botrovalo vsem poznejšim glasovalnim zapletom. Naj le spomnimo, da je dopolnilo najprej dobilo potrebno poslansko večino, potem so zaradi suma, da glasovalne naprave ne delujejo brezhibno, glasovanje ponovili in tedaj je dopolnilo padlo, (opozicijska) temperatura pa se je kajpada dvignila. Zato so odredili tridnevni premor, za drag denar ugotovili, da naprave niso »usodno« pokvarjene, a zahtevanega glasovanja o istem dopolnilu niso tudi v tretje ponovili. S tem so sicer spoštovali poslovnik, a so zboru tako nprtili tudi vse nadaljnje glasovalne zaplete, kar je opozicija, ki tako ali tako ne varčuje s sumi in dvomi, tudi s pridom izkoristila.

Skratka, z malce dobre volje bi vsi skupaj naredili veliko dobrega, predvsem pa bi tudi javnosti prihranili neznošno grenak občutek, da postaja parlament zgolj (deloma oblažinjen) jurišni bataljon, ki si ob vsakokratni bitki postavlja le en sam cilj - zmagati. Zakaj, kako in predvsem za kakšno ceno, pa je tako ali tako drugotnega pomena.

PARLAMENT / INTERPELACIJA

Zahteva na trhlih nogah?

Sklicevanje na 118. člen ustave - Pomembno delo ali preteklost

LJUBLJANA - Ze včeraj smo poročali, da je osemnajst poslancev državnega zbora proti koncu seje vložilo interpelacijo o delu ministra za pravosodje Miha Kozinca. Pobudnica je Slovenska ljudska stranka, izhajala pa je iz 118. člena ustave. Vsekakor gre za legalno in legitimno poslansko dejanje, o katerem naj bi zbor spregovoril že na junjski seji, prvi odmevi na to pa so precej različni.

Opozicija meni, da bo ta vsekakor »spodnesla« ministra, saj Kozincu v bistvu očitajo etično oporečnost, ki izhaja iz nekega časopisnega članka, v katerem novinar ob pomoči zapisov operativca Službe državne varnosti »dokazuje« Kozincevo povezanost s to službo iz časov, ko je bil odvetnik Vinka Levstika in je Službi poročal o svojih obiskih pri klientu. Podpisniki interpelacije ugotavljajo, da je bilo takšno Kozincevo ravnanje nesprejemljivo za odvetnika, ker pa zdaj opravlja funkcijo pravosodnega ministra, se jim to zdi tudi neposreden napad na pravne in etične temelje države. Minister Kozinc namreč, kot pravijo, doslej zapisane obtožbe na svoj račun ni javno zanikal, vse skupaj pa da zmanjšuje ugled Slovenije v svetu.

Miha Kozinc tudi zdaj ne odgovarja na obtožbe, saj je službeno odsoten, v stranki, katere član je, pa se zaradi interpelacije ne razburjajo preveč. Predvsem opozarjajo, da je zadeva postavljena v kontekst Brejceve obrambe pred napadi nad zakonitostjo njegovega dela na mestu šefa Visa. Poleg tega pravijo, da sama interpelacija stoji na

precej trhlih nogah, saj se interpelacija sproža o »delu vlade ali posameznega ministra«, iz obrazložitve interpelacije, sprozene proti Kozincu, pa je razvidno, da mu očitajo njegovo preteklost in ne dela, ki ga opravlja kot minister. Poleg tega se podpisniki interpelacije sklicujejo na ugled v svetu, zlasti po vstopu Slovenije v Evropsko skupnost, ki je postavila kot pogoj spoštovanje človekovih pravic. Od časopisne objave zapisov operativca SDV, ki bremeni Kozinca, pa se doslej skoraj nihče ni javno vprašal, kaj je s kršenjem človekovih pravic in temeljnih svobodnih samega Kozinca. Dejstvo je namreč, da je bila objava omenjenih zadev močno v nasprotju vsaj z zakonom o varstvu osebnih podatkov, če sploh ne govorimo o drugih pravicah.

Piko na i pa daje tudi javno objavljeno pismo Vinka Levstika, ki predvsem opozarja, da se Kozincu dela krivica, saj je vedel za pritisk takratne Udbe na njegovega odvetnika, opozarja pa tudi na razliko med »sodelavci« in »agenci« ter na čas, ki naj ne bi imel z današnjim nikakršne povezave. A vse to bo verjetno obravnavano na seji zbora. Ob tem velja omeniti, da so v skupščini prejšnjega sklica poslanci vložili skupno šest interpelacij (proti Rajku Pirnatu, Igorju Bavcarju in Dimitriju Ruplu, v zvezi z vladno razvojno in ekonomsko politiko, s proračunskimi sredstvi za t.i. pluralizacijo medijev in tudi zaradi proračunskega rebalansa), toda nobena od teh se ni končala v škodo obtoženih (I.M.)

POTNI LISTI / NOVOSTI

Bliža se 25. junij

Slavko Debelak: Nov potni list si bodo morali priskrbeti državljani Slovenije in tujci, ki imajo še starega rdečega in ki je bil izdan v Sloveniji

MAJDA VUKELIČ

veniji, tu delajo, imajo urejen status tujca in imajo rdeč potni list, izdan v Sloveniji?

Ti potni listi 25. junija prav tako nehalo veljati, zato si morajo tujci po tem dnevu priskrbeti potne liste svoje matične države, denimo Srbije, Črne gore, Makedonije, Bosne in Hercegovine... Ob tem je treba posebej poudariti, da prenehajo veljati le tisti stari rdeči potni listi, ki so bili izdani v Sloveniji. To seveda ne pomeni, da prenehajo veljati vsi rdeči potni listi. Nasprotno! Rdeči potni listi, izdani v Srbiji, Črni Gori, Makedoniji, Bosni in Hercegovini..., se naprej veljajo. Naši mejni organi in policisti jih bodo upoštevali kot dokument za prehajanje meje oziroma kot identifikacijski do-

kument.

Na Hrvaškem je nekoliko drugače. Ta republika je že 8. aprila odpravila veljavnost rdečih potnih listov, ki so bili izdani v tej republiki za hrvaške državljane in tujce, ki so na Hrvaškem. Zato imajo hrvaški državljani že nove potne liste. Nove potne liste, res jih je zelo malo, imajo tudi že nekateri državljani Bosne in Hercegovine. V notranjem ministru ne vedo, kako bodo zadeve potekale v drugih nekdanjih jugoslovanskih republikah.

Slovenija pa ne bo kot relevanten dokument upoštevala potnih listin, ki jih izdajajo neke nove tvorbe, kot so ZRJ, Krajina, srbska ali hrvaška skupnost Herceg-Bosna... Nekateri državljani ZRJ sicer

ze imajo potne liste ZRJ, toda ker ZRJ ni mednarodnopravni subjekt, jih Slovenija ne priznava.

Ob tem se postavlja vprašanje, kaj se bo zgodilo s tujcem, ki bo šel v svojo matično državo, recimo Srbijo, po srbski potni list, pa ga tam ne bo dobil, ker mu bodo odvrgli, da stalno prebiva v Sloveniji, kar je zelo pogost odgovor. Ali to pomeni, da ne bo mogel nazaj v Slovenijo? Slavko Debelak odgovarja, da to pomeni točno to. Če stalno prebiva v neki državi, to še ne pomeni, da ti mora ta država izdati potni list. Tako lahko slovenski potni list dobi izključno slovenski državljan. To, kako bodo druge države ravnale s svojimi državljanji, ni problem Slovenije.

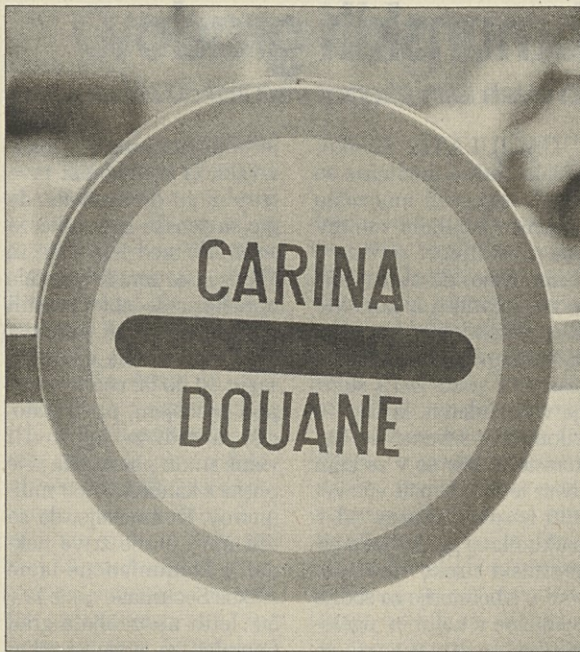
In kako je z vizumi? Tisti tujci, ki imajo vizume (bivalne, delovne...), odtisnjene v starem potnem listu, bodo morali prinesiti nov potni list, zato da mu prenesejo vizume. Če tega ne bodo uredili, bodo brez dokumentov, kar je lahko izjemno neprijetno, ne le v razmerju do policije, ampak tudi do službe, banke..., skratka povsod tam, kjer se je treba izkazovati s konkretnimi dokumenti.

Varovati tudi interese države

LJUBLJANA - Ze včeraj smo poročali o dveh primerih bosanskih državljanov, ki jima slovenske obmejne oblasti niso dovolile vstopa v Slovenijo, kljub temu da je bilo v obeh primerih jasno, da nimata namena ostati v Sloveniji in da je njun prihod povezan z izjemnimi okolščinami.

Na ministrstvu za notranje zadeve nam je predstavnik za stike z javnostjo Božo Truden dejal, da niso seznanjeni s podrobnostmi v zvezi z omenjenima primeroma: »Bosanskih državljanov, ki so begunci v tujih državah, praviloma ne moremo sprejeti v Slovenijo, če ni nedvoumno jasno, da se bo begunec smel vrniti v državo, iz katere je prišel.« Na meji za vračajo ljudi, ki nimajo potrjena oziroma zagotovila, da jih bo sprejela država, v katero so namenjeni.

»Za takšne poostrene ukrepe smo se odločili potem, ko smo začeli ugotavljati, da je več državljanov iz BiH in ZRJ, ki na meji ne morejo pojasniti, zakaj prihajajo v Slovenijo. To pomeni, da nameravajo tukaj ostati ali pa prek Slovenije pobegniti na Zahod,« je povedal Truden. Dodal je, da so udeleženci na meji dobili jasna navodila, kako naj postopajo v posameznih primerih. V Slovenijo lahko za sedem dni pridejo državljani ZRJ, ki imajo v naši državi ožje sorodstvo, opravke na primer na sodišču, dobivajo tu pokojnino ali pa imajo javljane delovne vizume v kakšni drugi državi. (E.R.)

Brez novih potnih listov ne bo šlo (Foto: Srđan Živulović)

KOROŠKA

20 mio šilingov za prvo pomoč

CELOVEC - Po vzoru zveznih dežel Stajerske in Zgornje Avstrije so ta teden tudi na Koroskem ustanovili sklad, ki bo podpiral delojemalce, ki so zaradi stečajev podjetij izgubili svoje delovno mesto.

Na razpolago bo za enkrat 20 milijonov šilingov, na omenjeno vsoto pa so se zedinili zastopniki koroske deželne vlade, delavske zbornice, sindikata zveze industrijalcev ter trgovinske zbornice. Prvi, ki bodo prejeli podpore iz novega sklada bodo delavci borovelskih podjetij Micro-precis in Kestag, ter celovskega podjetja Hutter/Schranitz.

Kot smo že poročali, je od začetka leta 1993 na Koroskem izgubilo svoje delovno mesto nad 1000 delojemalcev, zadolženost podjetij, ki so morali najaviti stečaj ali bistveno zmanjšati število osebja pa je doseglo rekordno znamko skoraj 1,5 milijarde šilingov.

Skratka: statistika prvih pet mesecev kaže, da je bilo na Koroskem v tem letu odpustenih več delavcev in namesčenih manj kot v celotnem letu, tudi zadovoljenost podjetij, ki so morali najaviti stečaj ali izravnavo, je že skoraj dosegla podatek za celotno leto.

Visoka šola Celovec na 1. mestu!

CELOVEC - Celovška univerza - o kateri je bilo v zadnjih mesecih toliko govora - velja za najboljšo v Avstriji.

To je rezultat povpraševanja med 2500 študenti po vsej Avstriji, ki ga je izvedel novi tedenski magazin »News«. Celovška univerza za izobraževalne vede je prvo mesto zasedla z znatnim naskokom, posebej pozitivno pa so s sodeni izpostavili odnos med predavatelji in poslušatelji na tej visoki soli.

Pri izpitih so po mnenju večine študentov profesorji pravilni, zelo dobro pa je izbrana tudi študijska snov. Študente in študentke so nadpovprečno zadovoljni tudi z razdelitvijo predavalnic in učnih prostorov.

Na drugo mesto se je po anketi magazina uvrstila montanistična visoka šola v Leobnu na Stajerskem, na koncu lestvice priljubljenih visokih sol v Avstriji pa najdemo dunajsko univerzo in univerzo za gospodarstvo, prav tako na Dunaju.

EVROPA / NARODNOSTNE SKUPNOSTI

FUENS in KEVS o modelih sožitja v spremenjeni Evropi

Predstavniki koroških Slovencev v Flensburgu in Varšavi

IVAN LUKAN

dodatnega protokola k Evropski konvenciji o človekovih pravicah pri- tegne tudi strokovnjake Federalistične unije evropskih narodnostnih skupnosti.

Na zasedanju v Flensburgu je ta mednarodna manjinska organizacija, v katero je vključenih nad 70 narodnostnih organizacij ki zastopajo blizu 80 milijonov ljudi, sprejela tudi nekaj novih članov,

med njimi nemško govorece Belgijce, Svet Nemcev v bivši Sovjetski zvezi, Nemce na Severnem Poljskem, Rumune v Zvezni republiki Jugoslaviji ter Svet Nemcev v Kazahstanu, ki zastopa skoraj milijon članov.

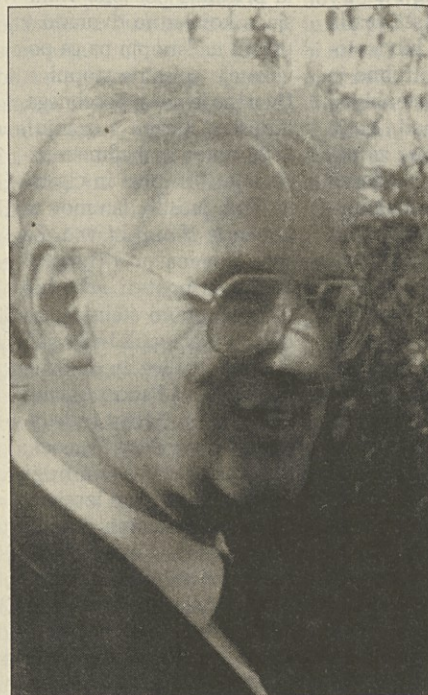
Marjan Sturm, hkrati tudi podpredsednik narodnostnega sveta za koroske Slovence pri Uradu zveznega kanclerja na Dunaju, pa se je ude-

ležil seminarja Konference evropske varnosti in sodelovanja (KEVS) o manjšinah v Varšavi, na katerem je sodelovalo okoli 300 strokovnjakov iz 54 držav ter zastopniki mednarodnih organizacij. Osrednja tema tega seminarja, katerega se je s Koroske udeležil tudi namestnik direktorja koroskega deželne urada Karl Anderwald, ni bil samo prikaz položaja po-

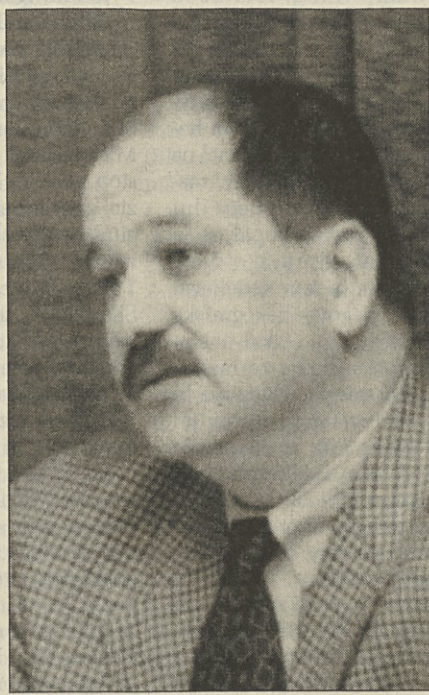
sameznih manjšin v raznih evropskih državah, ampak v prvi vrsti razprava o možnostih reševanja manjšinskih problemov na osnovi sodobnih modelov.

Visoki komisar KEVS za manjšinska vprašanja Van Stool je s tem v zvezi poudaril, da je vprašanje manjšin izredno pomembno za stabilnost v Evropi ter da je KEVS leta 1992 prav iz vidika, da mora konferenca preprečiti krize v odnosih med manjšinami in večinami, imenovala visokega komisarja za manjšinska vprašanja.

Sturm je v svojem referatu prikazal položaj na Koroskem in pri tem izpostavil, da je slovenscina resno ogrožena, če država in dežela ne bosta bistveno razširili ponudbo na primer na področju medijev (celodnevni slovenski radijski program, razširitev slovenskih televizijskih oddaj, slovenski print-mediji) v izobraževalnih institucijah (zacementi pri dvojezičnih otroških vrtcih), itd. S tem v zvezi je opozoril na to, da je reševanje manjšinskih problemov tesno povezano tudi s političnim vzdušjem, za katero pa je sodgovorna tudi večina. Zato pa je treba razvijati temu primerne modele, je poudaril Sturm.

Podpredsednik Federalistične unije evropskih narodnostnih skupnosti Reginald Vospersnik (levo) in podpredsednik narodnostnega sveta Marjan Sturm (desno).

CELOVEC / ŽALNA SLOVESNOST

Slovo od priznanega koroskega Slovence

Žalna seja in pogreb Pavleta Zablatnika

IVAN LUKAN

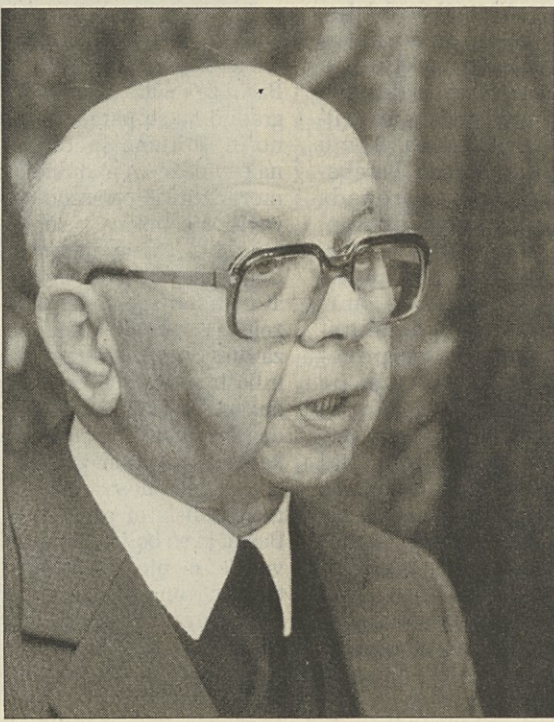
CELOVEC/BILCOVS - Velika množica, koroski Slovenci, uradna Koroska in Slovenija so se včeraj poslovili od velikega kulturnega delavca, pedagoga, znanstvenika, duhovnika, etnologa in narodopisca, duhovnega svetnika dr. Pavleta Zablatnika (slika), ki je - kot smo poročali - pretekli četrtek v Celovcu umrl v 81. letu starosti.

Na zalni seji v Tislerjevi dvorani Slomskovega doma v Celovcu so najvidnejši predstavniki slovenskih verskih, izobraževalnih, kulturnih in političnih ustanov izrekli priznanje osebnosti, ki je poleg svojega dragocenega dela na cerkvenem, solskem, kulturnem in znanstvenem področju bistveno prispevala tudi k enotnem političnem nastopanju koroskih Slovencev po drugi svetovni vojni, predvsem napram avstrijski državi in velsilam, ko je slo za zaščito slovenske manjšine v Avstrijski državni pogodbi.

V imenu Mohorjeve družbe se je na zalni seji od dolgoletnega odbornika in predsednika najprej poslovil njegov naslednik Jože Kopeinig, narodno-politično in kulturno delo Zablatnika pa je izpostavil predsednik Narodnega sveta koroskih Slovencev Matevž Grilc. Za So-

vensko gimnazijo, na kateri je bil Zablatnik učitelj in kasneje skozi deset let ravnatelj, se je poslovil profesor Jože Wakounig, nadaljni govorniki pa so bili predsednik Slovenske prosvetne zveze Gustav Brumnik, deželni poslanec ÖVP Leo Uster (v imenu koroskega deželne glavarja Zernatta) ter v imenu slovenske države državni sekretar za Slovence v zamejstvu Peter Venclj. V slovo pa je nekdanjemu ravnatelju zapel zbor Slovenske gimnazije pod vodstvom Stanka Polzerja.

Pogrebne obrede za umrlega duhovnika v farni cerkvi in na pokopališču v Bilcovsu

AVSTRIJA / ZVEZNI KONGRES SOCIALDEMOKRATOV

Proti sovražstvu do tujcev - za ohranitev socialne države

Vranitzky začrtal odnos stranke od aktualnih vprašanj

IGOR SCHELLANDER

DUNAJ - Zvezni kancler Vranitzky je v svojem odprtem referatu pri zveznem kongresu SPÖ izrekel proti sovražstvu do tujcev in proti poslabšanju socialnega standarda v Avstriji. Izrekel se je za umirjeno nadaljevanje razvoja blaginje in javnega skrbstva v državi, izrecno pa se je opredelil proti antisemitizmu.

Podpredsednik SPÖ Heinz Fischer, pa je izpostavil avstrijsko socialdemokracijo kot idejno-politično vodilno silo v Avstriji.

Vranitzky je v svojem osnovnem referatu najprej izpostavil zasluge in uspehe avstrijskih socialdemokratov. Avstrija po 23 letih socialdemokratskega vladanja steže med najbolj bogate in varne države na svetu, SPÖ je trenutno v mednarodnem merilu najbolj močna stranka v okviru socialdemokratske internacionale, mednarodno previdno postopanje SPÖ sprico kriznih in celo vojnih pojavov v Evropi preteklih let se je obneslo v prid Avstriji.

Vodja SPÖ se je v okviru svojega referata ponovno priznal k svojim - kot poudarja: uresničljivim - vizijam, kot na primer srednjeevropskemu področju brez jadrskih reaktorjev, avtomobilu s trilitrsko porabo bencina in odločnemu iztrebljanju antisemitizma in desničarskega ekstremizma. Izpostavil je pomen eko-

loškega vprašanja za bližnjo bodočnost.

Glede na trenutno gospodarsko krizo je Vranitzky dejal, da danes nobena stranka ne more več dajati garancij za delovna mesta vendar se bodo avstrijski socialdemokrati vsekakor odločno uprli nadaljnjemu poslabšanju situacije zlasti na področju državne industrije.

»Ne gre, da bi enostavno odpisali cele industrijske veje kot na primer državno industrijo«, je dejal Vranitzky, »edina alternativa je, da podpiramo prizadevanja pri njihovih prizadevanjih za ohranitev varnih in smiselnih delovnih mest«. Na račun ko-

licijskega partnerja ÖVP pa je sl Vranitzkyjevo ostro odklanjanje razcepa avstrijske industrije v dobro in slabo, zasebno in državno, sprejemljivo ali nesprejemljivo industrijo.

V zvezi z načrtovanim avstrijskim pristopom k Evropski skupnosti je zvezni kancler in vodja avstrijskih socialdemokratov Franz Vranitzky na eni strani izpostavil brezpogojno sprejemanje maastrichtskih smernic za združeno Evropo, na drugi strani pa potrebo po odločnem zastopanju avstrijskih interesov, zlasti pri vprašanju ekoloških in socialnih standardov, tranzitne pogodbe in pomembnem vprašanju nevtalnosti.

AVSTRIJA / SODNA OBRAVNAVA AFERE NORICUM

Kirchschläger kot priča

DUNAJ - Kot priča v sodni obravnavi o sodgovornosti bivših vladnih politikov za ilegalno prodajo orožja Iranu (1985) sta včeraj nastopila bivši zvezni predsednik in zunanji minister Rudolf Kirchschläger ter novinar Wolfgang Fellner.

Poročal je o praksi informiranja v vladi in v ministertvu, pri tem pa izpostavil, da je tudi sam - kot zvezni predsednik - poročila in prve razprave o aferi Noricum ocenjeval kot notranjepolitično napihovanje zadeve, in da

ni podvomil o certifikatu (le navideznega) kupca Libije. Tudi o resničnosti izjav bivšega kanclerja Kreiskega, češ sam libijski predsednik Gadafi mu je potrdil, da Libija potrebuje avstrijske topove, Kichschläger ni podvomil, pri čemer je dostavil, da se nikdar ni vmesaval v Kreiskyjevo in le-ta prav tako ne v njegovo zunanjo politiko.

Medtem, ko je Kirchschläger razbremenil obtožene politike, je druga priča, novinar Fellner, nekdanji glav-

ni urednik magazina 'Basta' in sedanjí izdajatelj uspešnega političnega tednika 'News' močno obremenil Sinowatza, Blecho in Gratz.

Sprva ga je le zanimalo skrivnostno ozadje nenadne smrti avstrijskega ambasadorja Amryja v Atenah leta 1985, je pravil Fellner. Upokojeni kancler Kreisky, ki ga je smrt prijatelja Amryja očitno posebno prizadela, mu je v številnih pogovorih sprva namigoval in pozneje odkrito govoril o neznanski aferi z

orožjem, kateri je prišel na sled Amry. Bivši kancler naj bi bil tudi dejal, da je ambasador Amry koncal zaradi tega ker ga zunanje ministrstvo po njegovih razkritjih ni pravocasnno zaščitilo.

Sinowatz in prav tako obtoženi bivši zunanji minister Gratz sta na včerajšnji obravnavi te izjave skušala zavrniti z oceno, češ upokojeni in bolestni kancler je - kljub vsemu spoštovanju - v svojih zadnjih letih bil že pretrujen in do njiju nepravičen.

NOVICE

18 mesecev zapora za širjenje nacionalsocialistične miselnosti

CELOVEC - Zaradi širjenja nacionalsocialistične miselnosti je včeraj porotniški zbor na celovskem sodiscem obsodil glavnosolskega učitelja Otta Schatzmayerja iz Trga na 18 mesecev zaporne kazni. Kazen bila izrečena pogojno, zaradi priziva tako davnega tožilca kot tudi branilca obtoženca pa se ni pravomočna. Pedagog je bil obsojen tudi zaradi upora proti javni oblasti, saj je - tako v obtožbi - v okviru neke desničarske demonstracije v Gradcu napadel osebe javne varnosti. Izjave priča na sodniški obravnavi, v prvi vrsti je slo za nekdanje njegove učence ter kolege, so očitke, da je med poukom pozitivno izpostavil Hitlerja ter tajil obstoj koncentracijskih taborišč, sicer le deloma potrili, kljub temu je porotniški zbor el reipricanja, da je učitel kriv neonacistične dejavnosti, jo predavalnic in učnih prostora.

Nad 200.000 brezposelnih

DUNAJ - Položaj na delovnem trgu v Avstriji je se naprej napet. Po najnovejši statistiki je bilo maja letos brez zaposlitve 201.260 oseb ali za 32.800 več kot maja leta 1992. Kljub tem številkam je Avstrija - v evropskem merilu - se vedno med državami z najnižjo brezposelnostjo (6,2 odstotka). Iz objavljenih podatkov uprave za delovni trg je tudi razvidno, da število brezposelnih dalje pade, bolj prizade-ti pa so možki kot ženske.

Fischler želi ostati minister

DUNAJ/INNSBRUCK - Minister za kmetijstvo Franz Fischler želi ostati član avstrijske zvezne vlade in se ne namerava vrniti na Tirolsko. Fischler je s tem demantiral govorice, po katerih se poteguje za položaj tirolskega deželne glavarja. Tirolci bodo namreč se letos volili nov deželni parlament, s tem v zvezi pa se je tudi pojavilo ime Fischler kot glavni kandidat ljudske stranke. Fischler je s tem v zvezi se dodal, da je prepričan, da se bo naslednji tirolski deželni glavar imenoval Weingartner.

Zveznega zakona o jamstvu za okolje (še) ne bo

DUNAJ - Konec preteklega tedna so bila prekinjena pogajanja zakonu o jamstvu za okolje. Novi zakon, za katerega se je avstrijski parlament izrekel že leta 1990, naj bi določal kaznovanje podjetij, ki onesnažujejo in oskodujejo okolje; podjetja bi morala tudi jamčiti za od njih povzročeno oskodovalanje okolja. V okviru ocenjevanja in preverjanja zakonskega osnutka sta tako zastopstvo zasebnega gospodarstva (zvezna gospodarska zbornica) kot državna industrija odklanjala predvidene nove zakonske ureditve ter predlagala vrsto sprememb in razbremenilnih določil. Ministrstvo za pravosodje in ministertvo za okolje sta nato izjavila, da pod takimi pogoji ni več smiselno nadaljevanje razprave, pogajanja o novem zakonu so bila ukinjena.

Manj gostov iz Avstrije

CELOVEC - Število avstrijskih gostov na Koroskem je v prvih starih mesecih letošnjega leta močno upadlo. Število dunajčanov je po zdaj objavljeni statistiki nazadovalo za skoraj 10 odstotkov, prav tako je bilo manj gostov iz drugih zveznih dežel, predvsem iz zahodnega dela Avstrije. Nazadovanje pa so uravnali turisti iz tujine, predvsem iz Nemcije, Madžarov, Francozov, Dancev in Svcarjev. Od novembra 1992 do aprila letos je na Koroskem prenočilo skupno nad 3 milijone turistov.

Več prometnih nesreč

CELOVEC - Kot sporoča deželni urad za statistiko, so v mesecu aprilu na Koroskem zabeležili 210 prometnih nesreč ali tri odstotkov več kot meseca marca. Poskodovanih je bilo 246 oseb, umrlo pa je sedem oseb, za tri več kot aprila leta 1992. Iz statistike za prve štiri mesece letošnjega leta je razvidno, da je na Koroskem bilo 701 prometnih nesreč, ki so trejale 23 človeških življenj, 884 oseb pa je bilo poskodovanih.

Radijsko srečanje v Železni Kapli

ZELEZNA KAPLA - Trzna občina Zelezna Kapla je od danes naprej do 6. junija spet v središču radijskega poročanja na Koroskem. V naslednjih treh dneh bodo tudi sodelavci slovenskega programa koroskega studija ORF pripravili oddaje iz in o Zelezni kapli. Danes, 4. junija, je na sporedu oddaja o »Kulturnih ustvajalcih iz kapelskih grap«, (neposreden prenos iz kulturne dvorane). »Dober večer, prijatelji - Guten Abend, Freunde!« je naslov dvojezične prireditve, ki jo bodo oblikovali zbori in glasbene skupine iz Zelezne Kaple in okolice. V soboto, 5. junija, bo od 18.10 do 19.00 na sporedu neposreden prenos lovske mase.

CELOVEC / DO 20. JUNIJA

Razstava »25 let kulture in umetnosti v ORF«

CELOVEC - »25 let kulture in umetnosti v ORF« je geslo vele-razstave v Celovcu ki bo na ogled od danes naprej v celovski mestni hiši, v evropski hiši in v Napoleonstadlu.

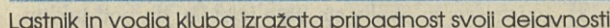
Nad 1000 prispevkov o kulturi v radiju in na televiziji je na voljo in vsak obiskovalec si lahko izbere svoje prispevke, ki bi si jih rad ogledal ali jim prislulnih. Razstava, ki jo je novinarjem predstavil predsednik kuratorija ORF in celovski podžupan Sieg-

bert Metelko, je hrkati dokumentacija, kako Avstrijska radio-televizija posreduje avstrijsko kulturo in avstrijsko identiteto. Med prispevki je tudi del produkcijskega oddelka ORF v Celovcu, ki ga vodi Mirko Bogataj.

V času razstave je v Evropski hiši v Celovcu na ogled tudi kino, v katerem bodo predstavljeni nagradjeni prispevki ORF. Obsežen spored pa zaokrožijo podpisne diskusije ter literarni in glasbeni večeri.

Michael Dorf, lastnik newyorške Knitting Factory, je po šestih letih delovanja tega kluba po vesoljnem svetu znan kot »rešitelj NY scene«

kasneje jih je polovica zbežala vasa, z rokami so si zapirali ušesa, druga polovica pa je po nastopu izjavila, da je bilo »zelo zanimivo«. Tudi jaz sem obiskal Knitting Factory kot turist, le da sem vedel, kaj me čaka, in neizmerno užival, ne le ob glasbi in v ambientu, presenečeni me je tudi odnos ljudi v klubu, da ne govorim o glasbi in koncertih, ki bi lahko bili nekaj najboljšega, kar ste doživeli v življenju. Tam se namreč vse, prišli ste zaradi glasbe, ki jo redko slišite drugod, to je jasno tudi bandu na odru. Če se boste kdaj potikali po New Yorku, potem stopite in Knitting Factory, tudi če vas tovrstna glasba odija. Doživeli boste tisto, čemur Američani pravejo »attitude« (kar pomeni približno nekaj takega kot naša beseda »odnos«).

MADRID - Veliko umetnikov se je sprico svojega vpliva in popularnosti posvetilo politiki. To je pred kratkim storil tudi Alfredo Kraus, ki sodi med elitno vrhunskih tenoristov in ki je zadnje case večkrat povzdignil svoj glas zoper operne kolege in prevleklo komercializacijo operne dejavnosti. V tem primeru vključite v politično stranko Gran Canaria, ki bo nastopala na splošnih španskih volitvah 6. junija, nima zveze s petjem. »Moje sodelovanje je romantično in kihotsko,« pravi Kraus, rojen na Veliki Kanariji, ima predvsem kritičen pogled na cedalje večji vpliv Tenerifa nad rojstnim otokom, pa ceprav slednji vez proizvajajo. »Nasa stranka je dosegla 120 tisoč podpisov za vrnitev prostih luk, kar bo našem otoku gospodarsko zelo koristilo. Končno sem pa tudi pristal ločitve Velike Kanarije od Tenerifev in tudi od Evropske sknosti. Ta zveza je škodljiva tako za Veliko Kanarijo kot v končni fazi tudi za Španijo,« Kraus predvideva, da bo njegova stranka na Kanarskih otokih plasirala enega ali dva kandidata. »Ko se bo stranka konsolidirala, se bom umaknil,« zatrjuje. (M. K.)

Janko Pleterski: Senca
jdovskega gradca (samo-
alozba, Lj. 1993, 222
trani, mehka vezava, ce-
a 1785 tolarjev)

činim naslovom je akademik Janko Pleterški izdal v samozaložbi. Razlogi za to izdajo v nerazumevanju odgovornega ministrstva in izdajanje tovrstne literature, gospod Pleterški pa priznava, da si je tudi sam nekako želel biti založnik, izdajatelj in avtor lastne knjige. Knjiga je historioografski poskus vzpostaviti realneve odnosa o preteklosti, ima pa sededa tudi osebni pečat in je v suhoparen zbir podatkov. V njej so zbrani spisi, nastali v letih 1990-1992 o nekaterih vprašanih nase zgodovine, ki so se odprla v tem preločnem času sprave in manjšavnosti. Zamisel o dravljanjski in narodni spravi, ki ji bila priznana kot ugotovitev, je sprožila toliko polemичnih razprav, da je zgodovina z njimi dobesedno zasuta. Avtor poudarja, da obstajajo neke trajne vrednote, ki jih mora narod ohranjati, popravljati zgodovine pa kaj hitro lahko pripelje do smotnega dejanja. Naslovnica knjige prikazuje entavra lokostrelca, mitemloski simbol nenehnega prizadevanja človeka, ki si vzel usodo v svoje roke. Človeci bi končno lahko prenehali gojiti svoj mit o večnih vrtih, ki jih klavirajo zgodovinske krivice, in si svojo zgodovino lahko mislali tako, kot se je zgodila. (V. S.)

Samo Hubad

Ljubljana - Ob majski obletnici prve izvedbe najbolj pomembnega slovenskega glasbeno-scenskega dela - opere *Črne maske* Marija Kogoj - smo naprosili umetniški vodji obeh povojnih postavitev, dirigenta Sama Hubada, ki je vodil izvedbe v letih 1957-1958, in dirigenta Antona Nanuta, ki je vodil postavitev v letu 1990, za odgovore na vprašanja, s katerimi skusamo na svoj način opozoriti tudi na vrsto se vedno neresenih problemov nase operne poudarjalnosti.

Kot poudarja Hubad, Kogojeva opera *Črne maske* ste se zavzemali za uveljavljanje tega v mnogocem izjemnega glasbeno-scenskega dela, pa vendar vlozeni trud ni prinesel zelenega rezultata, namrec prodora v mednarodni operni repertoar. Kakšen je vas današnji pogled na skladatelja Marija Kogoj in njegovo operno delo?

Anton Nanut: Se vedno sem prepričan, da bi se morali zavzemati za učinkovitost - lahko bi rekel v svetovnem merilu osmišljeno - uvrstitev Kogojeve opere *Črne maske* v družbo, če se ne popularnih, pa gotovo pomembnejših opernih del. Mnogo dirigiram vsepovsod in se pogosto zanimam, če glasbeniki poznajo ime tega slovenskega skladatelja, vendar sem redko »pocasi« s pritrilnim odgovorom.

Izvedba pod mojim vodstvom je imela - govorim seveda izključno o muzikalni strani predstave - velik uspeh, kar je bilo mogoče povzeti iz nase, pa tudi tuje kritike. Tudi obisk predstave je bil izjemen glede na tako zahtevno in zato tudi nepopularno operno delo. Tudi pozneje sem si prizadeval, da bi različnim osebnostim glasbenega življenja v tujini prikazal vrednote tega opernega dela. Seveda me vsak takoj vpraša, kje in kdaj ga lahko vidi oziroma sliši.

Samo Hubad: O pomembnosti Crnih mask je bilo menda povedanega že dovolj, torej dodatno mnenje o tem ne spremeni nicesar. Dejstvo je, da delo ni le izjemno zahtevno v vseh razsežnostih (vsebinskih, kompozicijskih, scenskih in izvedbenih), ampak mora biti na srečo tudi učinkovito. In v opernem svetu je za prodor odločilna učinkovitost; izvedba leta 1957 jo je očitno potrdila. V svojem vprašanju nakazujete, naj bi bil zeleni cilj uprizoritve prodor dela v mednarodni repertoar. Seveda je to želja vsakega skladatelja, toda posrečilo se je le malostvilnim, poleg kvalitetenih oper pa se je uveljavila tudi vrsta vsebinsko in glasbeno malo pomembnih. Vrh tega je Zahod do »vdorov« neznanih del nerazumljivo zaprt. Od nekdanjih jugoslovanskih oper je segel v

GLASBA / OB OBLETNICI PRVE UPORIZITVE SLOVENSKE OPERE

Kogojeve Črne maske in slovenska operna ustvarjalnost

svet le Ero, ki je specifično folklorističen. Ubogi Janček iz dežele s precej drugačno glasbeno tradicijo od nase postaja sele 70 let po smrti svetovni operni skladatelj. Eden od vzrokov za njegovo uveljavitev je zavzemanje angleškega dirigenta Charlesa Mackerras, ki je studiral na Českem, ga pričel izvajati na Zahodu in se z njim promoviral se sam. Toda kaj in koliko iz operne produkcije drugih vzhodnih dežel se je prebilo? Le najboljše, a se to redko. Največje glasbene zalozbe dobesedno zasipajo operne direktije in dirigente z odlično urejenimi partiturnami uveljavljenih avtorjev. In koliko izvajajo na primer Henzeja ali Brittna, če upoštevamo propagando in njuno siceršno veljavo? Mi pa smo dolocili Črne maske, da morajo prodreti v tujino.

Obstajali so poskusi, da Črne maske predstavimo na tujih glasbenih festivalih, pred tem se je celo poskušalo z instrumentacijsko predelavo partiture. Ob drugi predstavitvi pred nekaj leti so nam med drugimi očitali, da se nismo dovolj potrudili za natis partiture in da je zgolj zato delo nemogoče ustrezno uveljaviti v mednarodni glasbeni areni. Slišali smo tudi mnenja, da je treba operni libreto temeljito predelati. Bilo je mnogo hrupa, pa se na koncu ni zgodilo nič. Kje ticijo zavore za uspeh Kogojevih Crnih mask, v opernem delu samem ali v stroki in strokovnosti?

Samo Hubad: Natisnjen, morda ze fotokopirana partitura in klavirski izvlečki so vsekakor nujnost. Besedilo bi morali prevesti se v angleščino. Prepričan sem tudi, da bo dirigent za informacijo bral partituro le ob posnetku na CD; ta je na srečo dostopen. Vendar verjemite, da poznam mentaliteto dirigentov - čemu bi se ukvarjal s tako težakimi in negotovimi poslom? Da bi pomagal iz teme delu neznanega avtorja? Vrh tega

bi moral najti se veliko pevsko osebnost, baritonista, ki bi bil pripravljen sprejeti vrhunsko zahtevno vlogo vojvode Lorenza. In odkriti v tujini direktorja opere, ki bi se za tak podvig zavzel, bi mejilo na čudež. Vsak dirigent, ki se bo v delo zagrezel, bo moral sam najti resitve ter jih prilagoditi svojemu in režiserjevemu videju stvari.

Anton Nanut: Glavna ovira za uspešno uveljavitev Kogojeve opere Črne maske je seveda partitura, ki kljub sprejetim dogovorom se vedno ni urejena in natisnjena. Tudi mi je povsem nerazumljivo, zakaj ni bil uporabljen digitalni posnetek izvedbe pod mojim vodstvom za izdajo na CD in za produkcijo video izvedbe, kar vse je bilo - kot vsem - prav tako nactovano. Zakaj se dogovori ne spoustujejo?

Imeli smo možnost izvedbe tega dela v Dubrovniku, vendar se je vse skupaj podrl zaradi denarja. Izgubljena priložnost predstaviti pred mednarodnim občinstvom! Pri tem je bilo vse dokončno pripravljeno, vključno z zunanjo lokacijo in tamkajšnjem enkratnem in za Črne maske gotovo izjemno primernem okolju. Kar zadeva partituro, je treba vedeti, da je originalni zapis poln popravkov in najrazličnejših posredov, deloma se Kogojevih. Poleg tega so mnogi deli partiture deloma nečitljivi. Potrebne so skrbne obdelave, med katere sodi tudi opredelitev in vnos oznach za tempe. Tudi sam sem razmišljal o možnih popravkih orkestracije, vendar v te zadeve ob Kogojevem načinu komponiranja ni mogoče posegati. Če začneš brisati posamezne glasove, naenkrat ostane le prazen list papirja.

Med obema vojnoma je bila ljubljanska Opera pomembna sestavina slovenske glasbene kulture, po zadnji vojni pa se je uspela tudi mednarodno uveljaviti. Ljubljanska izvedba opere *Zaljubljen v tri oran-*

ze Sergeja Prokofjeva na Philipsovi gramofonski plošči je dosegla najuglednejše mednarodno priznanje. To so bili uspehi, o katerih danes lahko le se sanjamo. Vemo tudi, da je sodobna operna reprodukcija po svetu izredno napredovala, medtem ko se pri nas kopičijo same teza-ve. Ali ima slovenska operna poudarjalnost - s Kogojevimi Crnimi maskami na celu - sploh se kakšno možnost in ali bi bil za uveljavitev Kogojevega opernega dela smiselno ponovni, tretji povojni nalet in ce, pod kakšnimi pogoji bi morali po vašem mnenju to izvesti, da bi dosegli zadovoljivo mero uspešnosti?

Anton Nanut: Kogojeva opera bi morala sestavljati del stalnega repertoarja nase operne produkcije, se stalno obnavljati tako po zasedbeni strani kakor tudi scenski postavitvi. Seveda pa bi morali nujno zagotoviti ustrezno orkestrsko zasedbo, kvaliteten zborovski ansambel in brezpogojno tudi prvovrstne soliste, med katerimi je se posebno izpostavljena baritonska vloga. Glede na izkušnje bi moral se reci, da se pri nas brez potrebe ukvarjamo z nekakšnim »muzikološkim« obravnavanjem problema, kar bolj škodi kot koristi. Zahtevna poudarjalna realizacija vseh sestavin operne postavitve na najvišji možni strokovni ravni je naloga, ki jo moramo - seveda z vključevanjem nujnih pogojev, o katerih sem že govoril - opraviti in tu muzikološko teoretiziranje nič ne pomaga.

Samo Hubad: Nekaj let po vojni je ljubljanska opera res živelja svojo zlato dobo. Ne le Tri oranže - bilo je veliko izvrstnih predstav, le da niso dobile pariškega atesta. Povedati je tudi treba, da pariški menedžer ni prevzel Treh oranž le zaradi odlične uprizoritve, ampak predvsem zaradi imena Prokofjeva. Ko mu je naslednje leto direktor Sveta ponudil ob Soročinskem sejmju se svoje delo, je gosto-

Anton Nanut (Foto: Tomi Lombar/TRIO)

vanje odpadlo. Finančno tveganje je bilo preveliko; isto bi se bilo verjetno zgodilo, če bi predlagali Črne maske. Vprašujete se, kaj je s slovensko Opero. Bolj ali manj isto kot z vsemi hisami v nekdanji Jugoslaviji: zadelo jih je samoupravljanje. Med vsemi umetnostnimi zvrstmi je organizacija opernega ansambla zagotovo najzahtevnejša. Vodila naj bi ga z železno disciplino pomembna umetniška osebnost. Pri nas pa so Opero vodili, postavljali in odstavljali direktorje člani samoupravnih odborov s svojimi »umetniškimi vizijami in potrebami«. Mišlim, da nam po številu direktorjev v tem obdobju na svetu ni para; zdaj imamo menda za direktorja celo cloveka brez diplome. Rezultat je tu. Na Akademiji

za glasbo po odhodu Julija Betetta ni bilo nikogar, ki bi bil pokazal potrebno zanimanje za dvig soloprskega pouka, kaj sele za operno solo.

Toda nazaj k vašemu vprašanju, ali bi bil smisel »ponovni nalet« s Crnimi maskami. Lepo in normalno bi seveda bilo, da bi Črne maske stalno živele na domačem odru, kot Traviata ali Trubadur. Tako so živele vsaj v sezonah 1957-1958 z 29 predstavami. Toda vse to je nemogoče. Dokler ne bo dirigenta in režiserja, ki se bosta iz lastnega nagiba in prepričanja, ne po službeni dolžnosti odločila za novo izvedbo, ne vidim pravega smisla za uprizoritve. Taki odločitvi mora botrovati umetniški vzgib in usposobljenost, ki zagotavlja najvišji možni dosežek.

Nagrada West 1993 tandemu Veš slikar svoj dolg

Drugega junija je bila v galeriji Eqrurna razglasitev najbolj nekonionalnega likovnega ustvarjalca, ki ga je izbrala komisija v zasedbi Tomaz Brejc, Lujo Vodopivec, Tomaz Salamun, Paul Crowter in Lojze Logar. Na natečaj se je prijavilo 52 umetnikov, med katerimi jih je komisija za ozi izbor izbrala pet in sicer Aleksija Kobala, Marka Kovacica, Marjetico Potrč, Tuga Susnika in Ves slikar svoj dolg. Dokončna odločitev je bila, brez posebnih nasprotovanj med člani komisije, da si naslov najbolj nekonvencionalnega ustvarjalca zasluži dvojica, ki nastopa pod imenom Ves slikar svoj dolg. Nagradjenec je prejel denarno nagrado v vrednosti 10.000 nemških mark, druga polovica nagrade pa je namenjena postavitvi naslednje razstave. V primeru, da razstave ne bi organizirala, denar ostane v Westu. V obrazložitvi je bilo med drugim povedano, da slikarja se vedno vztrajata pri sliki, kar je nenavadno v tem času. Z odločitvijo komisije se na tem mestu ne bomo podrobneje ukvarjali, saj je za predstavnik komisije Lojze Logar povedal, da je nekonvencionalnost težko razločljiva. Ves poet svoj dolg je povedal, da zase vsekakor meni, da sodi v krog nekonvencionalnih ustvarjalcev, vendar tako meni vsak umetnik o svojem delu. Ker West zase meni, da je nenavaden, drzen in presegajoč ustaljeno, podpira prav nekonvencionalno umetnost. West potrebuje umetnike, želi spoznati njihove vizije in to namerava tudi poslovno uspešno uporabiti. Podelitev nagrade West po besedah Gregorja Misa, predstavnika Westa, ni konec projekta, temveč sele začetek sodelovanja z umetniki in umetnostjo. Nagrada West naj bi postala tradicionalna, zato lahko izbor in nagraditev pričakujemo tudi prihodnje leto.

Podelitev nagrade se je v izredno soparnem prostoru odvijala po precej konvencionalnem scenariju, pod vodstvom TV zvezde Mise Molk in ob spremljavi indijske glasbene skupine. Za popestritev prireditve so poskrbele tri studentke akademije - Maja Licul, Katarina Toman in Mojca Zlokarnik - za likovno umetnost, ki so ustvarile sliko, ki je bila v pravem pomenu besede namenjena uživanju, saj je bila narejena iz delikatesnih izdelkov. V. S.

VELEMESTNI SHOPPING

TRST: ZELO PRIJAZNO IN TRGOVSKO MESTO.

PLES / SPET RAZBURJENJE NA HRVAŠKEM

Prozoren sončnik kneginjine krasote

SANJA MUZAFERIJA

Zagreb - Potem ko je na zagrebškem plesnem prizorišču dalj časa vladalo zatišje glede na tradicijo sodobnega plesa na tem prostoru, je bilo mogoče predvideti, da bo prišlo do nekakšne gledališke burje. Domneva se je nedavno uresničila na odru ZKM s predstavo Dotakni se pokvarjene zenske v produkciji agilnega radia 101 in studia Mare (Mare Sesarčić).

Najprej so dvignili precej vulgaren medijski vik in krič o tem, kako se pripravljala predstava, ki s senzualnostjo, videzom plesalk in njihovo razgaljenostjo napoveduje svojevrsten odski skandal v režiji kontese Mare Sesarčić, javnosti znane po predstavi Sončniki, v kateri je bil njen koreografski rokopis sorazmerno nežen in fluiden. Maro Sesarčić so tokrat v tisku napovedovali pompozno in provokativno. V precej konservativnem položaju, ki ga pre-

življa sodobno hrvaško gledališče, je Sesarčićeva s predstavo resnično po malem šokirala.

Toda beseda ni o pritlehnem soku in skandaloznosti na prvo zogo, preračunano na primitivno provokacijo, ampak o resnično močnem scenskem doživetju in visoko estetičnem plesu, ki vsebuje najboljše sestavine iz nekdanje mikture zagrebške sodobne plesne sole, ki je nekdo izgubila korak v tekmi z dinamičnejšimi in eksperimentom bolj naklonjenimi slovenskimi kolegi.

V maniri Rosasa ali La La Human je Mare Sesarčić s svojimi plesalkami (Maja Culjak, Nikolina Mijić, Ilijana Pirel, Andreja Sulimanović in Almira Osmanović) prelila z odra v gledališče zavdanja vredno količino energije in plesne virtuoznosti. Eksplozivna, močna, na trenutke resnično agresivna igra plesalk ob živi glasbi na odru (Konge: Hrvoje Rupčić) in sonati za violino in klavir v G-molu Giu-

seppa Tartini je bila za občinstvo resnično doživetje.

Scenografijo je podpisal Igor Krpan, izvrstne, pa vendar zelo samozatajevalne in funkcionalne kostume Branka Donassy. Zdelo se je, da je vprašanje o tem, ali so ženske pokvarjene ali ne, in ce so, zakaj in kdaj, iz kakšnega zornega kota in s kakšnim razlogom se jim prilepja takšna etiketa, po predstavi dobilo odgovor. Avtoerotizem, samozadovoljstvo, nemajhna doza ekshibicionizma, vhnusna telesnost in elementi akrobatike so nazorno izdajali mit o pokvarjenosti zenske. Zenska namrec ni pokvarjena, ona je agresivna, zaljubljena vase, radodarna in krotka in zverinsko jezna, toda pri tem vselej ostaja lepa in kreativna. Gotovo je, da predstava Dotakni se pokvarjene zenske korespondira tudi s svetovnimi plesnimi trendi, ne da bi jih posnemala ali se opirala nanje, in napoveduje renesanso sodobnega plesa v Zagrebu.

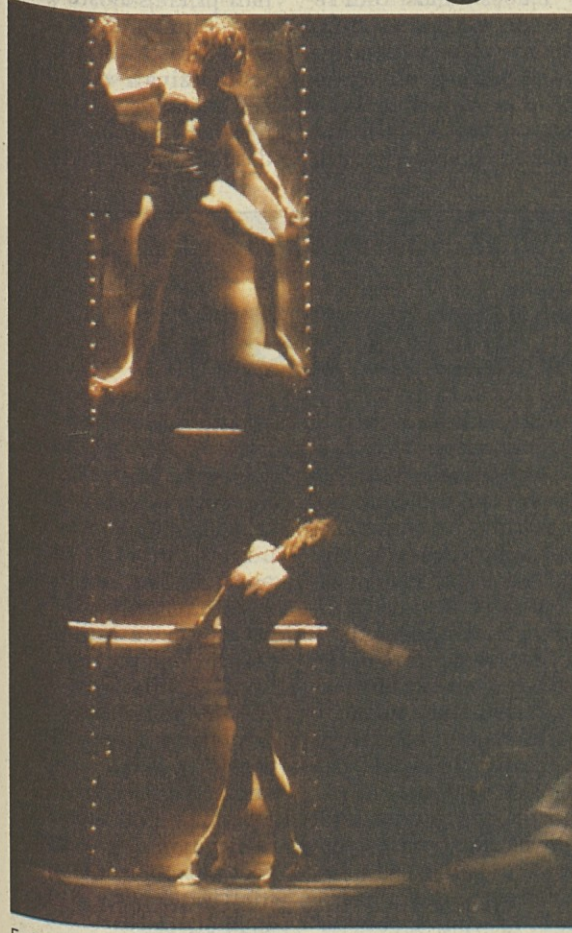

Foto: Ratko Mavar

Pisatelji in sled sence zarje »unstranske glorie«

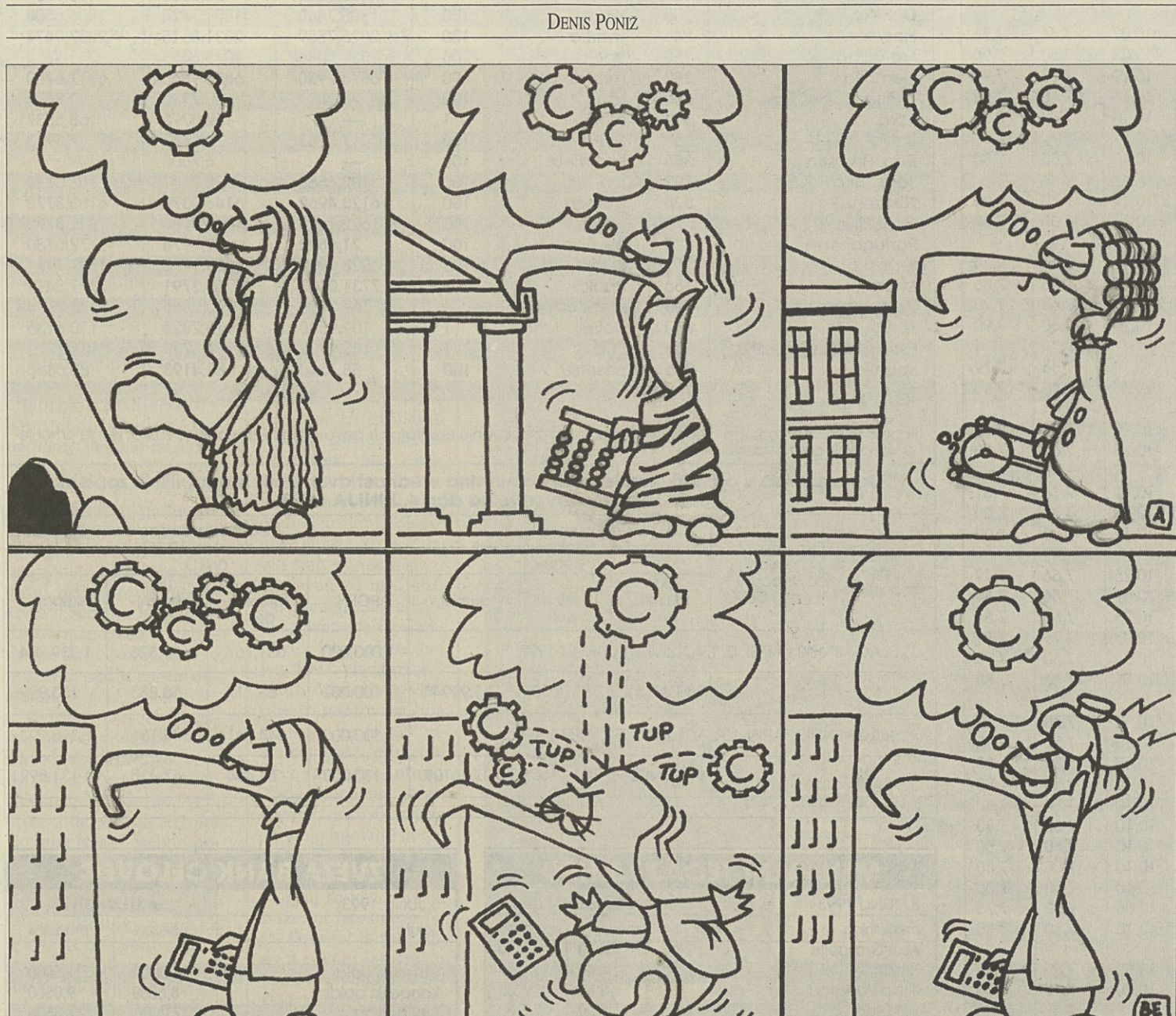
Ko je Ivan Cankar v svojem zadnjem trzaskem predavanju - Slovenska kultura, vojna in delavstvo - opredelil vlogo slovenskega intelektualca kot nosilca zgodovinske akcije, s katero bo narod dozorel v narod, je stal na začetku tistega procesa, ki se danes dokončno dopolnjuje. To pa ima za pisatelje - nanje je verjetno mislil Cankar, ko je govoril o intelektualcih - daljnosežne posledice. Če je narod dozorel v narod, potem je vloga slovenskega intelektualca s to nalogo izpolnjena; to se posebej velja za slovenske pisatelje, ki so tvorili sredico slovenskega intelektualnega jedra. Ta sredičica se je zdaj »podzavilac«. Ni treba posebnega razmisleka, da bi nam postalo jasno, kakšne globoke in korenite pretrse prinaša tak položaj.

Cankarjev, pa ne samo Cankarjev, projekt dozorevanja naroda v narod je namreč v zadnjih sedemdesetih letih doživljal različne, bolj ali manj krvave faze. V nekaterih obdobjih, posebej pa v zadnjih letih, v času tako imenovane slovenske pomladi, so bili pisatelji nesporni ljubljenci naroda. Poudarjam: pisatelji kot skupinski subjekt, v katerem so posamezna imena - tako različna po svoji estetski, torej pisateljski usmeritvi - samo poudarjala skupno, združeno, celovito in nedeljivo voljo, ki se je prav zato imenovala slovenski pisatelji. Vloga slovenskih pisateljev kot skupinskega subjekta v procesu dozorevanja slo-

venske pomladi je zgodovinsko se zelo slabo opisana, kaj sele ovrednotena; nič ne kaže, da se utegne kaj kmalu zgoditi kaksen pomemben premik v smeri boljše analize vloge pisateljev. In - bodimo posteni - opisana in ovrednotena ni tudi tista »nelepa« podoba pisateljev kot skupinskega subjekta, ki je odigravala vlogo ene od transmisij Partije v njenem znamenovanju pisateljskih idejnih odklonov ali, kot se je temu reklo pozneje, pisateljskega disidentstva.

Namen tega zapisa ni, da bi ugotavljal vzroke takega stanja, lamentiral nad »ne-zvestobo« politike, ki se je povzpela v sedlo s pomočjo pisateljskega poguma, odločnosti in načelnosti, pa zdaj tega noče več vedeti; vse to je stvar druge in drugačne analize, ki sega daleč čez »vplivno polje«, v katerem delujejo (mo) pisatelji. Kdor je pričakoval kaj drugega, je nepoboljšljiv naivnež in s svojo naivnostjo hkrati dokazuje, da pravzaprav ne pozna mehanizmov, ki so pripeljali do tega, da je narod res dozorel v narod.

Opisani položaj pa ima tudi tisto razsežnost, ki zanimala pričujoce razmišljanje. Pisatelji kot skupinski subjekt ostajajo nepreklicno na »oni« strani, se pravi na točki, ko narod se ni dozorel v narod. Pisatelji kot skupinski subjekt so namreč v položaju brezdržavnosti predstavljali eno temeljnih institucij državotvorne zavesti; ta zavest se je manifestirala skozi pisateljsko Besedo, podobno kot je tudi judovski narod ohranjal svojo nedržavnost (in celo brezteritorialnost) skozi pripadnost in zavezo Besedi.

Beseda je, tudi za ceno prelite krvi, postala Meso, Država, Volja. Kot država pa ne moremo določiti, kaj nas bo opredeljevalo kot državo-

tvorni narod, saj ze preprosto listanje dnevnega časopisa ali gledanje televizije pokaže jasno sliko: država smo lahko samo tako in toliko,

kakor in kolikor bomo »posnemali« druge države oziroma državotvorne narode, ki imajo daljšo, »zgodovinsko« tradicijo državotvorno-

sti. Če torej hočemo biti to, kar so oni, samo tako pa bomo z njimi lahko vzpostavili ploden stik, potem moramo vzpostaviti državotvorne

ustanove v takem obsegu, kot jih imajo te države.

Tu pa se začnejo zadrege in nesporazumi. Pisatelji kot skupinski su-

bjekt v teh državah - roko na srce - ne pomenijo kaj dosti. Kot skupinski subjekt se tudi ne mesajo v opravila politike in političnega življenja. Če kaj so, potem so predvsem stanovska, nemara kar »cehovska« združenja, posmehljivo imenovana tudi »sindikati«. Status teh združenj in društev se v ničemer ne razlikuje od stotin drugih vsakdanjih, manj vsakdanjih in eksotičnih združenj, v katerih posamezniki zadovoljujejo svoje duhovne in vse druge potrebe. Skozi prizmo »navadnega cloveka« jih tako rekoč ni, pravzaprav je bolje zapisati, da »navadnega cloveka« vsa ta društva in združenja ne zanimajo kaj dosti.

Toda vloga intelektualcev, s tem pa tudi pisateljev, v teh državah je vseeno pomembna, včasih tudi usodna. Vendar pisatelji ne nastopajo kot skupinski objekt, marveč kot posamezniki, kot osebnosti. Niso se oglašali, kadar je slo za usodne stvari Francije, pisatelji, marveč se je oglašal Jean Paul Sartre. Niso se oglašali nemški pisatelji, brali ali poslušali smo Günterja Grassa ali Hansa Magnusa Enzensbergerja. In tako naprej.

In ce je tako, prav nič pa ne govori v prid domnevi, da bi bilo lahko bistveno drugače, potem bodo tudi slovenski pisatelji morali spoznati, da so časi skupinskega nastopanja v imenu skupnih idej in ciljev dokončno in nepreklicno mimo. Cas simbioze naroda, ki se ni dozorel, ker nima svoje države, in institucij, ki na znotraj in na zunan predstavljajo to državo, in pisateljev, ki so večno živi spomin, da se to mora zgoditi, je nepreklicno minil.

Brez dvoma je to bridko spoznanje. Posebej za pisatelje v narodu, kjer ze od renesanse čuvajo njegovo identiteto. Narod ali »narod« (če pod tem drugim narodom v narekovanjih razumemo predvsem politiko), je to spoznanje prej kot pa pisatelji. Narod se je pisateljem v dobršni meri ze odpovedal, razume in sprejema jih na tisti način, kot jih razume ali sprejema državljani kakšne zahodnoevropske države. Pisatelji, ki (sm) o vendarle precej samozaverovala in samoljubna bitja, saj drugače ne bi mogli biti pisatelji, se verjetno ne bomo (bodo) zlahka sprijaznili z novo nastalim stanjem. Padajo besede o »izdaji, nehalnosti, ignoranci«. In ce smo se tako kritični, ta »izdaja, nehalnost« in »ignoranca« so nujni pojavi znaki, ki dokazujejo, da so se stvari zares in nepreklicno spremenile. Projekt je dopolnjen in uresničen. Pisatelji niso več varuhi ideje o državi-ki-sele-pride, so lahko samo kritiki države-ki-je-tu. Ta vloga pa je ravno to, o čemer sem govoril malo prej: vloga pisatelja kot samostojne in neodvisne osebnosti, ki povzdigne svoj glas takrat, kadar je prepiran, da je to potrebno, tako kot ima pravico povzdigniti glas vsakdo, od beraca do predsednika republike.

Rešitev je samo ena: pisatelj(i) mora(mo) čimprej sprejeti opisani izziv. Samo tako, in ne z lamentacijami, bomo stopili v moderno, pluralno dogajanje.

Pešanje moči političnega pritiska navzven

Priznati moram, da mi vsem naporom navkljub vloga obstoječe studentske organizacije ni povsem jasna in razumljiva. S tem seveda ne mislim na kulturno, socialno in deloma tudi strokovno dejavnost Soua, ki naj bi promovirala studentsko dejavnost in skrbela za blaginjo več kot dvajset tisočih studentov. Rezultati tovrstnih aktivnosti Soua so opazni, vendar so zaradi relativne uspešnosti - konec koncev iznajdljivost Soua ne seže čez uvedbo prehranjevalnih bonov, organizacije sporta in obcasnih proje-

ktov bolj ali manj vprašljivega odziva - le sekundarne narave.

Bolj je problematična tista vulgarnejša, recimo ji kar politična komponenta delovanja organizacije. Če je UK ZSMS v osemdesetih predstavljala močno skupino pritiska, moram z obzaloovanjem ugotoviti, da obstoječa studentska organizacija vloga mnenjskega voditelja opravlja zelo slabo ali pa je sploh ne. UK ZSMS je - obcasnim skojevskim izpadom navkljub - delovala notranje kohezivno in apolitično, navzven pa izrazito politično. Rezultati so bili več kot očitni. Seveda so osemdeseta disala popolno-

ma drugače, pa vendar...

Politika Soua je zastavljena drugače. Hote ali nehoti. Zaradi notranje spolitiziranosti in razdeljenosti pesa moc političnega pritiska navzven. Organizacija s svojo sindikalistično držo predstavlja svojevrsten blazilnik, ki nevtralizira morebitna trenja med veliko politiko in tistimi, ki bi jih njena dejanja morebiti celo motila. In res je videti tako, kot da je civilna družba izginila s preselitvijo njenih akterjev v politiko.

V prid notranji razklanosti in neučinkovitosti studentske organizacije navzven govori tudi nedavni spor med

predsednikom studentske vlade (!!!) Kristjanom Verbicem in studentskim poslancem (!!!) Janezom Drnovskom. Spor nacereloma temelji na vrsti nepravilnosti (odprti račun, draga potovanja...), vendar si ne morem pomagati, da ga ne bi označil kot boj med liberalno in konservativno frakcijo v studentskih vrstah. Vprašanje je le, kdo od obeh akterjev sodi k liberalcem in kdo h konservativcem. Vse skupaj je bilo kljub precejšnjemu medijskemu odzivu videti kot zalostna farsa. Razumljivo.

Poseben razlog za politično anemičnost studentske organizacije

nedvomno predstavlja tudi pomanjkanje neodvisnega medija. In tudi na tem področju se Sou nikakor ne more izogniti burkastvu. Potopitvi Tribune - ta bosta menda spet zacela izhajati ze junija - se vse bolj govori o ustanovitvi Sou TV, ki naj bi - razumljivo, brez vsakršnih izkusenj in s pomočjo mentorjev - na drobne kosce razbila turbobnost slovenskega medijskega prostora. Argumenti, da je televizija precej zapleten medij in da delati televizijskih oddaj ni prav nič lahko, seveda ne zalezejo.

Ne preostane nam torej nič drugega, kot da počakamo in vidimo,

kaj bo nastalo. Morda se bomo celo smejali.

Kljub vsemu pa prvo in temeljno vprašanje ostaja skrivnost. Kaj pravzaprav Sou sploh je? Zdi se kot leglo cudnega samozadostnega gupijevstva. Zdi se, da si glavni akterji niso izbrali prave poti navzgor. In končno, zdi se, da bi imeli več uspeha pri podmladkih najrazličnejši slovenskih strank.

Sicer pa: zakaj se morata najpomembnejši instituciji studentske organizacije imenovati ravno studentski parlament in studentska vlada?

POŠTICA

Javnosti in vladi Republike Slovenije

Od 29. aprila 1993 veljajo vsa navodila, s katerimi se dodatno omejuje vstop tujcev na ozemlje Republike Slovenije. V preteklih treh tednih so obmejni organi na podlagi teh navodil zavrnili številne državljane in državljanke ZR Jugoslavije, Makedonije, Bosne in Hercegovine, Ukrajine, Litve in Latvije, ce omenimo samo evropske države. Samo za državljane ZRJ je bil javno razložen nov režim na meji: v skladu z navodili smejo v Republiklo Slovenijo poslej le s najozjimi družinski člani v Sloveniji bivaajočih, in to s sodno overovljenim povabi-

lom in samo za teden dni. Tako so bili zavrnjeni vrhunski znanstveni delavci, tudi tisti, ki so prihajali z izrecnim osebnim povabilom in celo s priporočilom Ministrstva za raziskovalno dejavnost in tehnologijo, pa kulturni in drugi javni delavci, vključno z najuglednejšimi, mednarodno zelo upoštevnimi osebnostmi opozicije.

Podpisane državljanke in državljani Republike Slovenije, tuje in tujci na začasnem bivanju v Sloveniji in zainteresirane državljanke in državljani drugih držav, zaskrbljeni in ogorčeni na-

slavljamo na slovensko javnost in državne organe naslednja vprašanja in predloge:

- Ali je takšno zapiranje meja v skladu z deklariranim interesom Republike Slovenije za svoboden pretok idej in ljudi; ali obstaja utemeljen razlog, da Republika Slovenija izgovarja sankcije OZN na tako restriktivni način in jih razširja s področja komuniciranja med institucijami in državno sponzoriranimi projekti na posameznike in zasebnike; kakšen je razlog za restrikcije do drugih omenjenih držav?

- Ali zapiranje meja ne pomeni odstopanja od deklarirane aktivne politike Republike Slovenije pri reševanju balkanske krize; ali ne bodo te restrikcije predvsem prizadele kritičnih razumnikov in opornikov, ali to ne bo pomenilo posredne podpore totalitarnim režimom in generatorjem vojne na Balkanu?

- Ali nejavnost, lahkota spreminjanja in odvisnost navodil od dneve politike, njihova izrazita restrikktivnost, ki bistveno spreminja intenco zakona in uredb, izhajajočih iz dekla-

rirane odprtosti Republike Slovenije, ne spodbujajo pravne sistema in ne ogrožajo ingerence zakonodajalca?

- Ali ni uvajanje nacela sorodstva kot kriterija za pravico do vstopa v Republiklo Slovenijo v svoji patriarhalni naravnosti arhaicno; in ce je ze kriterij za pravico do vstopa najozje sorodstvo, kako je mogoče upravičevati omejitve bivanja na sedem dni; ali takšne omejitve niso v nasprotju z mednarodno sprejetimi načeli in človekovimi pravicami?

Predlagamo, da vlada Re-

publike Slovenije jasno opredeli in javno pojasni ukrepe in navodila v zvezi z vstopanjem tujcev v RS v luci pričakovanih učinkov - kratkoročnih (politični učinki, položaj Slovenije v mednarodni skupnosti) in dolgoročnih (strukturiranje slovenske družbe). Predlagamo, da predstavi nacela in cilje svoje imigracijske politike, tudi v zvezi s prelomi v nekdanji skupni državi, begunsko problematiko in odtokom možganov iz večjega dela tega prostora.

Sledijo podpisi javnih in kulturnih delavcev, ki jih hrani redakcija

Spremenjeno mnenje

V Republiki (v sredo, 2.6.93) je bila med krajšimi anketami o letošnjem klubu Marketing objavljena tudi moja izjava, v kateri sem kot eden redkih sogovornikov pohvalil to sejemsko prireditve. Ker pa je vasa novinarka moj izjavo dobila pred nastopom naše hiše, koroškega radia Slovenj Gradec, na marketinskem maratonu, moram svoje mnenje temeljito spremeniti.

Tehnična oprema Forum na ljubljanskem sejmišču je namreč popolnoma izničila naš nastop,

s katerim smo se skušali predstaviti agencijam na cim bolj radijski način, torej z obilico spotov in glasbe. Zaradi monotonosti ne razpoznavnosti, zaradi enega in edinega kasetofona tekstov tudi ni bilo mogoče spremljati z glasbo, kot je bilo predvideno v našem scenariju. Za nameček tudi mikrofona nista (dobro) delovala. Nas trud je bil torej zaman, očitno zaradi tega, ker ima vsako gasilsko društvo v Sloveniji boljše ozvočenje kot pa osrednje sejmische.

Pa se na eno zadevo velja opozoriti. Popoldanski termin je za takšne predstavitve neprimeren. Tako je tudi ga. Janja Božić iz Mediane, ki bi vendarle morala biti biblija za propagandiste, zaradi prazne dvorane ni nič bolje odnesla. Le zakaj organizatorji ne skrajšajo trajanja predstavitev in vse uvrstijo v primernejši dopoldanski termin. Skoda, da se to dogaja, kajti nekatere druge službe ljubljanskega sejma dobro delujejo.

Marko Vrećić, odgovorni urednik

MENJALNIŠKI TEČAJI

3. junij 1993

menjalnica	Nemška marka (tečaj za 1 DEM)		Avstrijski šiling (tečaj za 1 ATS)		Italijanska lira (tečaj za 100 ITL)	
	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni
A Banka	70,25	71,50	9,93	10,07	7,65	7,90
Avtohiša*	70,50	71,30	9,90	10,30	7,60	7,95
Atelje 92*	70,70	71,60	9,90	10,30	7,60	7,80
Azur Grosuplje	70,80	71,50	9,95	10,20	7,60	7,90
Banka Vipra	70,65	71,42	9,96	10,07	7,64	7,76
Bela vrtnica	70,80	71,50	10,00	10,20	7,50	7,90
Bobr Trzin in Fužine	70,90	71,40	10,00	10,20	7,60	7,90
BTC Terminal Sezana	70,30	71,50	9,90	10,15	7,65	7,80
BTC d.d. Ljubljana	69,50	71,50	9,80	10,10	7,50	8,00
Come 2 us	71,00	71,40	9,95	10,10	7,50	7,80
Dom Kaffe*	70,90	71,40	10,06	10,17	7,70	7,95
Dom na trgu	71,05	71,49	10,04	10,13	7,65	7,82
Emona Globtour*	70,30	71,20	9,90	10,15	7,45	7,84
Eros Ljubljana	71,10	71,60	10,00	10,10	7,65	7,85
Eros Kranj	71,00	71,50	9,95	10,15	7,60	7,90
Eurofours International	70,10	71,40	9,90	10,20	7,60	7,90
Fiba Koper	70,18	71,15	9,88	10,10	7,58	7,79
Firadas	70,90	71,90	9,90	10,30	7,40	7,80
Gallileo Kozina	70,40	71,65	9,80	10,20	7,60	7,78
Golfurist Domžale	70,60	71,45	9,80	10,20	7,60	7,90
Hida*	71,15	71,25	10,05	10,10	7,76	7,81
Hram Rozice Mengeš	71,10	71,30	10,05	10,15	7,72	8,00
Hranilno kreditna služba	70,20	71,40	9,93	10,12	7,70	8,00
Ilirika Ilirska Bistrica	70,65	71,34	9,90	10,25	7,66	7,79
Ilirika Slovenj Gradec	70,70	71,49	9,94	10,07	7,66	7,89
Ilirika Postojna	70,65	71,34	9,90	10,25	7,65	7,84
Ilirika Sezana	70,95	71,39	9,94	10,07	7,71	7,79
Ilirika Podgrad	70,30	71,25	9,90	10,04	7,60	7,90
Italdesign Nova Gorica	70,70	71,40	9,97	10,15	7,66	7,80
Komercialna banka Triglav	70,30	71,48	9,89	10,12	7,50	7,80
Klub Slovenijales	70,80	71,50	9,90	10,10	7,50	7,90
Kompas Heriz Celje*	70,80	71,40	9,95	10,10	7,50	7,80
Kompas Heriz Velenje*	70,70	71,50	9,95	10,10	7,50	7,80
Kompas Heriz Idrija*	70,70	71,50	9,95	10,10	7,50	7,80
Kompas Heriz Tolmin*	70,70	71,50	9,95	10,10	7,50	7,80
Kompas Heriz Novo Mesto*	70,70	71,50	9,95	10,10	7,50	7,80
Kompas Heriz Krško*	70,70	71,50	9,95	10,10	7,50	7,80
Kompas Heriz Bled*	70,70	71,50	9,95	10,10	7,50	7,80
Kompas Heriz Nova Gorica*	70,70	71,20	9,95	10,05	7,52	7,75
Kompas Heriz Maribor	70,70	71,50	9,95	10,10	7,50	7,80
Kompas Fintrade	71,00	71,35	9,90	10,22	7,60	7,89
Kompas Holidays	71,05	71,30	10,10	10,20	7,55	7,80
Libertas Koper	70,35	71,15	9,95	10,10	7,60	7,77
Ljubljanska banka d.d.	70,03	72,40	9,89	10,28	7,45	7,91
LB Banka Zasavje d.d. Trbovlje	70,00	71,50	9,95	10,16	7,40	7,81
LB Dolenjska banka NM	70,00	71,95	9,68	10,41	7,30	7,80
LB Komercialna banka NG	70,00	71,95	9,68	10,41	7,30	7,80
LB Kreditna banka MB d.d.	69,60	71,10	9,85	10,10	7,50	7,90
LB Splošna banka Celje	69,50	71,40	9,80	10,15	7,53	7,80
LB Splošna banka Koper	70,03	71,78	9,76	10,11	7,51	8,00
Ma Vir	70,80	71,40	9,95	10,15	7,65	7,95
Madai Nova Gorica*	70,60	71,30	9,95	10,07	7,68	7,78
Madai Sempeter*	70,60	71,30	9,95	10,07	7,68	7,78
Media*	70,90	71,50	10,00	10,15	7,75	7,95
Moneta Invest	71,15	71,25	10,09	10,13	7,71	7,78
Niprom I in II	71,00	71,20	10,05	10,15	7,60	7,90
Otok Bled	70,60	71,13	9,94	10,03	7,64	7,75
Optimizem Loz*	70,60	71,60	9,95	10,25	7,50	7,85
Optimizem Postojna	70,70	71,40	9,95	10,35	7,68	7,90
Petrol*	71,10	71,20	9,90	10,10	7,50	7,90
Pigal Solkan *	70,40	71,30	9,95	10,10	7,65	7,80
Pigal Kobarič *	70,40	71,30	9,95	10,10	7,65	7,80
Pigal Obutek *	70,40	71,30	9,95	10,10	7,65	7,80
Pigal Diskont *	70,40	71,30	9,95	10,10	7,65	7,80
Poštna banka Slovenije*	69,00	71,10	9,71	10,05	7,30	7,85
Probanka Maribor	69,60	71,60	9,90	10,10	7,55	8,00
Publikum Ljubljana	71,05	71,15	10,02	10,08	7,75	7,83
Publikum Celje	71,02	71,35	9,92	10,09	7,65	7,85
Publikum Dobova	70,70	71,50	9,70	10,18	7,41	7,79
Publikum Kostanjevica	70,70	71,50	9,70	10,18	7,41	7,79
Publikum Krško	70,70	71,50	9,70	10,18	7,41	7,79
Publikum Maribor	70,70	71,09	10,02	10,09	7,50	7,82
Publikum Metlika	70,50	71,50	9,90	10,10	7,60	7,80
Publikum Mozirje	70,00	71,19	9,90	10,14	7,60	7,85
Publikum Novo Mesto	70,50	71,50	9,90	10,10	7,60	7,80
Publikum Piran	70,25	71,50	9,90	10,05	7,60	7,80
Publikum Tolmin	70,80	71,40	9,93	10,10	7,60	7,76
Publikum Sevnica	70,70	71,30	10,00	10,30	7,60	7,90
Publikum Šentilj	70,50	71,25	9,90	10,12	7,50	7,82
Publikum Šentjur pri Celju	71,10	71,60	9,90	10,10	7,60	7,80
Publikum Trebnje	70,70	71,70	9,92	10,19	7,60	7,90
Publikum Zagorje	70,20	71,20	9,92	10,12	7,55	7,72
Publikum Zalec	70,50	71,29	9,85	10,10	7,55	7,75
Shalaby	70,20	71,14	9,85	10,10	7,60	7,78
Sit - on	71,00	71,60	10,00	10,15	7,60	7,90
SKB banka d.d.* **	70,05	71,05	10,01	10,09	7,70	7,80
Slovenijaturist Jesenice	70,40	71,40	9,90	10,05	7,70	7,85
Slovenijaturist Ljubljana	71,10	71,50	10,00	11,00	6,70	6,80
Slovenijaturist zel. p. Ljubljana	71,00	71,75	9,90	10,05	7,65	7,85
Slovenijaturist zel. p. Maribor	70,50	71,60	10,00	10,08	7,10	7,60
Slovenska investicijska banka	70,10	71,30	9,85	10,15	7,65	7,85
Sonce	71,10	71,30	10,05	10,15	7,75	7,90
SZKB d.d.	70,20	71,40	9,93	10,12	7,70	8,00
Tori	70,90	71,50	9,95	10,20	7,60	7,95
Tartarus Postojna	70,44	71,50	9,68	10,18	7,55	7,84
Upimo	71,10	71,19	10,05	10,10	7,65	7,79
Wolf	71,00	71,30	10,02	10,20	7,70	7,90

Tečaj velja danes: * Zračunavajo provizijo: **

MENJALNICA HIDA
Pokrita tržnica Ljubljana
MENJAMO TUDI LIRE, DOLARJE, FRANKI, KRONE, FUNTE IN GULDNE
VEDNO NA ZALOGI TUDI HRVAŠKI DINARJI
Delovni čas: 7.00 do 19.00 Tel.: 061/126-111, 127-273

BANKA SLOVENIJE

Tečajna lista št. 107 z dne 3. junija 1993 — Tečaji veljajo od 4.6.1993 od 00.00 ure dalje

država	šifra	valuta	enota	ZA DEVIZE		
				nakupni	srednji	prodajni
Avstralija	036	avstr. dolar	1	74,6284	74,8530	75,0776
Avstrija	040	šiling	100	977,1900	980,1304	983,0708
Belgija	056	frank	100	334,4629	335,4693	336,4757
Kanada	124	dolar	1	86,4006	86,6606	86,9206
Danska	208	krona	100	1795,7440	1801,1474	1806,5508
Finska	246	marka	100	2025,7559	2031,8515	2037,9471
Francija	250	frank	100	2039,5086	2045,6455	2051,7824
Nemčija	280	marka	100	6876,2930	6896,9840	6917,6750
Grčija	300	drahma	100	—	50,7135	50,8656
Irsko	372	funt	1	—	168,0795	168,5837
Italija	380	lira	100	7,5261	7,5487	7,5713
Rep. Hrvaška	385	hrv. dinar	100	—	4,7000	—
Japonska	392	jen	100	102,4568	102,7651	103,0734
Nizozemska	528	gulden	100	6128,4962	6146,9370	6165,3778
Norveška	578	krona	100	1622,1175	1626,9985	1631,8795
Portugalska	620	escudo	100	71,5822	71,7976	72,0130
Švedska	752	krona	100	1528,5999	1533,1995	1537,7991
Švica	756	frank	100	7731,0163	7754,2791	7777,5419
Velika Britanija	826	funt sterling	1	169,7756	170,2865	170,7974
ZDA	840	dolar	1	109,9520	110,2828	110,6136
Evropska Skupnost	955	ECU	1	133,9708	134,3739	134,7770
Španija	995	peseta	100	88,1540	88,4193	88,6846

Opomba: Tečaj hrvaškega dinarja se uporablja za izkazovanje rezultatov iz poslovanja z Republiko Hrvaško, kjer je omenjena valuta plačilno sredstvo.

Cena za vpis v odstotkih in tekoča nominalna vrednost dvodelnih blagajniških zapisov
Banke Slovenije na dan 4. JUNIJA 1993

st. dni do zapadlosti	veljavni srednji tečaj BS za 1 DEM	cena za vpis v % od nominalne vrednosti (tečaj)			tekoča nominalna vrednost za APOEN (v SIT)			
		(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj	APOEN	(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj
1) BLAGAJNIŠKI ZAPISI, IZPLAČLJIVI 10. JUNIJA 1993:					1,000,000	651,167	688,826	1,339,994
6		130,2335%	137,7653%	133,9994%	100,000	65,117	68,883	133,999
1) BLAGAJNIŠKI ZAPISI, IZPLAČLJIVI 5. OKTOBRA 1993:					1,300,000	644,841	674,151	1,310,993
123		99,2064%	103,7156%	101,4610%	130,000	64,484	67,415	131,899

MENJALNI TEČAJ ZA HRD

3. JUNIJ 1993	v SLT za 100 HRD	
menjalnica	nakupni	prodajni
Azur Grosuplje	4,00	4,90
Hida*	4,00	5,10
Ilirika Podgrad	3,60	4,80
Italdesign	3,00	5,50
MA Vir	4,00	5,50
Niprom	4,00	5,00
Shalaby	4,00	5,50
Slovenijaturist Ljubljana	4,00	4,80
Sonce	4,00	5,50
Tori	4,50	6,00
Upimo	4,00	6,00

Tečaj velja danes:*

TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

3. JUNIJ 1993	v LIRAH	
valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1435,00	1485,00
nemška marka	904,00	924,00
francoski frank	266,50	275,00
holandski gulden	802,00	826,00
belgijski frank	43,70	45,20
funt sterling	2225,00	2282,00
irski sterling	2192,00	2260,00
danska krona	236,00	242,00
grška dramma	6,40	7,00
kanadski dolar	1134,00	1166,00
japonski jen	13,30	13,90
švicarski frank	1015,00	1038,00
avstrijski šiling	127,70	131,70
norveška krona	212,00	220,00
švedska krona	200,00	206,00
portugalski escudo	9,20	9,80
španska peseta	11,40	12,00
avstralski dolar	976,00	1007,00
madžarski forint	10,00	15,00
slovenski tolar	12,25	12,85
hrvaški dinar	0,40	0,65

TEČAJ TOLARJA V TUJINI

3. JUNIJ 1993	v LIRAH		
država	banka	nakupni	prodajni
Avstrija	Posojilnica Pilberk	10,00	12,00
Avstrija	Posojilnica Železna Kapla	10,30	11,30
Avstrija	Posojilnica Borovlje	9,25	10,50
Avstrija	Posojilnica Šentjakob	9,80	10,60
Avstrija	Posojilnica Ločilo	9,50	10,10
Italija	Kmečka banka Gorica	12,10	12,80
Italija	Tržška kreditna banka	12,25	12,85

DEVIZNI TRG BEOGRAD

3. JUNIJ 1993	ZA DEVIZE				
---------------	-----------	--	--	--	--

NEMČIJA / RECESIJA

Bojijo se, da bo še slabše kot pred leti

Analitiki ocenjujejo, da Nemčija doživlja najhujšo gospodarsko krizo po drugi vojni

WIESBADEN - Zahodnonemško gospodarstvo je v letošnjem prvem trimesecju utrpelo eno svojih najhujših povojnih kriz, saj se je realni domači bruto proizvod zmanjšal za 3, 2 odstotka v primerjavi s prvim trimesecjem leta 1992, bruto nacionalni proizvod pa za 3, 7 odstotka. »To nazadovanje pomeni, da gre za najhujšo recesijo po vojni,« so v četrtek menili številni analitiki. Minister za gospodarstvo Günter Rexrodt je podčrtal resnost zahodnonemške recesije in dodal, da utegne biti »še hujša kot v 60. in 70. letih ali na začetku 80. let.« Prav nobenega dvoma ni, da bo zahodnonemška recesija zavrila procese rekonstrukcije vzhodnega dela Nemčije, je izjavil minister, ki prav tako ne vidi »nobene konkretnega znamenja povečanja konjunktura«. Predsednik Bundesbanke Helmut Schlesinger pa je vseeno razpoložen nekoliko bolj optimistično. Priznal je sicer hudo gospodarsko nazadovanje v Nemčiji že od drugega semestra 1992, hkrati pa je prepričan, da to upadanje konjunktura nemško gospodarstvo ne bo cutilo ostrije, kot ga je v letih 1973/75 in 1980/82. Hans Kotz, analitik pri Girozentrale, je prav tako včeraj povedal, da je strmo

upadanje bruto domačega proizvoda v prvem trimesecju treba presojati v luči predhodnega velikega naraščanja bruto domačega proizvoda v celotni Nemčiji, ki je po združitvi obeh držav Nemčiji kot celoti vendarle omogočilo, da se je za dve leti izognila svetovni recesiji. Peter Pietsch, analitik pri Commerzbank, pa meni, da je »turobni rezultat prvega trimesecja zarez pri nadaljnjem upadanju, ki napoveduje obdobje dolgotrajne stagnacije«. Državni sekretar za gospodarstvo Johan Khoff je prepričan, da bo realen padec bruto domačega proizvoda ob koncu leta manjši le za 1, 5 odstotka, bruto nacionalnega proizvoda pa le za dva. (Leta 1992 je domači bruto proizvod narasel za 1, 5 odstotka). 3, 2-odstotni padec domačega bruto proizvoda v prvem trimesecju 1992 je hkrati tudi največje nazadovanje od prvega trimesecja leta 1975, medtem ko taksnega padca nacionalnega bruto proizvoda, za 3, 7 odstotka, niso zabeležili že od leta 1968. Zahodnonemška recesija pomeni nazadovanje pri celi vrsti dejavnosti: v prvem trimesecju so zaprli 348.000 delovnih mest, kar v primerjavi z istim obdobjem lani pomeni padec za 1, 2 odstotka. Brezposelnost je zanesljivo eden najte-

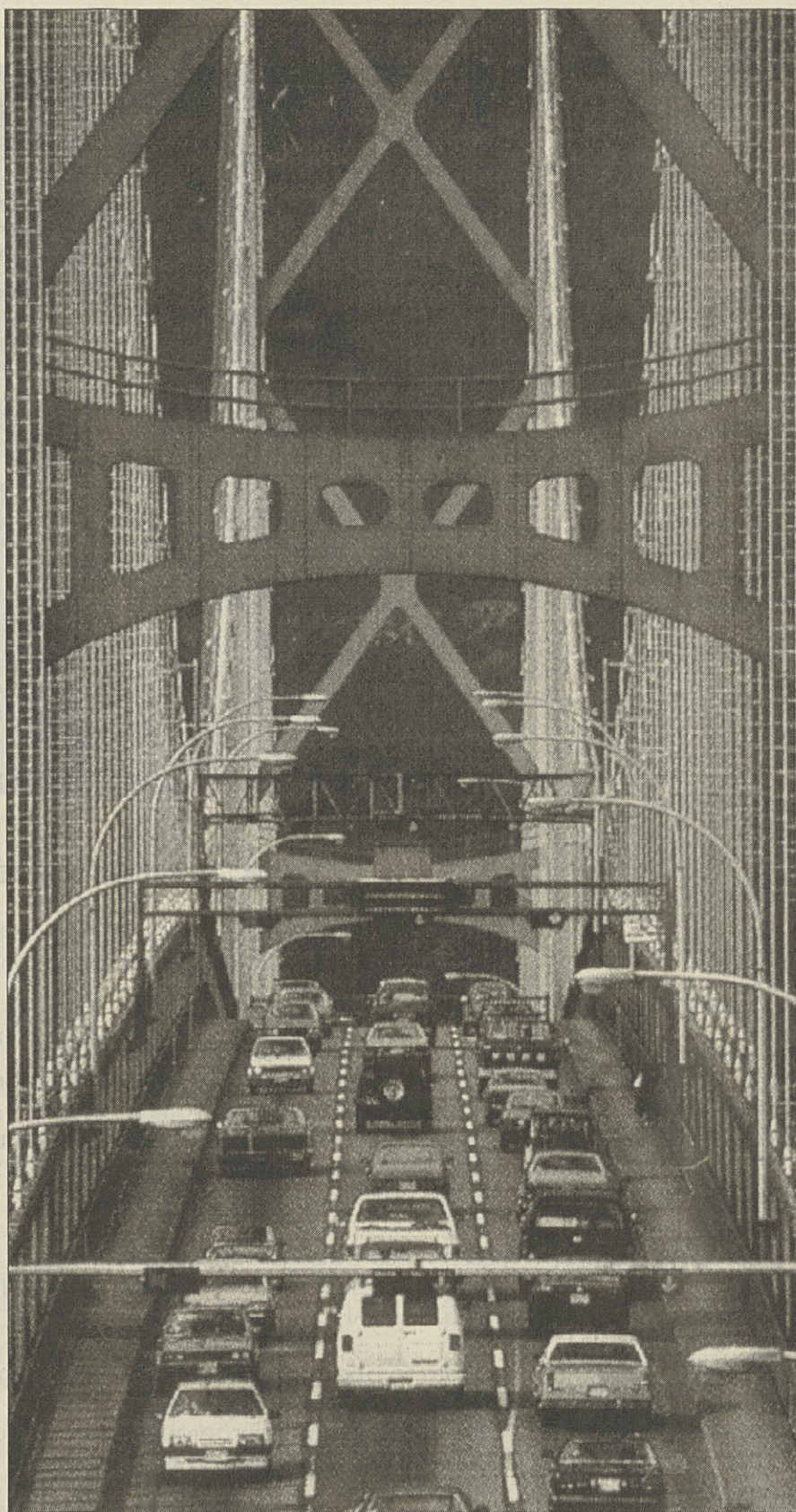
žjih problemov v Nemčiji, vrste čakajočih na delo pa so se v državi precej povečale zaradi izredno slabih gospodarskih razmer v vzhodnem delu Nemčije, kjer se vrstijo stecaji nekdanjih velikih državnih podjetij. Nekaj podobnega se je, po podatkih zveznega urada za statistiko, zgodilo leta 1983. Stevilo brezposelnih se je dvignilo za 21, 5 odstotka v primerjavi z istim obdobjem lani, kar pomeni, 394.000 iskalcev zaposlitve več. Vlaganja pri opremi so doživela spektakularen padec za 14, 8 odstotka v primerjavi s prvim trimesecjem leta 1992. Taksnega padca ni bilo vse od naftne krize v začetku leta 1974. Zasebna poraba v zahodnem delu Nemčije je v letu dni padla za en odstotek.

Zvišanje cen in s 1. januarjem tudi enoodstotni davek na dodano vrednost sta po podatkih Zveznega urada za statistiko poglavitna vzroka za zmanjšanje osebne porabe. Uvoz se je zmanjšal za 6, 3 odstotka in izvoz za 5, 4 odstotka. Wiesbadenski urad za statistiko s sedežem v Wiesbadnu pa vseeno meni, da podatki o izvozu in uvozu še niso popolni zaradi nezaključnih transakcij med obema Nemcijama. (AFP)

KITAJSKA

Letos še več tujih naložb

PEKING - Med tujimi vlagatelji je zavladala prava »kitajska mrzlica«, saj so od začetka letosnjega leta na Kitajskem vložili rekordne tri milijarde dolarjev že v prvem četrtletju leta 1993, kar je 167-odstotni skok v primerjavi z istim obdobjem lani. Vlaganja z jamstvi so se v prvih treh mesecih povzpela na 25 milijard, kar pomeni 347-odstotno povečanje v primerjavi z istim obdobjem leta 1992, vlada pa je v celoti odobrila 17.500 novih načrtov za tuja vlaganja, kar je 320 odstotkov več v primerjavi z lanskim letom. Yang Xiaogang, predstavnik ministrstva za zunanjo trgovino in gospodarsko sodelovanje, je izjavil, da bo tujih vlaganj še več v drugi polovici letosnjega leta. Povedal je tudi, da so v prvem letosnjem četrtletju v njihovo državo vlagale predvsem velike prekomorske družbe, vključno z multinacionalkami. (Reuter)

Evropejci se radi vozijo z japonskimi avtomobili

JAPONSKA / IZVOZ AVTOMOBILOV

Japonci še niso slišali

V Tokiu še ne vedo, kaj bi radi v Evropski skupnosti

TOKIO - Japonsko ministrstvo za zunanjo trgovino in industrijo do danes še ni bilo obveščeno o zahtevi Evropske komisije, naj znova prouči sporazum med Evropsko skupnostjo in Japonsko o izvozu japonskih avtomobilov v Evropo za leto 1993. To so se včeraj zvečer zagotavljali številni odgovorni predstavniki tega ministrstva. Komisija evropske skupnosti je ponovno razpravo o omejenem sporazumu zahtevala zaradi krize v evropski avtomobilski industriji, saj se večina proizvajalcev pritožuje zaradi vse slabše prodaje na domačih in tujih trgih v Evropi. Dejstvo je, da so zadnja leta evropske države preplavili japonski avtomobili, zanimanje zanje pa med kupci še narašča. »Do tega hipa nismo prejeli še nobene uradne zahteve v tem smislu,« sta včeraj zvečer o pobudi komisije Evropske skupnosti izjavila dva predstavnika skupine za spremljanje izvoza v Evropo in dodala, da nicesar ne veta o pismu, ki naj bi ga pred kratkim poslal evropski komisar Martin Bangemann ministru Yoshiru Moriju. Slednji je namreč v Parizu na ministrskem zasedanju OECD.

Zaradi neseznanjenosti s to uradno zahtevo ES se v Tokiu ta hip brez posvetovanja znotraj ministrstva ne morejo odzvati na bru-

seljsko zahtevo, o kateri so odgovorni predstavniki Evropske komisije poročali včeraj, ko so zahtevali ponovna pogajanja o sporazumu, sklenjenem 1. aprila.

Ta sporazum, ki so ga podpisali v Tokiu po dolgih mesecih pagajanju med japonskim Ministrstvom za zunanjo trgovino in industrijo ter Evropsko komisijo, predvideva 9, 4 odstotka manjši uvoz japonskih avtomobilov v ES leta 1993, na podlagi ocen, da se bo na evropskem trgu povprasevanje zmanjšalo za 6, 5 odstotka. Prvi podatki, ki so zdaj na voljo, pa kažejo, da bo povprasevanje na evropskem trgu se bolj upadlo. Ko je bil 28. maja na obisku v Bruslju namestnik japonskega Ministrstva za zunanjo trgovino in industrijo Noburu Hatakayama, je izrazil prepričanje, da bi bila pogajanja o omejenem sporazumu zaenkrat še »preuranjena«. »V zvezi s tem nismo imeli nikakršnih stikov z Evropsko komisijo v zadnjih dneh,« je v četrtek v Tokiu zagotovil eden obeh japonskih predstavnikov. »Ko bo potrjen prejem zahteve, se bomo pred odgovorom vsekakor morali posvetovati znotraj ministrstva,« je menil eden od obeh predstavnikov ter pripomnil, da je aprilski sporazum »vendarle novejšega datuma«. (AFP)

EGIPT / POGAJANJA Z MEDNARODNIMI FINANČNIMI USTANOVAMI

V Kairu nočejo hiteti

Mednarodni denarni sklad in Svetovna banka skušata pospešiti razvoj tržnega gospodarstva, izvajanje privatizacije in liberalizacijo trgovine

KAIRO - Skupna pogajalska skupina Mednarodnega denarnega sklada (MDS) in Svetovne banke je ta teden odšla iz Egipta, ne da bi s tamkajšnjimi oblastmi dosegli sporazum o novem sveznju gospodarskih reform, so zahodni gospodarstveniki sporočili v ceraj. Egipt je imel z Mednarodnim denarnim skladom stand by aranžma, ki je potekel prejšnji mesec, potrebuje pa nov dogovor za to, da bi se kvalificiral za odpust skoraj stiri milijarde dolarjev dolga do zahodnih kreditorjev. Tako Svetovna banka kot Sklad, ki skušata pospešiti že dve leti trajajočo pot Egipta k tržnemu gospodarstvu, da bi ga prepričala v nove programe reform, sta

zahtevala hitrejšo prestrukturiranje, privatizacijo in trgovinsko liberalizacijo. Kairo pa se temu pritisku upira z razlagi, da mora reforme uresničevati po sebi primerni hitrosti, pri čemer mora ublažiti njihove negativne vplive, kjerkoli je to mogoče, da bi se izognil socialnim nemirom med milijonskim prebivalstvom, ki živi na robu revščine.

Ekonomisti so menili, da odlog ne bo spravil v nevarnost oprostitve dolga. MDS bo posredoval pri kreditorjih iz pariskega kluba, ki bodo pogovore preložili na poznejši čas. Zahodni kreditorji so obljubili, da bodo Egiptu odpisali petdeset odstotkov dolga - najmanj deset milijard dolarjev -

v treh etapah, ce uresniči reforme, ki jih je določil MDS. Prvih petnajst odstotkov so odpisali, ko je bil podpisan prvi sporazum leta 1991, drugih petnajst odstotkov je bilo obljubljenih za čas, ko bo podpisana druga skupna aranžmaja, končnih dvajset odstotkov pa ob koncu druge faze.

Obe strani sta v zadnjih dveh mesecih v stalnem stiku na visoki ravni. Skupina iz MDS in Svetovne banke je v soboto odpotovala iz Kaira po dveh tednih pogovorov in ekonomisti so zagotovili, da se bo dialog nadaljeval bodisi z nadaljnjimi obiski ali pa po telefonu. MDS zeli pritegniti Egipt v sporazum, ki bi trajal dve ali tri leta in po katerem bi

določili prihodnje cilje glede fiskalnega primanjkljaja in opredelili ukrepe za zbiranje prihodkov, kot so prometni davek in davki na dohodek. Pogovori na to temo se utegnejo zavleči do julija ali celo avgusta. Videti je, da Egipt letos ne bo presegel načrtovanega proračunskega primanjkljaja, vrednega 3, 5 odstotka bruto domačega proizvoda, toda Mednarodni denarni sklad je zaskrbljen zaradi zamujanja pri strukturnih prilagoditvah in zlasti pri programu privatizacije, kakršno je zahtevala Svetovna banka.

Za novi dogovor s Svetovno banko bo najbrž potrebno veliko več časa. Nekateri ekonomisti menijo, da bo nared sele ob

koncu leta. V dveh letih, odkar je Egipt ustanovil holdinsko družbo, ki naj bi se ukvarjala s privatizacijo državnih podjetij, so jih prodali samo peščico. Po močnem pritisku v februarju je družba sestavila seznam dvajsetih podjetij, ki naj bi jih dali naprodaj, toda vsa zadeva je zvođenela v administrativnih vodah, tako da tenderjev sploh niso objavili. Kot pravijo ekonomisti, bi svetovna banka zelega, da Egipt v naslednjih treh ali starih letih odproda polovico državnega sektorja in močno zniža uvozne davščine, ki zdaj znašajo v nekaterih primerih celo osemdeset odstotkov, cenum pa domača industrija močno nasprotuje. (John West / Reuter)

LETNI SESTANEK OECD / POGOVOR O VZHODNOEVROPSKIH DRŽAVAH

Prav zadovoljni so

Ministri držav članic so na sestanku v Parizu hvalili potek reform v nekdanjih komunističnih državah - Nove članice

PARIZ - Ministri Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD), opogumljeni s prodornimi prizadevanji, da bi se dokončali dolgotrajni pogovori o svetovni trgovini, so se v četrtek resno spoprijeli z vprašanjem, kako pomagati Rusiji in vzhodni Evropi pri prehodu na tržno gospodarstvo. Toda razpoloženje je bilo mirnejše kot prvi dan njihovega letnega sestanka, ki sicer traja dva dneva, ko so pogajalci s starih največjih trgovinskih območij sveta soglasali, da bodo v mesecu dni oblikovali osnutek sporazuma, ki naj odstrani trgovinske ovire. Ministri Organizacije za ekonomsko sodelovanje in razvoj, ki ima sedež v Parizu in je nekakšen strokovni center za stiriindvajset najbogatših držav sveta, so izdatno hvalili reformne procese v nekdanjih komunističnih državah. Finančni minister ZDA Lloyd Bentsen, ki naj bi se isti večer odletel v Moskvo, je dejal, da bo izrazil pohvalo ruskemu predsedniku Borisu Jelcinu za njegov odločen pristop k ekonomskim reformam in da ga bo podprl v prizadevanjih v tej smeri.

Toda ceprav so bili vsi za tesnejše odnose z Rusijo in njenimi sosedi, je ostalo odprto vprašanje, kakšna naj bi bila pri tem vloga OECD. »Načrtov za novo svetovno arhitekturo, za nov svetovni red nikakor ne primanjkuje, nimamo pa nikakršnega prepričljivega integracijskega koncepta - razen strahu pred dezintegraci-

Pohvale ne bodo izboljšale življenja v vzhodnoevropskih državah

jo,« je dejala Brigitte Ederer, avstrijska ministrica za evropske integracije. Bentsen je priznal, da je težko pričakovati pomoč v gotovini v času, ko se države OECD spopadajo s svojimi proračunskimi težavami zaradi počasne gospodarske rasti. Po besedah generalnega sekretarja OECD organizacija ne more računati na večji priliv v svoj proračun. Poglavito vprašanje za ministre OECD je bilo, ali naj se razširi aktivnost centra za sodelovanje z evropskimi gospodarstvi v tranziciji. Njegova vloga je svetovati nekdanjim komunističnim državam pri preskoku v tržno gospodarstvo. Toda japonski zunanji minister Kabun Muto, katerega vlada je se vedno v sporu z Moskvo zaradi Kurilskih oto-

kov, ki so jih Rusi zasedli po drugi svetovni vojni, je dejal, da pomoč Rusiji ne bi smela iti na račun pomoči za države tretjega sveta. »Zagotoviti moramo, da se pomoč državam v razvoju ne bo zmanjšala v prid državam srednje in vzhodne Evrope ter novim neodvisnim državam nekdanje Sovjetske zveze,« je dejal. Po njegovem mnenju bi morali za pomoč postaviti kot pogoja »dobro upravljanje« in zlasti zmanjšanje pretranih stroškov za vojske izdatke.

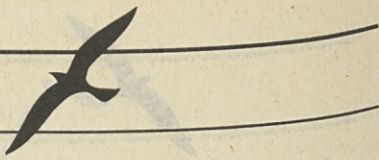
Avstralski minister za trgovino Peter Cook je menil, da se je treba lotiti kritičnih delov procesa gospodarskih reform v Rusiji. Kot primer je navedel nadzor nad denarno maso, brez katerega lahko druge tržne reforme ohromi hiperinflaci-

ja. Cook je dejal, da Rusija se s težavo absorbira preobilno ponudbo mednarodne pomoči. Zaradi lastnih proračunskih težav naj ne bi OECD podvojl pomoči, ki jo že tako ponujata Mednarodni denarni sklad in Svetovna banka, je dejal.

Ministri so tudi dejali, da bo kmalu napočil čas, ko naj bi države vzhodne Evrope predložile pristopne prošnje za OECD. Po mnenju švedskega ministra za evropske zadeve in trgovino Ulfa Dinkelspiela bi se utegnulo zgoditi, da se bo v devetdesetih letih več držav kvalificiralo za članstvo, zlasti iz srednje in vzhodne Evrope. Iz poznejših besed pa se je pokazalo, da bosta prvi naslednji državi, ki se bosta pridružili ekskluzivnemu klubu, Mehika in Južna Koreja. (John Chalmers / Reuter)

Pri vseh težavah s privatizacijo je s kamelami še najmanj težav - svojega lastnika dobro poznajo

GLEDALIŠČA

SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM (061/222-815)
Kunst - Stromajer: LA LA SLINA (v soboto, 5. 6. in sredo, 9. 6. ob 21. uri, Stihova dvorana). Igra PETRA GOVC.

DRAMA SNG (061/221-511)
J. B. P. Moliere: SVATBA PO SILI (danes, 4. 6. ob 19.30 uri). **Zadnjičkrat v sezoni!** Smejno se se danes, jutri bo morda že prepozno!

OPERA (061/331-945)
Puccini: TRIPTIH (danes, 4. 6., ob 16.30 uri). Z red Petek in izven. Dirigent: Loris Voltolini, pojejo: Enčev, Kušar, Kores, Javornik, Moraca, Gorenc/Milenkovic, Glavakova/F. Radovan, Spruk-N.Radovan, Reja in drugi. **NETOPIR** (v ponedeljek, 7. 6. ob 15. uri - ZA OTROKE). Cena vstopnic polovična. Za izven in konto.

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANSKO (061/210-852)
J. B. P. Moliere: AMFITRION (danes, 4. 6. ob 19.30 uri). Za abonma Red V in izven. L. Jagodic, M. Pokorn, B. Tadel: KLINIKA TIVOLI d. o. o. (danes, 4. 6. ob 22. in v soboto, 5. 6. ob 20. uri). Za izven in konto. **NADOMESTNI PREDSTAVI za KLINIKO TIVOLI d.o.o., ki sta bili zaradi bolezni odpovedani 28. in 29. maja, bosta na sporedu 18. 6. ob 22. uri (vstopnice od 28. 5.) in 19. 6. ob 20. uri (vstopnice od 29. 5.).** J. B. P. Moliere: AMFITRION (v ponedeljek, 7. 6. ob 19.30 uri). Za abonma studentski B in izven.

KULTURNI DOM SPANSKI BORCI (061/448-920)
Miro Gavran: MOŽ MOJE ZENE, najbolj nora komedija (danes, 4. 6. in v soboto 5. 6. ob 20. uri). Režija: Marjan Bevk, igrata: Ivo Ban in Iztok Valic.

LUTKOVNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA - GLEDALIŠČE BOMBOLINI
I.Sancin-Z. More: SVETOVNO GLEDALIŠČE KANDRSE, zelo čudna komedija (danes, 4. 6. in v soboto, 5. 6. ob 21. uri). Režija: Z. More-I. Sancin, igrajo: Zoran More, Igor Sancin, Barica Blenkus.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE
VSAK Z VSAKIM IN POTEM OBRATNO (v petek, 4. 6. in v soboto, 5. 6. ob 20. uri). Plesna predstava SOU kulturni festival.

MARIBOR

SNG DRAMA (062/221-206)
LA DIVINA COMMEDIA-PURGATORIO (danes, 4. 6. ob 20. uri). Za red Torek LA DIVINA COMMEDIA -PARADISO (v torek, 8. 6. ob 20. uri). Za red Sobota

MALI ODER

Kabaret XX. stoletja: NAMESTO ROZ (danes, 5. 6. in nedelja, 6. 6. ob 21. uri, zadnjič). Avtorski projekt Svetlane Makarovic. Za izven.

KAZINSKA DVORANA

Proslava ob 60 letnici arhiva Maribor (danes, 4. 6. ob 12. uri).

FURLANIJA-JULJSKA KRAJINA

TRST

DVORANA TRIPCOVICH
Operna sezona in Baleti 1992/93
Danes, 4. junija, ob 20. uri (red A) premier-ska predstava D. Cimarosa »Il matrimonio segreto«. Dirigent Guerrino Gruber. Režija Luigi Alva. Nastopajo Romano Franceschetto, Lucia Scilipoti, Silvia Gavarotti, Helga Muller Molinari, Marco Camastra, Max Renée Cosotti.
Druga ponovitev jutri, 5. junija, ob 20. uri (red B).
Predprodaja vstopnic in rezervacije pri blagajni dvorane Tripovich. Urnik: 9-12, 16-19 (zaprto ob ponedeljkih), ob predstavah: 9-12, 18-21.

GLEDALIŠČE CRISTALLO

LA CONTRADA

V juliju, in sicer 2., 8. in 9., bo v okviru Festivala operete, v sodelovanju z občinskim gledališčem G. Verdi na sporedu predstava »L'amore è un treno«
z Danielo Mazzucato in Max Renée Cosottijem. Režija Francesco Macedonio.

KOROŠKA

CELOVEC

MESTNO GLEDALIŠČE

Jutri, 5. t.m., ob 19.30 »Bela roža«, ponovitev opere Uda Zimmermanna.
V nedeljo, 6. t.m., ob 19.00 - Baletni večer v solah Dumbrava - Prix - Prokop.

ZA NAJMLAJŠE

SLOVENIJA

LJUBLJANA

LUTKOVNO GLEDALIŠČE (061/314-789)

Albert Papler: HUDOBNI GRASČAK (danes, 4. 6., ob 17. uri, za izven, v soboto, 5. 6., ob 10., predstava je zaključena, in 17. uri, za izven, Veliki oder).

MARIBOR

LUTKOVNO GLEDALIŠČE (062/26-748)

Polak-Streda: KO PRIDE GOSPOD ZVEZDA

PTUJ

VI. LINHARTOVO SREČANJE - MLADINSKI GLEDALISKI IN LUTKOVNI FESTIVAL

KLET V GLEDALIŠČU (Slovenski trg 13)
Lojze Kovacic: DVA ZMERJAVCA (danes, 4. 6. ob 9. uri).

GLEDALIŠČE PTUJ
Marcel Achard: BI IGRALI Z MANO (danes, 4. 6. ob 10. uri).
Heiner Müller: KVARTET (danes, 4. 6. ob 16. uri).

Franeček Rudolf: PEGAM IN LAMBERGAR (danes, 4. 6., po svečani otvoritvi festivala).

KLET NA SLOVENSKEM TRGU 1
Domi Vrezec: BRBOTAJOCI PSIHONONDER (danes, 4. 6. ob 11. uri).
Avgust Strindberg: GOSPODICNA JULIJA (danes, 4. 6. ob 18. uri).

GLEDALIŠČE PTUJ (Slovenski trg 13)

Woody Allen: BOG (v soboto, 5. 6. ob 10.30 uri).
Gregor Strniša: DRIADA (v soboto, 5. 6. ob 15. uri).

Slawomir Mrozek: NA ODPRTM MORJU (v soboto, 5. 6. ob 20. uri).

NAPRAVITE MI KRSTO ZANJ (v soboto, 5. 6. ob 22. uri).

KLET GLEDALIŠČA PTUJ (Slovenski trg 13)
Ela Peroci: ZLATI VIOLINSKI KLJUC (v soboto, 5. 6. ob 12. uri).
Barbara Orel: LIKALNIK (v soboto, 5. 6., ob 19. uri).

ROMANSKI PALACIJ - GRAD
Eugene Ionesco: PLESASTA PEVKA (v soboto, 5. 6. ob 18. uri).

KROMBERŠKI GRAD

Vito Taufer in Srečko Friser: TICO-TICO BAR (v torek, 8. 6., ob 13. uri). Predstavo na prostem bo ob izteku letosnje gledališke sezone pripravilo Primorsko dramsko gledališče iz Nove Gorice. Tekst, ki ga je po Goldonijevi Kavarnici prevzel R. W. Fassbinder, sta priredila Vito Taufer in Srečko Friser. Po predstavi bo projekt TICO-TICO BAR predstavil režiser Vito Taufer s sodelavci.

VOGRŠKO (NOVA GORICA)

GRAD VOGRSKO
Nastop gledališke skupine VIRUS G s predstavo VU (fr. :biti viden) (v soboto, 5. 6., ob 21. uri). Zamisel o nastopu v gradu Vogrsko je skorajda v neskladju s prvotnim konceptom predstave. Premiera je bila obdana s prepričljivo glasbeno podlago in udarnimi video posnetki. Vse to bo sedaj zaradi pomanjkanja elektrike opusčeno. S svečami bodo skušali pričarati vzdusje, ki je vladalo, ko je bil grad na visku. Vabljeni vsi ljubitelji eksperimentalnega gledališča.

ROSSETTI

Nocoj ob 21. uri bo Società Ginnastica Triestina predstavila »Flash dance«. Za informacije telefonirajte na sedež SGT.

Od 15. junija dalje bo gledališče Verdi v sodelovanju z gledališčem Rossetti predstavilo niz baletov »Trieste danza«, ki jih je pripravila Giuliana Barabaschi. Na sporedu bodo baleti »Ma mère l'oye«
- Ravel, »Boutique Fantastique«
- Respighi in »Bolero«
- Ravel. Premiera bo 15. junija, sledile bodo ponovitve 16., 19., 20., 22. in 23. junija.

18. junija se bo pričel Mednarodni festival operete z otvoritvenim koncertom »Miscal Galas«
v dvorani Tripovich, ki se bo nadaljeval 26. junija s premiero musicala »Cabaret«
. Abonenti gledališča Verdi in gledališča Rossetti imajo poseben popust za vseh šest predstav. Rezervacije in prodaja vstopnic so v teku pri blagajni dvorane Tripovich.

POZDRAVLJENI, OTROCI!

KLUB MLADIH LUTKARJEV vas vabi danes, 4. 6. ob 17. uri v Lutkovno gledališče v Ljubljani na ogled predstave HUDOBNI GRASČAK (na sliki).

Jutri, v soboto, 5. 6. ob 10. uri se bodo v Lutkovnem gledališču v Ljubljani ob koncu sezone 1992/93 še zadnjič zbrali vsi otroci, ki obiskujejo Klub mladih lutkarjev. Zaključna prireditev se bo pričela ob 10. uri s predstavo A. Papler: HUDOBNI GRASČAK, ki jo bodo na Velikem odru zaigrali lutkarji Lutkovnega gledališča Ljubljana.

Za njimi se bodo predstavili mladi lutkarji s predstavo MIŠKA IZ STRIPA v izvedbi lutkovne skupine Klepeluhi, prestrašili pa vas bodo tudi STRAHOVI.

Zatem se bodo vsi klubovci preselili pred gledališče, kjer bo poskrbljeno za sladkosnede.

Na dveh priložnostnih odrčkih pa bodo zaživele in se razigrale tudi vse druge lutke, ki so jih med letom naredile roke mladih ustvarjalcev.

Vsi, ki boste zamudili Hudobnega graščaka jutri, v soboto, 5. 6. ob 10. uri, si ga boste lahko ogledali še ob 17. uri.

RAZNE PRIREDITVE

SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM

PRŠUT, PRŠUT, film režiserja Bigasa Lune (v soboto, 5., v nedeljo, 6., v ponedeljek, 7. in v torek, 8. 6. ob 20.30 uri, Kosovelova dvorana).

MESO - LA CARNE, film režiserja Marca Ferrerija (PREMIERA, danes, 4. 6. ob 20.30 uri, Kosovelova dvorana).

MED STRAHOM IN LJUBEZNJO (v ponedeljek, 7. 6. ob 19. uri, Stihova dvorana). Srečanje s sestro VIDO ZABOT.

USTANOVNA SKUPSCINA SOCIALNE ZBORNICE SLOVENIJE (v ponedeljek, 7. 6., od 9.30 do 13. ure, Stihova dvorana).

40 LET KRVODAJALSTVA V SLOVENIJI (danes, 4. 6., ob 11. uri, Gallusova dvorana). Slavnostni govornik bo mag. Herman Rigel.

GLASBA

SLOVENIJA

LJUBLJANA

KRIZANKE (061/322-570)

DRUGA GODBA: FARAFINA (Burkina Faso) (v soboto, 5. 6. ob 21. uri).

CANKARJEV DOM

KONCERT ORKESTRA SLOVENSKE FILHARMONIJE (danes, 4. 6., ob 20. uri, Gallusova dvorana). Dirigent Marko Letonja; Eugen Indjic, klavir. Za Oranzni abonma II.

TRST

GLEDALIŠČE MIELA

ZATTERE ALLA DERIVA: v sredo 9. junija, ob 21.30 bo na sporedu koncert skupine Les Batteries v sodelovanju z La Gazza Pendente iz Trsta.

VIDEM

STADION FRIULI

V soboto, 12. junija koncert Vasca Rossija. Predprodaja vstopnic je že v teku pri Utat v Pasazi Protti.

nik.

VODNIKOVA DOMACIJA

Predstavitve pesniške zbirke pesnice NEŽE MAURER »Od mene k tebi«
(v torek, 8. 6., ob 19. uri). Na prireditvi bodo nastopili Marko Crtalic, Marija Lebar in Neža Maurer. Glasbena spremljava Domen Rakovec.

KAPELICA (Kersnikova 4)

Okrogle mize ob studentskih meditacijskih dnevih: SEKSUALNA ENERGIJA IN MEDITACIJA, vodi Polona Sepe (danes, 4. 6., ob 20. uri).

SEŽANA

KOSOVELOVA KNJZNICA

Predstavitve knjige STANKA RENČIJA »Kruh na Slovenskem«
(danes, 4. 6., ob 18.30 uri). Kruhovno prireditev bo obogatil s svojim programom Duo Piščaci: Emil Zonta in Marino Kranjec.

IZREDNI KONCERT SIMFONIKOV RTV SLOVENIJA

(v nedeljo, 6. 6., ob 18. uri, Gallusova dvorana). Dirigent Anton Nanut.

AJDOVŠČINA

DVOREC ZEMONO

PIAF - KONCERT ZA DVA IGRALCA (danes, 4. 6. ob 20.30 uri). Večer francoskih sansonov z Alenko Vidrihovo in Gajmrom Lesnjakom.

RAZSTAVE

SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM

Na ogled je razstava Novejša slovenska arhitektura: REALNOST VIZIJE, v I. predverju. Razstava bo na ogled do 18. junija.
Od 6. do 13. junija bo v Mali galeriji odprta razstava FRANCESCO MESSINA: Oblikovanje za Il Teatro comunale di Monfalcone - Trzic (1983-1993).

MESTNA GALERIJA

Na ogled je slikarska in kiparska razstava SODOBNA LITVANSKA UMETNOST iz Kaunasa. Razstava bo na ogled do 15. junija.

MALA GALERIJA

Od 6. do 13. junija bo na ogled razstava FRANCESCO MESSINA: Oblikovanje za Il teatro comunale di Monfalcone - Trzic (1983-1993).

GALERIJA ZDSLJU

Na ogled je razstava slikarskih del VALENTINA OMANA.

KUD FRANCE PRESEREN, Trnovo
Na ogled je razstava slik NATASE RIBIC z naslovom The War and the Distance.

KULTURNO-INFORMACIJSKI CENTER KRIZANKE
Razstava RIHARD JAKOPIC - To sem jaz, umetnik... Iz življenja in dela velikega slikarja.

NARODNA GALERIJA
Na ogled so dela RIHARDA JAKOPICA iz javnih in državnih zbirk.

LJUBLJANSKI GRAD
Na ogled je razstava akademskega slikarja VELJKA TOMANA.
GALERIJA INSULA (Dvorni trg)
Na ogled je razstava akademskega slikarja RAJMUNDA KOCBEKA.

GALERIJA ZALA, Gosposka 7 (061/213-566)
Na ogled je razstava slikarja ZDENKA HUŽJANA. Razstava bo odprta do 24. junija.

GALERIJA MIT (Dvorakova 12)
Do 11. junija si lahko ogledate dela ALENKE VICELO.
BEŽIGRAJSKA GALERIJA
Na ogled je razstava risb, slik in grafik SAMUELA GRAJFONERJA. Razstavo so pripravili v sodelovanju z Umetnostno galerijo iz Maribora.

GALERIJA KRKA
Do 23. junija je na ogled razstava plastik in grafik akademske kiparke MILENE BRANIŠELJ iz Cerknice.

GALERIJA SLOVENIJALE
Do konca junija je na ogled je razstava akademskega slikarja IVETA SUBICA. Slikovne predloge za freske.

MUZEJ NOVEJSE ZGODOVINE/CEKINOV GRAD
Na ogled je razstava LETALSKE MAKETE s prikazom razvoja letalstva.

FURLANIJA-JULJSKA KRAJINA

TRST

TK GALERIJA

Na ogled je fotografska razstava Martina Rauchenwalda (Avstrija), Maurizia Frullana (Italija) in Rajka Bizjaka (Slovenija).

RAZSTAVNI PROSTOR TKB-Agencija Mitnica
Do 15. junija je na ogled pregledna razstava slikarskih del Demetrija Ceja.

GALERIJA TORBANDENA
Do 11. junija razstavlja Zoran Mušic. Na ogled bodo slike od 1946 do 1953 leta.

GALERIJA CARTESIUS
Na ogled je razstava slikarke Marie Terese De Zorzi.

GALERIJA BASSANESE
Na ogled razstava Michaela Goldberga. Urnik: vsak delavnik od 17.00 do 20.00.

ART GALLERY

Ul. S. Servolo 6
Od jutri, 5., do 15. t. m. bodo razstavljali svoja dela: P. Altomare, S. Dominelli in N. Spezzano. Urnik: delavniki od 10.30 in 12.30 ter od 17.00 do 19.30, ob nedeljah zaprto.

ART LIGHT HALL -Trg S. Giovanni 3/L.nadstr.

Danes ob 18.30 otvoritev skupinske razstave posvečene mladim z naslovom »Spazio giovani«. Spregovorila bosta P. Pascutto in A. Merku. Razstava bo na ogled do 25. t.m.

MUZEJ ZIDOVSKJE SKUPNOSTI CARLO IN VERA WAGNER

Na ogled je razstava Srebrnine in sakralne opreme židovske liturgije. Urnik: ob nedeljah od 17. do 20. ure, ob torkih od 16. do 18. ure, ob četrkih od 10. do 13. ure.

TRGOVSKI CENTER IL GIULIA BIVSA PIVOVARNA DREHER
Do 6. junija razstavlja Salvatore Fiume, Michele Cascella in Norberto.

MIRAMARSKI GRAD

GALERIJA MALCANTON

Na ogled je razstava slikarke Olivie Siauxs.

KOROŠKA

CELOVEC

GALERIJA CARINTHIA Alter Pl. 30
Do 5. junija na ogled je razstava Jürgen Brodwilfa.

EVROPSKA HISA (Reitschulgasse 4)
Se danes, 4. junija, bo na ogled razstava slik Gorana Horvata.

KAVARNA LENDHAFEN (Villacher Str. 18)
Do 6. junija razstavlja Božin Kuzman.

ITTER UMETNA HALA (H.-Gmeiner Str.)
Do 1. oktobra je na ogled razstava »Misere«
H.-Kerolda in W. Büttnerja.

Zaradi zanimanja do konca junija predaljšujemo razstavo MENJAVE DENARJA v 20. STOLETJU V SLOVENIJI.

GALERIJA SKUC

Otvoritev razstave zagrebskega umetnika NENADA DANCUA, z naslovom Fly me to the Moon (danes, 4. 6., ob 20.30 uri). Razstava bo odprta do 20. junija.

RAŠICA

TRUBARJEVA DOMACIJA
Otvoritev razstave akademskega slikarja VELJKA TOMANA (danes, 4. 6. ob 19. uri). Uvodna beseda dr. Ivan Sedej, sodeluje Trobilni kvintet studentov Akademije za glasbo.

MARIBOR

RAZSTAVISČE PEDAGOSKE FAKULTETE
Na ogled je razstava risb BOJANA GOLJJA iz cikla ZRCALCE, ZRCALCE, POVEJ...

RAZSTAVNI PROSTORI (na trgu B. Kraigerja 3)
Do 19. junija bo na ogled razstava skulptur DRAGICE CADEŽ.

NOVINARSKI KLUB (062/222-251)
Na ogled je razstava risb TAMARE SEVČNIKAR.

MUZEJ NARODNE OSVOBODITVE MARIBOR

Do 15. septembra je na ogled razstava S KULTURNO UMETNISKIM DRUŠTVOM JOZE HERMANKO PONOVO DO GLASBENE MATICE V MARIBORU.

CELJE

GALERIJA SODOBNE UMETNOSTI (II. nadstropje Mestnega gradu)
V novih razstavnih prostorih je na ogled stalna zbirka likovnih del, ki jih je Celje odkupovalo tri desetletja.

CAFE GALERIJA
Na ogled je razstava del akademskega slikarja MILANA TODICA.

BREŽICE

GOLF HOTEL/GRAD MOKRICE
V galeriji Hubertus: Razstava del diplomantov 4. letnika Akademije za likovno umetnost, Ljubljana.

SEVNICA

GALERIJA NA SEVNISKEM GRADU
Otvoritev razstave MIRKA BOGOVICA (danes, 4. 6. ob 19. uri). Kulturni spored MPZ Primož Trubar iz Loke pri Zidanem mostu.

SEŽANA

KULTURNI CENTER SREČKA KOSOVELA(067/73-355)
Do 15. junija razstava slik KRISTOFA ZUPETA.

MUZEJ REVOLTELLA

Na ogled je stalna razstava »Da Canova a Burri«. V organizaciji Trzasko letoviscarske ustanove se vsako soboto ob 10.30 vrsijo vodeni brezplačni ogledi Muzeja Revoltella.

OPČINE

PROSVETNI DOM

Do 11. junija je na ogled razstava akvarelov Edija Zerjela. Urnik: ob delavnikih od 16. do 18. ure.

BANI (OPČINE)

OVČARJEVA HISA

Razstava »Ondile cez Stari vrh«
- Bani: Zgodovina kraškega naselja skozi stare katastrske mape, listine in pricevanja, ki jo je pripravilo SKD Grad je na ogled vsako nedeljo v juniju

SLOVENSKI PROGRAMI

SLOVENIJA 1	
09.35	Batman, 18. del ameriške nanizanke
10.00	Zato so prijatelji, ponovitev dobrodelnega koncerta za Bosno
12.00	Ze veste?, ponovitev, VPS 1200
12.30	Znanost, ponovitev 21. oddaje, VPS 1230
13.00	Poročila
13.05	Poslovna borza, ponovitev
13.15	Umetniški večer, ponovitev
13.30	Burgess o D. H. Lawrenceu, angleška dokumentarna oddaja
16.00	Osmi dan, ponovitev
17.00	TV dnevnik 1
17.10	Tok tok, kontaktna oddaja za mladostnike
18.00	Regionalni studio Koper
18.45	16 crk, tv igrice
19.30	TV dnevnik 2, vreme, sport
20.10	Forum
20.30	Tango in Cash, ameriški film, VPS 2030
22.15	TV dnevnik 3, vreme, VPS 2215
22.39	Sport
22.45	Ljubezen da, ljubezen ne, 4. del ameriške humoristične nanizanke (VPS 2245)
23.10	Vrnitev Sherlocka Holmesa: Obred Rodbine Musgrave, 4/11 del angleške nanizanke, VPS 2310
00.10	Notranji glasovi, 2/4 del ameriške nadaljevanke

SLOVENIJA 2	
11.55	Tenis - Roland Garros, polfinale, moški, prenos iz Pariza
12.55	Wrocław: Košarka: Slovenija-BiH, prenos
14.20	Tenis - Roland Garros, polfinale, moški, nadaljevanje prenosa iz Pariza
16.35	Glasba, show in cirkus: Carobni svet glasbe, 3. oddaja
17.25	Sova, ponovitev
17.50	On in ona, 12/13 del ameriške humoristične nanizanke
18.45	Vrnitev Sherlocka Holmesa: Drugi madež, 3/11 del angleške nanizanke
19.30	Znanje za znanje, učite se z nami
20.00	TV dnevnik 2, vreme, sport
20.00	Koncert Simfoničnega orkestra slovenske Filharmonije, prenos iz Cankarjevega doma
20.00	Kot solist bo nastopil znani ameriški pianist Eugen Indjic, in sicer v Beethovnovem koncertu za klavir in orkester št. 4 v G-duru op. 56. V prvi točki pa se bo s skladbo Za fresko čas predstavil skladatelj Aldo Kumar.
22.00	Vecerni gost: dr. Alojzij Sustar
23.20	Homo Turisticus
23.50	Tenis - Roland Garros, polfinale, moški, iz Pariza
01.20	Kolesarska dirka Giro d'Italia, posnetek
01.50	Video strani

KANAL A	
09.00	A-Shop
09.50	Astroloska napoved
11.00	MacNeil in Lehrer komentirata, oddaja v angleščini
11.00	Kdo je ubil njenega moža, ponovitev ameriškega filma
18.00	Drugačen svet, ponovitev 174. dela ameriške nadaljeve.
18.45	Dance Session, ponovitev 32. oddaje
20.05	Poročila
20.30	James Dean, ameriški film
22.10	Dan po jutrisnjem, 23. del ameriške poljudnoznanstvene serije
22.40	Pet minut za kulturo
22.45	Poročila
23.55	Astroloska napoved
00.20	MCM
01.00	Video strani

KOPER	
18.00	Studio 2 magazin

RAI 1	
6.50	Aktualno: Unomattina, vmes dnevnik in gospodarstvo
10.15	Film: Il grande imbroglione (kom. '85), vmes (11.00) dnevnik
12.00	Variete: Buona fortuna
12.30	Dnevnik 1
12.35	Nan.: La signora in giallo
13.30	Dnevnik in Tri minute
14.00	Film: Il grande safari (pust., ZDA '73)
15.40	Dok.: Caramella 3
16.10	Mladinski variete: Big!
17.40	V Parlamentu
17.45	Italijanske kronike
18.00	Dnevnik 1
18.15	Kviz: Patente da campioni (vodi D. Mura)
18.50	Vreme, dnevnik, sport
19.50	Aktualno: Uno 7
20.40	Film: Un amore una vita (kom., ZDA '88), vmes (23.00) dnevnik
21.50	Dnevnik in vreme
0.05	Danes v Parlamentu
0.35	Rubrika opolnosti
0.45	

RAI 2	
7.00	Risanke in nanizanke
8.45	Jutranji dnevnik
9.05	Rubrika o vrtnarstvu
9.35	Film: Arrivano i dollari (kom., It. '57)
11.00	Nan.: Lassie
11.30	Kratke vesti
11.45	Segreti per voi...
12.00	Variete: I fatti vostri
13.00	Dnevnik, gospodarstvo, rubrika Trentatre in vreme
14.10	Nad.: Quando si ama, 14.45 Santa Barbara
15.30	Film: La strada buia (dram., ZDA '86)
17.20	Iz Parlamenta in vesti
17.35	Nan.: Hill Street, 18.40 Miami Vice, vmes (18.30) sport
19.35	Vrem, dnevnik, sport
20.40	Aktualno: I fatti vostri, 23.15 Pegaz
23.55	Nocni dnevnik
24.00	L'altra edicola
0.15	Sport: boks Addobati-Campanella, pentatlon

RAI 3	
6.45	Jutranja oddaja: L'altrarete, vmes vesti
11.15	Veleggiando sottocosta, 11.45 vesti
12.00	Tenis: Open Francije
14.00	Dezelne vesti
14.20	Popoldanski dnevnik
14.50	Sport: tenis Open Francije, rubrike o atletiki, ameriskem footballu, motociklizmu, Derby
18.50	Sport, vreme, dnevnik
19.30	Dezelne vesti
19.50	Drobci
20.30	Film: Identità sepolta (krim., ZDA '90, i. Stacy Keach)
22.30	Dnevnik in Omnibus
23.40	Dok.: Le strade di Papa Giovanni
0.40	Dnevnik in vreme

RETE 4	
6.25	Nanizanke
8.10	Nad.: General Hospital, 8.40 Marilena, 9.55 Ines, 10.50 Sole-dad, (9.30) vesti
11.35	Il pranzo è servito
12.35	Nad.: Celeste
13.30	TG 4 vesti
14.00	Nad.: Sentieri, 15.15 Milagros, 16.00 Anche i ricchi piangono
17.00	Lui, lei l'altro
17.30	TG 4 vesti
18.00	Aktualno: C'eravamo tanto amati
18.15	Kviz: Il nuovo gioco delle coppie
19.00	TG 4 o voltivah
20.00	Nad.: Micaela, 20.30 Renzo in Lucia, 21.45 La signora in rosa
22.45	Film: New York New York ('77), vmes vesti

CANALE 5	
6.30	Na prvi strani
8.35	Nan. in film Nella buona e cattiva sorte
11.30	Variete: Ore 12
13.00	Dnevnik TG 5
13.25	Sgarbi quotidiani
13.35	Aktualno: Forum, 14.35 Agenzia matrimoniale, 15.00 Ti amo parlamente, 15.30 L'ar-ca di Noè - Itinerari
16.00	Otroški variete
17.55	TG 5 Flash - vesti
18.00	Kviz: OK il prezzo è giusto, 19.00 La ruota della fortuna
20.00	Dnevnik TG 5
20.40	Film: Cane & Gatto (kom., It. '82, i. B. Spencer, T. Milian)
22.40	Il delitto - serveri
23.10	Variete: Maurizio Costanzo Show, vesti

ITALIA 1	
6.30	Otroški variete
9.15	Nanizanke
12.45	Odpri studio, vreme
13.05	Otroški variete
13.45	Nan.: Dieci sono pochi
14.15	Variete: Non è la RAI
15.30	76. Giro d'Italia
17.30	Variete: Unomania
17.55	Studio sport
18.05	Nan.: Tarzan, 18.30 Baywatch
19.30	Variete: Ma mi faccia il piacere
20.00	Variete: Karaoke
20.30	TV film: Sotto i colpi dell'aquila (krim., ZDA '91, r. M. Kennedy, i. B. Blanks)
22.30	Sport: Girosera
23.00	Aktualno: L'istruttoria (vodi G. Ferrara)
1.00	Odpri studio, pregled tiska in Studio sport

TELE 4	
13.30	Lastne oddaje:
19.30	Kronika in komentar
	Dogodki in odmevi

Koper	
13.00	Crime Story, ameriška tv nanizanka
13.50	Juke Box, ponovitev
16.00	Novice
16.05	Carobna svetilka
	Prvenci: John Carpenter, ameriška dokumentarna serija, ponovitev
	Fantazoo, risanke
16.55	Nocni sodnik, am. tv. nanizanka
17.20	Meridiani, ponovitev
18.00	Studio 2 pogovor z gosti
18.50	Primorska kronika
19.00	TV dnevnik
19.25	Crime Story, ameriška tv nanizanka
20.15	Nocni sodnik, ameriška tv nanizanka
20.40	Stanje stvari: Mladi
21.45	TV dnevnik
21.55	Rotokalco nostrano, tedenska rubrika
22.30	Marino in morje, svicarski film, 1981, režija: Francesco Canova

Avstrija 1	
09.00	Cas v sliki
10.30	Spletkarji, k ameriška melodrama (William Holden, June Allyson in drugi)
15.35	Sinha Moca, 167. del
14.00	Mistralova hci, 3. del am./fr. nadaljevanke
15.05	Heidi, risana serija
15.50	Paradizniki proti vampirjem
16.30	Video uspešnice in kviz
18.30	S telesom in duso: Neprijeten gost
20.15	Evropski policisti: Moska zadeva
21.05	Avstrijska kuhinja
21.20	Pocitnice v troje, ameriška komedija
23.10	Salem mora goreti, 2. zadnji del ameriške grozljivke po romanu Stephena Kinga
00.35	Poročila
	Tisoc mojstrov

Avstrija 2	
11.50	Tisoc mojstrov
12.00	Mednarodno teniško prvenstvo Francije, polfinale, M. prenos iz Pariza
	Kolesarska dirka po Avstriji, 1. etapa: Dunaj - Linz
17.30	Z zobmi in kremplji: Velike macke, 2/7 del nadaljevanke
18.00	ALF: Mosko gospodinstvo
18.30	Milijonsko kolo
19.30	Cas v sliki/vreme
20.00	Kultura
20.15	Odprava v Dunajski gozd
23.15	Made in the USA
23.40	Ostbahn Kurti, avstrijski pop zvezdnik

Hrvaška 1	
07.50	TV koledar
08.00	Poročila
09.35	Zgodbe iz Monticella, 141. del
10.00	Poročila
10.05	TV sola
11.15	Nemščina, 25. lekcija
11.30	Bajke: Ero s tega sveta
12.00	Poročila
	Ko se svet vrti, 141. del ameriške nad.
13.30	Mikser M
14.00	Poročila
14.50	Odvetniki, ponovitev 1/3 dela nadaljevanke
16.00	Poročila
16.05	Family Album, 4. del
16.35	Decek z Andromede, 5/6 del otroške nadaljevanke
18.00	Poročila
18.05	Izziv duha
18.40	Santa Barbara, 421. del ameriške nad.
19.30	Dnevnik 1
20.05	Film-video-film
20.45	Umor (Homicide), britanski film
22.35	Dnevnik 2
23.00	Slika na sliko
23.45	Poročila v nemščini
23.50	Poročila
00.00	Sanje brez meja

Hrvaška 2	
11.55	Tenis, polfinale odprtega prvenstva Francije, prenos iz Pariza
19.30	Dnevnik 1
20.05	Samci in samke, 2/6 del ameriške humoristične nanizanke
20.35	Clive James, 2/4 del dokumentarne oddaje
21.35	Cro pop rock
22.25	Lovejoy, 12. zadnji del angleške nanizanke
	Družina Adams, 11/16 del; Cop Rock, 3/7 del
	Smrtonosna magija, ameriški barvni film (Donald Sutherland in drugi)

Madžarska	
08.35	Cez dan
09.00	Sprejemanje, poljudnoznanstvena serija
09.50	Zrebanje lota
10.00	Dallas: V pajkovi mreži, 128. del
11.05	Sotrpini, rehabilitacijski magazin
11.20	Naravno zdravilstvo
12.00	Poročila
16.00	Popoldanski saldo
17.15	Za otroke
18.55	Vprašanja kristjanov
19.00	Zabavni magazin
20.00	Dnevnik
20.40	Dallas, ponovitev
21.35	Panorama, svetovna politika
22.40	Sepetanja in kriki, švedski film, režija: Ingmar Bergman
00.10	Dnevnik
00.20	Dnevnik BBC

RADIO

Slovenija 1

(UKV 88.5; 90.0; 91.8; 92.9; 94.1; 96.4; MHz, od 16.00 SV 918 kHz)

5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 19.00, 21.00, 23.00 Poročila; 6.50 Dobro jutro, otroci; 8.05 Radio Ga-Ga; 10.30 Pregled tiska; 11.05 Petkovo srečanje; 12.05 Na današnji dan; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.20 Osmrtnice in obvestila; 13.45 Iz tujega tiska; 14.05 Poslovne informacije; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.15 Za in proti; 17.05 Studio ob 17h; 18.30 Gremo v kino; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Oddaja za pomorske; 20.30 Slovenecem po svetu; 23.05 Literarni nohturno.

Slovenija 2

(UKV 87.8; 92.4; 93.5; 95.3; 96.9; 97.7; 98.9; 99.9; MHz)

6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Jutranja kronika; 8.00 Strokovnjak svetuje; 8.40 Rekreacija; 9.10 Kalendar prireditve; 10.40 Primorski val; 11.00 Country glasba; 11.15 Minute za lepši jezik; 11.50 Vreme; 12.00 Točno opoldne; 12.40 Štajerski val; 13.00 Danes do 13-ih; 14.00 Drobničice; 15.10 Prenos 1. programa; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.40 Petkova centrifuga; 17.15 Nedeljski izlet; 17.50 Sport; 19.30 Stop paps; 21.45 Radijska igra; 22.20 Radio Student.

Slovenija 3

(UKV 96.5; 101.4; 102.0; 103.9; MHz, od 19.30 88.6; 93.1; 100.3; 100.6; do 16.00 SV 918 kHz)

9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 22.00 Poročila; 8.10 Izobraževalni program; 9.05 Glasbena matineja; 10.05 Izbrana proza; 10.25 Vodomet melodij; 11.05 Reprize; 12.05 Igramo in pojemo; 13.05 Zborovske skladbe; 13.40 Glasbena tradicija; 14.05 Gymnasium; 15.00 Sanson; 16.05 Od uverture do plesa; 17.00 Koncertni solisti; 18.05 Ti in opera; 19.33 Glasbeni intermezzo; 20.00 Koncert; 22.05 Radijska igra; 23.55 Lirični utrinek.

Radio Koper

(slovenski program)

(SV 549 kHz, UKV 88.5 - 93.8 - 100.3 - 100.6 - 104.3 - 107.6 MHz)

8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30 Poročila; 12.30 Dnevnik; 6.00 Napoved in koledar; 6.30 Jutranjik, osmrtnice; 7.30 Pregled tiska; 7.45

Evergreen; 8.00 Modri val; 8.45 Servisne informacije; 9.00 Pesem tedna; 10.00 Mnenjsko rešeto; 11.00 Hladno-Toplo-Vroče; 12.30 Opoldnevnik RK; 13.00 Jagode in podoknice; 15.15 Hit dneva; 16.00 Glasbeni desert; 17.00 Glasba po željah; 17.30 Osmrtnice; 18.00 Ob glasbi, ob glasbi; 19.00 Dnevnik, prenos RS.

Radio Koper

(italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Pozdrav, almanah; 6.20 drobci; 7.00 Dober dan otroci; 7.45 Prireditve; 8.00 Ura je 8; 8.05 Horoskop, slovarček; 8.25 Na valu RK; 8.35 Popevka tedna; 9.00 Ulica velikih vrhov; 9.35 Uglajbajmo skupaj; 9.50 Glasba po izbori; 10.00 Pregled tiska; 10.05 Tema dneva; 11.00 Politika in aktualnosti; 12.00 Glasbeni desert; 13.00 Glasba po željah; 14.45 Diskoteka Sound; 16.00 Ob štirih; 16.10 Promocija plošče; 16.20 Prireditve; 16.35 Boutique Galus; 16.50 Zgodovinske plošče; 17.20 Single tedna; 17.50 Prireditve uspešnic; 18.00 Souvenir d'Italy; 18.45 Folk studio.

Radio Trst A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Kultura in Pravilica; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Okno na Arbat (M. Kofol); 8.40 Soft music; 9.00 Literarni utrinek (J. Renko); 9.10 Orkestralna glasba; 9.30 Potpuri; 10.00 Pregled tiska; 10.10 Stredofonski koncert; 11.30 Odprta knjiga: Vesele iz mojega dnevnika (R. Mur-nik, pripoveduje A. Rustja); 11.45 New Age; 12.00 Alpe-Jadran; 12.30 Slov-lahka glasba; 12.40 Primorska poje; 13.30 Iz preteklosti v sedanjost; 13.40 Potpuri; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Otroški kotiček; Barvna šahovnica; 14.30 Od Milj do Devina; 15.00 Made in Italy; 15.30 Mladi val; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba: poklon Kogolu ob stoletnici rojstva - Smešne maske zvokom; 18.00 Kulturni dogodki; 18.30 Rock zvezde; 19.20 Napovednik.

Radio Opčine

11.30, 15.30, 17.30 Poročila; 10.00 Matineja; 19.00 Mix time; 20.00 Za naše ljudi.

Radio Koroška

18.10-19.00 Kulturni ustvarjalci iz Kapelskih grap.

IZBOR IZ SATELITOV

MUSIC TELEVISION

10.00 Video, vodi Richie Rich; 13.00 Video, vodi Simone Engelen; 16.00 Greatest Hits, vodi Paul King; 17.00 Coca Cola Report, vodi Kristiane Backer; 17.15 MTV v kinu, vodi Pip Dann; 17.30 Poročila; 18.00 The Soul of MTV; 18.30 MTV Prime, vodi Pip Dann; 20.30 Most wanted; 23.15 MTV v kinu, vodi Pip Dann; 00.00 Unplugged: Arrested Development; 01.00 Video; 02.00 Chill out Zone; 03.00 Nočni video

SKY ONE

07.00 The DJ Kat Show; 09.55 Risanke; 10.30 The Pyramid Game; 11.00 Card Sharks; 12.00 Držni in lepi; 12.30 Sokolov greben; 13.30 E Street; 14.00 Drugačen svet; 14.45 Santa Barbara; 15.15 Sally Jessy Raphael; 18.00 Star Trek: The next generation; 19.00 Games World; 19.30 E Street; 20.00 Rescue; 20.30 Rokoborba; 22.00 Code 3; 22.30 Xposure; 23.00 Star Trek: The next generation; 00.00 Ulice San Franciska

PRO 7

06.25 Serije, ponovitve; 09.55 Za krinko, britanski film; 11.50 Ulice San Franciska; 13.20 Perry Mason; 16.24 Risanke; 20.15 Brenda in moški, ameriška komedija; 22.05 Mancuso FBI, 6. del; 23.00 Junaki ZDA, ameriški akcijski film; 01.50 Slepi sestanek, ameriška kriminalka

PREMIERE

07.00 Romeo; 15.15 Zenska brez preteklosti, ameriški film;

16.45 Backdraft, am. akcijski film; 20.15 On hoče, ona pa ne, britanska komedija; 21.50 Smrtonosno vprašanje, ameriški film

EUROSPORT

08.30 Aerobika; 09.00 Košarka: NBA; 11.00 Nogomet: kvalifikacije za SP; 12.00 Tenis, odprto prvenstvo Francije, prenos; 19.30 Športne novice; 20.30 Mednarodni motošport; 21.00 Hokej na ledu; NHL; 22.00 Tenis; 00.00 Košarka: Italija-Nemčija; 01.30 Športne novice

3SAT

22.50 Ingalo v zelenem morju (Konec otroštva); Islandski film

SAT 1

10.00 Oče potrebuje ženo, nemški film; 20.15 Airborne - Jeklena krila, ameriški akcijski film; 22.00 Gospodarski discipline, ameriški film

RTL

21.10 Syltse zgodbe, 2. del nemške serije; 22.15 Led na ročaju 2, izraelski film; 00.00 Prva ljubezen, it. seks film; 23.55 Najstnice in vroči tipi, it. seks komedija; 01.30 Desideria, it. porno film;

NOVICE

Goričan Del Fabbro s terenskim vozilom do zmage v Španiji

Goričan Carlo Del Fabbro, odgovoren za delo z utežmi pri Odbojškarskem klubu Val, je tudi zelo dober dirkac s terenskimi vozili. Pred kratkim je na otoku Ibiza v Španiji, skupaj z Rannierjem Siego iz trbiža, osvojil prvo mesto na osmi izvedbi prestižne tekmovanja »Defender cup 4x4 by fif«. Na drugo mesto sta se uvrstila lanska zmagovalca, branilca Costa in Versace. Vsi udeleženci dirke so tekmovali z vozilom Land rover defender 90.

Jadranov turnir amaterjev: Sežana končni zmagovalec

Sežana je v zaostalem srečanju Jadranovega turnirja amaterjev zaslužen in visoko premagala Dolino in tako tudi osvojila končno prvo mesto. **Sežana - Dolina 104:81 (63:27)** SEŽANA: Bunc 4, Meden 4, Brezec 33 (11:15). MAHNIC 7 (3:6), Mervic 6 (0:1), Žiberna 36 (4:4), Tavcar 14, Ferfila. DOLINA: Meneghetti 19 (1:2), Vascotto 8, Ferluga, Braico, D. Salvi 2, B. Kneipp 26 (4:6), B. Salvi 20 (2:2), Canciani, R. Kneipp 6. PON: Brezec. TRI TOCKE: Žiberna 6, Tavcar 2; B. Kneipp 2. KONCNI VRSTNI RED: Sežana 14, Općine 12, Dolina 10, Bani 4, Cicibor 0.

Obvestila

MLADINSKI ODSEK SPDT priredi v nedeljo, 20. t.m. izlet v Bovec s spustom z gumijastimi colni po reki Soci. Informacije in prijave pri Jasmin Rudez tel. 572585 do 9. t.m.

FC PRIMORJE sklicuje v sredo, 9. junija 1993, 30. redni občni zbor. Prvic ob 20. uri in drugic ob 21. uri. Kot tocke: poročila, diskusija in razno.

SD KONTOVEL KOSARKARSKA SEKCIJA prireja kosarkarski tecaj za zacetnike in minikosarkarje letnikov od 1980 do 1987. Tecaj bo od ponedeljka, 7. junija do petka, 18. junija na igrišču na prostem na Kontovelu. **URNIK: 17.00 - 17.45 (letnik 1986/87), 17.45 - 18.45 (84/85), 18.45 - 19.45 (80/81/82/83)**

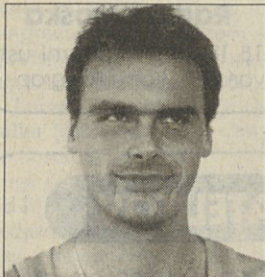
SD POLET organizira drugi teden v juniju **TECAJ KO-TALKANJA ZA OTROKE**. Podrobnejše informacije na tel. st. 211758 po 18. uri in tel. 213420.

SK DEVIN SEKCIJA M.T.B. obvešča, da so treningi ob torkih in cetrtkih, ob 19. uri. Zbiralisce pri gostilni Zbogor v Samatorci. Informacije na tel. st. 220423 (David).

SK DEVIN sklicuje v torek, 8. t.m., ob 21. uri sestanek s clani smucarskega odseka. Zazeljena prisotnost, obvezna za atlete smucarske selekcije ZSSDI-INDULES. Dnevni red: poletne priprave, zimsko smucanje, razno.

Danes igra za vas Totocalcio

Sandi Rauber

Sandi Rauber (letnik 64) je svojo športno pot pričel z odbojko pri Boru, star 15 let pa se je zaradi nepojasnjenih razlogov opredelil za košarko pri Kontovelu. Dve leti kasneje je okreplil vrste Jadrana v C ligi, po 3 letih pa je bil med protagonisti prestopa v B ligo. Preizkusil se je tudi v A ligi (eno sezono pri Livornu), zatem pa se je vrnil k Jadranu, kjer je bil tudi letos med najuspešnejšimi posamezniki. Za hobbij igra tenis in seveda odbojko, z zanimanjem pa sledi prvenstvu NBA. Prejšnji teden je Miran Guštin zadel le 6 pravih izidov.

Ancona - Atalanta	X
Brescia - Sampdoria	X2
Cagliari - Pescara	1X
Florentina - Foggia	1
Genoa - Milan	1X2
Inter - Torino	1X
Juventus - Lazio	1
Napoli - Parma	X2
Roma - Udinese	1X2
Bologna - Lecce	1
Spal - Cosenza	X
Avezzano - Vastese	1
Civitanovese - Montev.	X

Konjske dirke

piše: Giorgio Pletfersech

V Firencah glavni favorit Penelope Dei Gianni Bugno starta na zmago v Livornu

1. dirka (Firence): na tej dirki je nesporen favorit Penelope Dei (skupina 2), v boj za vrh pa se bo skušal vmesati tudi Prestige Noir (1). Omeniti velja tudi kasača Pantherja Bi (2); 2. dirka (Firence): Noceto Ks (X), ce ima dan, lahko premaga vsakega, toda pazi to bo moral na konja North City, ki je sposoben presenetiti. Iz skupine 2 velja omeniti Maineta; 3. dirka (Rim): Notevole Tab (1) je na zadnji dirki pokazal velik napredek, vendar pa bo moral paziti na It Pro (X), protagonist pa je lahko tudi Nono (2); 4. dirka (Taranto): eden od možnih favoritov je Nachiro (2), ki je dokazal, da je v dobri formi. Iquar (1) bo prav gotovo med protagonisti, pozornost pa velja tudi La Motti (X); 5. dirka (Padova): Guitto (X) je zelo hiter, za zmago pa se lahko bori tudi Numess (1). Presenetiti lahko Nektona (2); 6. dirka (Livorno): Gianni Bugno (2) bo odločno startal na zmago, ce pa bo dirkalnice mehko, se bo v boj za zmago spustil tudi Obribai (X). Med možnimi favoriti poizkušaj omenjajo tudi Cefalonio (1).

Dirka tris
NASI FAVORITI: 13) Gerry del Lupo; 19) Delphi's Lobell; 6) No Pra.
DODATEK ZA SISTEMI-STE: 3) Furioso Prad; 16) Medong; 15) Nabisco As

JADRANJE / START DANES OB 20. URI PRED SEDEŽEM SIRENE

Že sedmič regata od Trsta do Brionov

Izpred sedeza Tržaškega pomorskega kluba Sirena v Barkovljah (posnetek z lanske prireditve) bo drevi ob 20. uri start ze 7. regate Trst - Brioni, ki jo skupaj organizirata TPK Sirena in Jadrlni klub Vega iz Pulja. JK Vega se je prej imenoval JK Mornar in je bil povezan z vojaško mornarico, po osamosvojitvi Hrvaške pa so klub preimenovali in mu vrnili pr-

vojno ime. Regata je namenjena jadronicam od 6. razreda (do 7,5 m dolzine) pa vse do maksijev (nad 12,5 m dolzine), medtem ko vec trupna plovila na regati ne morejo sodelovati. Tocenege stevila udelezencev organizatorji se nimajo, saj prijave sprejemajo se danes, med sodelujočimi pa so tudi posadke Sirene in Cupe.

Jadralce bo pot vodila od Trsta, vzdolz celotne

istrske obale do Fazanskega kanala, kjer bo cilj. Prve jadrnice tam pricakujejo po priblizno 15 do 18 urah jadrnja. Plovila bodo privezana v marini Veruda, kjer bo tudi nagajevanje. Najhitrejša jadrnica bo prejela pokal Marina Veruda, jadrnica, ki bo slavila v najstevilnejšem razredu pa bo prejela pokal Sirene. Priznanja bodo prejeli tudi po trije prvouvršeni v vsakem razre-

du z vec kot petimi udelezenci. Naslednji dan (v nedeljo) pa je na programu se ena regata, ki bo potekala okoli Brionskega otočja. Start bo pred marino v Verudi, cilj regate pa pred vhodom v glavno brionsko pristanisce. Za konec povejmo se, da bo regularnost poteka obeh regat nadzorovala regatna žirija v kateri so Sain, Filipčić, Alberti in Kolic.

TRADICIONALNO SREČANJE

Slovenski športniki iz obmejnih dežel jutri na Vrhniki

Na Vrhniki pri Ljubljani bo jutri (zacetek ob 10. uri v Sportnem parku) na sporedu ze 18. srečanje slovenskih sportnikov iz obmejnih dežel. Prireditelj srečanja je Sportna zveza Slovenije, s svojimi ekipami pa sodelujejo Slovenska sportna zveza s Koroske, Združenje slovenskih sportnih društev v Italiji, Zveza Slovencev na Madžarskem (Porabje) in pa Sportna zveza Vrhnika. Dekletai se bodo pomerila v odbojki, fantje v nogometu in sahu, ekipa Porabja pa bo nastopila tudi v igri med dvema ognjema. Gre za srečanje zelo mladih sportnikov, saj lahko nastopajo le tekmovalci, ki so ali bodo v letošnjem letu do-

polnili 15 let ali mlajši. Za konec se bodo vsi pomerili se v krosu na 1000 metrov dolgi progi, kjer bo za skupno uvrstitev v krosu stelo po šest najboljših rezultatov vsake ekipe. Za Združenje slovenskih sportnih društev v Italiji bodo pri odbojki nastopila dekleta iz Trsta, nogometno ekipo so sestavili Goricani, v sahu pa bodo barve ZSSDI branili sahisti novoustanovljenega sahovskega krožka pri Sloven-skem dijaškem domu Srečko Kosovel iz Trsta. V odbojki se bodo nase predstavnice pomerile s prvo ekipo Vrhnike, medtem ko bodo pri nogometu nasprotniki ZSSDI mladi nogometaši Slovenske sportne zveze s Koroske. Na sahovskem turnirju bodo poleg naših predstavnikov nastopali se sahisti s Koroske in Vrhnike (z dvema ekipama). Sahovsko ekipo sestavlja 6 igralcev, turnir pa bo hitropotezni, saj je za vsako partijo na razpolago le 30 minut. Za razliko od odbojke in nogometa, kjer bo vsaka ekipa odigrala le po eno tekmo, bo v sahu vsaka ekipa igrala z vsako.

Seveda pa srečanje nima le tekmovalnega značaja, temveč je njegov smisel tudi v spoznavanju mladih slovenskih sportnikov iz starih držav. Organizatorji so zato pripravili tudi prija-teljsko zabavno srečanje (v programu je piknik), vse udeležence pa bodo odpeljali tudi na ogled Tehniškega in lovskega muzeja v bližnji Bistri.

Totip

1. — prvi drugi	2 12
2. — prvi drugi	X 12
3. — prvi drugi	1 X2
4. — prvi drugi	2 X1
5. — prvi drugi	X 12
6. — prvi drugi	21 X

NOGOMET - PROMOCIJSKA LIGA / OBRAČUN NAŠIH EKIP

Primorje z obstankom v ligi doseгло zastavljeni cilj

Amaterska nogometna prvenstva, ki so letošnje sezono od zadnje nedelje septembra do prve nedelje maja pritegnile pozornost številnih ljubiteljev nogometa so za nami. Na splošno je bila za nase ekipe sezona se kar uspešna. Skoda, da Brežanom kljub prizadevanju ni uspelo ohraniti statusa drugoligasa. V zameno pa je razveseljivo dejstvo, da bo po eni sezoni igranja v 3. AL prihodnjo sezono v 2. AL igrala spet Gaja, ki si je letos zagotovila napredovanje. V teku posameznih prvenstev in tekem je bilo že marsikaj napisanega, vendar, da bi prikazali realno sliko uspehov in neuspehov naših ekip smo se tudi letos odločili sicer z novo tehnologijo in zato v drugačni obliki, da postržemo nekaj statističnih podatkov, ker končno ti dokazujejo realen potek prvenstva. Dobro vemo, da se po vsaki tekmi, uspehu ali spodrsljaju med navijaci, voditelji in nogometaši prepletajo govornice, vsak namreč vidi stvari iz svojega zornega kota. Statistika pa je in bo verjetno se vedno bila neizpodbitno dejstvo, da se moč ekipe ne ocenjuje le v eni sami tekmi temveč v teku celotnega prvenstva. Zato bomo s krajšo analizo govorili tudi o tem in obenem prislunili tudi izjavam trenerjev. Nas pregled začenjamo z ekipo proseškega Primorja, ki je nastopala

v promocijskem prvenstvu. Kot novinec v ligi se je proseška enajsterica pozitivno odrezala v tem promocijskem prvenstvu. V začetku sicer ni slo najboljšje, saj je po 11 odigranih tekmah imela le 5 točk in so jo takrat ze vsi odpisali oziroma napovedovali gotov izpad iz lige. Vendar prav od 12. kola dalje se je z zmago nad Trivignanom zacel prepored proseške enajsterice, ki je do takrat doživela ze šest porazov. V nadaljnjih 19 tekmah pa je nato le trikrat in to vedno v gosteh (Aquilaia, Flumignano, Union) s tesnim izidom porazena zapustila igrisce. Udarna moc so vsekakor postale domace tekme. Na Proseku Primorje ni vec klonilo, obenem pa je dobilo samo tri gole. To je nedvomno pripomoglo, da so si rdečorumeni, pa ceprav sele v zadnjem kolu, zagotovili obstanek v promocijski ligi, obenem pa so pritegnili tudi precej navijacev, ki so letos stalno sledili ekipi tudi na daljsih gostovanjih. Seveda pa ne moremo mimo razveseljivega dejstva, to je lepem doprinosu, ki so ga dali mladi nogometaši v clanski ekipi tudi v letošnjem prvenstvu. Dolgoletni trud, ki ga vloga Primorje v mladinski odsek se torej obrestuje in to daje vodstvu in navijacem lepo upanje

BRUNO RUPEL

za bodocnost. Uspeh, k se ga prav letos želi čim
cibani in ekipa najmlajših
torej ni le gola slučajnost,
temveč le pravičnost, ki je
pravilno plačilo za trud in po-
zitivno delo.

Kaj pa meni trenir? Primorja
v lanskem prvenstvu Nevio
Bidussi. »S tem, da smo si za-
gotovili obstanek v ligi, smo
izpolnili zastavljene cilje, čeprav
nismo računali, da bo za ta cilj
treba tretjati do poslednjega
kola. Ekipa je v začetku nedvomno
presegala davne prestole.

Sezona 1992/93

Končna uvrstitev: 11. mesto

	Z	N
1. del	1	4
2. del	4	3
skupaj	5	7

Izključitve: Milani (Ljubljana), Milani (Trst)

11-metrovke v korist:

11-metrovke proti: Fiumicino

Število odigranih tek: 11

Babich (30 tekem, 0 golov),
č (26, 8), Peter Stoka (20,
2), Auber (20), Tul (18),
(13, 3), M. Stoka (8), P. V. Husu (1)

LEGENDA: T - točke; Z - golji; P -

Izključitve: Milani (Lucinico), Peter Stoka (Varmo), Miclaucich, Trampuz (Juventina), Milani)Trivignano.

11-metrovke v korist: Antoni (Juventina)

11-metrovke proti: Fiumicello, San Luigi, Flumignano

Stevilo odigranih tekem in doseženi goli posameznih igralcev: Babich(30tekem, 0 golov), Luxa(29), Savarin (29), Crevatin (29, 2), Miclaucich (26, 8), Peter Stoka (26, 3), Antoni (25, 2), Podrecca (23, 1), Trampuz (22, 2), Auber (20), Tul (18), Stofla (18, 4), Digovich (16), Milani (15), De Marco (13, 3), M. Stoka (8), Palumbo (4), Pipan (2), Bembich (1), Vodopivec (1) in V. Husu (1)

LEGENDA: T - točke; Z - zmage; N - neodločeni izidi; P - porazi; D - doseženi goli; Pr - prejeti goli

ODBOJKA / PRVENSTVA NA GORIŠKEM

Valpraporju in Soči zadnja derbija

San Luigi napredoval v D ligo - Obračun domovk v 2. ženski diviziji je pozitiven

1. MOSKA DIVIZIJA
Play off
San Luigi - Valprapor
Espego 3:0 (15:1, 15:7, 15:7)
VALPRAPOR ESPEGO: Ursic, Ferfolja, Gravnar, Populini, Crassini, Devetak, Brisco, Kovic, Maraz. Tekma proti San Luigiju je bila verno zrcalo poteka celotnega play offa. Valpraporovci so zaigrali pod vsako kritiko, tako da je nasprotnik lahko brez teza vknjizil točki in proslavljal napredovanje v D ligo. **Valprapor Espego - Nas prapor 3:0 (15:3, 15:11, 15:12)**
VALPRAPOR ESPEGO: Ursic, Ferfolja, Gravnar, Populini, Devetak, Brisco, Kovic, Maraz. **NAS PRAPOR:** Bevcar, Gulin, Legisa, Miklus, Paulin, Boskin, Korsic, Sosol, Juretic, Muzic. Tudi povratni derbi je pripadel valpraporovcem, bil pa je dokaj izenačen in precej borben. Igralci Nasega praporja niso nikoli popustili, niti pri rezultatu 0:2, saj so v tretjem ni- zu skoraj v celoti nadoknadi- li zaostanek 9:4. Valpra- porovci so bili zlasti boljši pri mreži. Pri njih so se najboljše odrezali Andrej Ferfolja, Giancarlo Populi- ni in Aljosa Devetak, do- bro je svojo priloznost tok- rat izkoristili Guido Kovic, pri gostih pa sta največ pokazala Marjan Bevcar in Walter Miklus. **NEPOPOLNI KONCNI VRSTNI RED:** San Luigi

14, Fincantieri 12, Libertas Turriaco 8, Valprapor Espego 4, Nas prapor 0. (Fincantieri in Turriaco imata tekmo manj)
Tolazilna skupina
Soca Valprapor - Olympia 3:2 (15:13, 6:15, 6:15, 15:13, 16:14)
SOCA VALPRAPOR: Plesnicar, Bonan, Gravnar, Makuc, Radetti, Devetak, M. in S. Cernic. **OLYMPIA:** Bensa, Dornik, Mitja Cevdek, Lutman, Hlede, Seni, Feliciano. Kazalo je, da se bo Olympia v derbiju s Soco- ni oddolžila za poraz iz pr- ve tekme v tolazilni skupi- ni, saj je po treh setih pre- pričljivo vodila z 2:1, v drugem in tretjem setu pa nadigrala mlajše nasprot- nika. Toda v zadnjih dveh nizih je prišlo do preobra- ta, igralcem Olympie so posle moči, bili so prevec živčni in v izenačenih koncnicah so bili igralci Soce Valprapor bolj pr- sebnii. **Olympia - Corridoni 1:3 (15:12, 4:15, 10:15, 12:15)**
OLYMPIA: Dornik, Mitja Cevdek, Lutman, Hlede, Seni, Feliciano. Olympia je v prvem se- tu nadoknadila zaostanek 4:12, to pa je povečalo jezo nasprotnikov, ki so v na- daljevanju zaigrali zelo so- lidno. Po slabem drugem setu se jim je Olympia si- cer dobro upirala, a je v koncnicah 3. in 4. seta na- redila več napak od na- sprotnikov in tako koncale boje v tej skupini brez osvojene tocke. Za dober

nastop je treba tokrat poh- valiti Fabia Feliciano. **IZID ZAOSTALE TEK- ME:** Soca Valprapor - Tor- riana 3:1. **KONCNI VRSTNI RED:** Mossa 14, Corridoni 10, Soca Valprapor 8, Torriana 4, Olympia 0. **2. ŽENSKA DIVIZIJA**
Dom - Grado 3:1 (13:15, 15:9, 17:15, 15:9)
DOM IMSA: Zavaddal, Lovisoni, Tomšic, Pavio, Kovic, Cernic, Sosol, Koci- na. Domovke so sezono sk- lenile z zmago proti bolj izkušeni, a tehnicno sk- romnejši sesterki iz Gra- deza. Srečanje je bilo vsekakor dokaj izenačeno, lazje je domovkma slo le v zadnjem nizu. Za podvig pa so poskrbele v tretjem, v katerem so nadoknadile zaostanek 12:6 in 13:9 ter nasprotnice ujele pri 14. točki. »Prvenstvo je bilo za nas pozitivno, saj je bilo za igralke to prva izkusnja na clanski ravni. Vse igralke, razen dveh, pripadajo namrec kategorijam deklic in narasajnic. Izgubili smo samo proti najmoč- nejšim sesterkam v ligi, ti- stim, ki so racunale na na- predovanje.« je potek pr- venstva ocenil trener do- movk Princic. **NEPOPOLNI KONCNI VRSTNI RED:** Staranzano 28, San Luigi 20, Torriana 18, Dom Imsa 16, Grado 14, Soca Gostilna Devetak 10, Intrepida 4, VBL Cor- mons 0. (Torriana in Cor- mons imata tekmo manj)

KOŠARKA / KVALIFIKACIJE ZA EVROPSKO PRVENSTVO V WROCLAWU

Litva »out« po kupčiji Padla tudi Belorusija

Slovenija spet z lahkoto - Danes proti BiH

JURE ZORČIC IZ WROCLAWA

WROCLAW - Tudi organizatorji letosnjega 28. evropskega prvenstva, ki bo v nemških mestih Berlinu, Karlsruheu in Münchnu, so resno računali na udeležbo oziroma uvrstitev reprezentance Litve. Na stari celini ze tako ni prav veliko boljnjih in atraktivnejših ekip, ker pa je na kvalifikacijskem turnirju v Wroclawu izpadla se Litva, bo zaključni turnir v Nemčiji slabši po kakovosti, vendar morda hkrati zanimivejši zato, ker bodo imele druge reprezentance večje možnosti za visoke uvrstitve. Ste že morda kdaj slišali, da bi Poljaki ali Belorusi igrali dobro ali vrhunsko košarko, čeprav so v dvorani Ludowa pokazali, da so naredili majhen korak naprej? Obe državi imata na primer le bogatejšo državno zgodovino kot Slovenija, na igrišču pa, ce bi igrali recimo na Dunaju, proti našim košarkarjem ne bi doživeli posebno velikega veselja.

Litva je na Poljskem najprej premagala »prenapeto« domačo dvajsterico (102:99), nato zares nepričakovano izgubila z Belorusijo (80:88) in odločilna tekma je tako bila v skupini med Poljsko in Belorusijo. Odločilen je bil torej »krog« treh mostev. Poljaki so pred polntrih tribunami v drugem polcasu vodili ze s 24 točkami razlike, vendar so proti koncu tekme Belorusom pustili, da so razliko zmanjšali na vsega šest točk in jim tako omogočili uvrstitev v drugi krog. Kako daleč je sla kupčija, pove naslednji primer: ko je eden od beloruskih igralcev dosegel kos, je rezervni poljski igralec skočil s klopi in začel ploskati ter se sele cez nekaj sekund zadetel, da ga gleda nekaj tisoč ljudi, tuji trenerji, sodniki, predstavniki Fibe in novinarji. Lep dogovor, ni

kaj, oboji so namreč ugotovili, da bi lahko v nadaljevanju turnirja se drugi igrali z Litvo in seveda nič drugega kot - izgubili. Pribaltski košarkarji so res igrali brez Sabonisa in Kurtinaitisa, tako da je moral vse breme nase prevzeti odlični Sarunas Marculjonis, ob Perasoviču in Zdovcu najboljši podajalec asistenc. On sam je bil premalo, izpadla je ekipa, ki bi morala biti v Wroclawu najmanj tretja in se nato v Nemčiji boriti tudi za najvišje košarkarske položaje. V drugi krog pa so se nekatere ekipe prav tako uvrstile popolnoma slučajno (Ukrajina, Latvija, Poljska), glede na njihovo kakovost in »zunanji izgled« pa bi jih premagali ze Slobodna Dalmacija ali Smelt Olimpija ... Se slabše je z igralci, saj ni na turnirju nobena nadpovprečnega igralca, ki bi lahko igral v kakem boljsem evropskem klubu. Se najboljši vtis je v predtekmovalju naredil 20-letni beloruski košarkar Valerij Dainiko, 208 cm visoki center trenerja Sukšina. Ze zdaj pa bi lahko imenovali najboljšo četverico najboljših peterke na turnirju: Dražen Petrovič, Jure Zdovec, Dino Radja, Teoman Alibegović, za petega pa je tako ali tako vseeno, kdo bi bil.

Tudi na videz skromni, vendar nadvse zviti takstis, ki me je v sredo v prastarem polonezu peljal proti centru mesta, ni bil navdušen nad potezo poljske reprezentance. »To ni več sport, tega ne razumem,« mi je dejal ter me hkrati vprašal, ce sem iz Jugoslavije. Odgovor je dobil po rahlem spogledovanju in krajšem pomisleku. Hkrati pa mi je ze desetih za enako razdaljo zaručal različno ceno, odvisno pač od dneva, vremena, hitrosti voznje, najmanj pa od taksimetra. Povpreč-

na placa na Poljskem je od 300 do 400 nemških mark, v dvorani Ludowa pa morajo vsi kljub temu za uporabo stranišča plačati 1500 poljskih zlotov (1,5 marke), kar z drugimi besedami pomeni, da nas gostitelji in organizatorji tako rekoč »izjemajo« na vsakem koraku. Se najbolj so jezni novinarji iz Hrvaške, ki se nikakor ne morejo načuditi temu, da imajo Poljaki višjo povprečno plačo kot oni.

Slovenija - Estonija 97:65 (44:32)
WROCLAW - Dvorana Ludowa, gledalcev 400, sodnika Mitjana (Spanija) in Ivanov (Bolgarija).

SLOVENIJA: Horvat 11 (1:1), Tusek 3 (1:2), Daneu 5 (1:1), Mirt 3 (3:3), Zdovec 7, Alibegović 35 (6:8), Gorenc 10, Kotnik 15 (5:6), Djurišić 8 (4:4).

ESTONIJA: Muursepp 4 (2:2), Kuusmama 17 (8:8), Metstak 12 (2:3), Nagel 2 (2:2), Babenko 6, Noormets 2, Karavajev 6 (4:4), Kullamae 6 (2:2), Pehka 10 (3:4).

Kaj reci o četrti tekmi Slovenije na tem turnirju? Zgodba je na las podobna prvim trem in se bo brzcas ponovila tudi na današnji tekmi proti BiH, malo teže pa bo jutri z domačo Poljsko. Po tekmi je bil selektor Janez Drvaric zelo zadovoljen, zadovoljna pa sta bila tudi naša najboljša igralca Zdovec in Alibegović, ki se skupaj s soigralci nimata pravzaprav ničesar več bati in se lahko le veselita nedeljskega finala proti Hrvaški.

REZULTATI - skupina E: Ukrajina - Belorusija 80:61 (46:39); skupina F: Slovenija - Estonija 97:65 (44:32); Poljska - BiH 77:87 (41:38); Hrvaška - Latvija večerna tekma. Današnji spored: BiH - Slovenija (13.00), Belorusija - Hrvaška, Estonija - Poljska, Latvija - Ukrajina.

GIRO / SPODRSLJAJ ALI TAKTIČNA IZBIRA?

Indurain predal vodstvo Lealiju

Valter Bonča zdaj zaostaja 7 minut

DOZZA - Miguel Indurain je ze takoj po včerajšnjem zamogoslavju izgubil roza majico, toda brzkone samo zato, ker je sam tako zelel. Vozil je v skupini zasledovalcev trinajstih ubeznikov in sele pred ciljem zacel hitreje voziti, da bi bil zaostanek cim manjši. Etapo je dobil Italijan Fabiano Fontanelli, njegov rojak Bruno Leali, ki je s 35 leti najstarejši udelezenec Gira, pa se je z uvrstitvijo na 10. mesto na skupnem vrstnem redu s 26. nepričakovano prebil na prvo mesto.

Včerajšnji slabši rezultat Spanca je bila čista taktika, kajti Indurain meni, da bodo zdaj ostali favoriti za končno zmago manj pozorni na njega brez roza majice, zato je včerajšnji razplet samo na pogled presenetljiv.

Na zalost pa včeraj ni slo najboljše edinemu slovenskemu predstavniku na Giru Valterju Bonci, ki je do zadnjega rahlega vzpona pred ciljem bil v drugi skupini zasledovalcev ubeznikov, potem pa je popustil in prispel v cilj v peti skupini kolezarjev in s precejšnjim zaostankom za zmagovalcem etape 5 minut, 21 sekund zasedel 77. mesto.

»Na moje razpo-

loženje in voznjo je precej vplivala sprememba vremena, močno je deževalo in pihalo. Ze od vsega začetka je bil ritem voznje silovit, imel pa sem slab občutek in težke noge. Drugih težav nisem imel, upam da je bilo res vreme krivce za slab dan. Skupni zaostanek za vodilnimi,« je povedal Bonca, ki tudi meni, da bo Indurain ze jutri spet oblekel roza majico. Kolesarje namreč caka prva bolj zahtevna etapa s ciljem v Asiaju.

Bruno Leali

Vrstni red 11. etape

1. Fontanelli (Ita), ki je 180 km (Senigallia - Dozza) prevozil v 4.17:42 s povprečno hitrostjo 42,841 km/h; 2. Bottaro (Ita) +1 sek.; 3. Tebaldi (Ita) +4; 4. Manzoni (Ita) +6; 5. Pillon (Fra); 6. Casartelli (Ita) +8; 7. Allocchio (Ita); 8. Bortolami (Ita); 9. Roscioli (Ita); 10. Leali (Ita); 23. Chiappucci (Ita) +3:30; 25. Indurain (Spa); 26. Bugno (Ita); 27. Argentin (Ita) +3:37; 77: Bonca (Slo) +5:21.

Skupni vrstni red

1. Leali (Ita) 46.37:57; 2. Indurain (Spa) +6 sek.; 3. Giovanetti (Ita) +13; 4. Argentin (Ita) +35; 5. Ugurmov (Ita) +1:06; 6. Fondriest (Ita) +1:07; 7. Gelfi (Ita) +1:26; 8. Chiappucci (Ita) +1:29; 9. Lelli (Ita) +2:00; 10. Bugno (Ita) +2:04; 11. De Las Cuevas (Fra) +2:12; 12. Chioccioli (Ita) +2:15; 13. Furlan (Ita) +2:19; 14. Roche (Irska) +2:23; 15. Casagrande (Ita) +2:28; 16. Zaina (Ita) +2:36; 17. Della Santa (Ita) +2:38; 18. Jaskula (Pol) +2:56; 19. Pulnikov (Ukr) +3:14; 20. Tonkov (Rus) +3:16; 39. Bonca (Slo) +7:00.

NBA / ZA VSTOP V FINALE

Bullsi presenetili New York v gosteh in sedaj vodijo 3:2

Prosti meti usodni za Knickse

NEW YORK - Mostvu Chicago Bulls je uspel velik podvig, saj so Jordan in soigralci v peti tekmi končnice prvenstva NBA premagali New York Knicks kar v gosteh in s tem povedli v zmagah s 3:2. Ze danes ponoci pa imajo pred domačim občinstvom izredno priloznost, da si zagotovijo ze tretji zaporedni nastop v finalu za državni naslov.

New Yorkanci so bili prepričani, da jim zmagata na domačem parketu ne more uiti, saj je bila Rylejeva ekipa doma nepremagana ze 27 tekem zapored. Knicksi pa so se usteli, saj sta Jordan in Pippen zaigrala v velikem slogu, v vrstah domačih peterke pa je le center Ewing igral na običajni visoki ravni in tudi dosegel 33 točk. »Zlati par« Bullsov je zabeležil 57 točk (Jordan 29, Pippen 28), igralci iz Chicaga pa so bili zlasti učinkoviti v drugem delu tekme, ko so najprej nadoknadili zaostanek in v razburljivem finisu tekme tesno zmagali s tremi točkami prednosti. Ključ zmage je bil skok na odbite zoge, kjer so krepko prednjaciji gostje (48 proti 37), igralci New Yorka pa si grižajo prste, saj so imeli izredno slab odstotek pri izvajanju prostih metov (20:35).

IZIDI IN STANJE V ZMAGAH
Vzhod: New York Knicks - Chicago Bulls 94:97 (2:3 v zmagah).

Zahod: Seattle SuperSonics - Phoenix Suns 2:3 v zmagah.

NBA NEWS

M A J E R L E V
REKORD: Dan Majerle ni spadal med najbolj znane strele za tri točke, v peti tekmi med Phoenixom in Seattlom pa je imel mirno roko in kar osemkrat zadel, kar je nov rekord, saj doslej se nikomur ni uspelo zadeti več kot sedemkrat z velike razdalje v tekmah končnice (Chuck Person - Indiana na tekmi proti Bostonu leta 91). Ta rekord pa naskakuje tudi Michael Jordan, ki je na četrti tekmi proti New Yorku dosegel 6 trojk.

NOVA ZVEZDA V NBA? »Visok je kar 2,28 m, gibčen in hiter, njegova vrlina pa so blokade, saj odlično »bere« gibe nasprotnikov. Mora se izboljšati tehnika v napadu in nujno okrepiti mišicevje, saj je se prelahek« pravijo o njem izvedenci.

Vsekakor pa so si vsi edini, da bo **Shawn Bradley** kmalu zaslovel v NBA in bo najbrž prvi med izbranimi »rookiji« za naslednjo sezono. Trener ekipe Utah University opozarja: »Proti nam je v treh tekmah zabeležil kar 35 blokad in ob tem tako prestrašil moje igralce, da so z njim v bližini morali vedno spremeniti parabolo meta.«

VANJA JOGAN

TENIS / ROLAND GARROS

Graf spet številka 1

V ženskem finalu se bo Nemka pomerila z Mary-Joe Fernandez - Edberg tudi letos ne bo zmagal v Parizu

JAKA LUCU IZ PARIZA

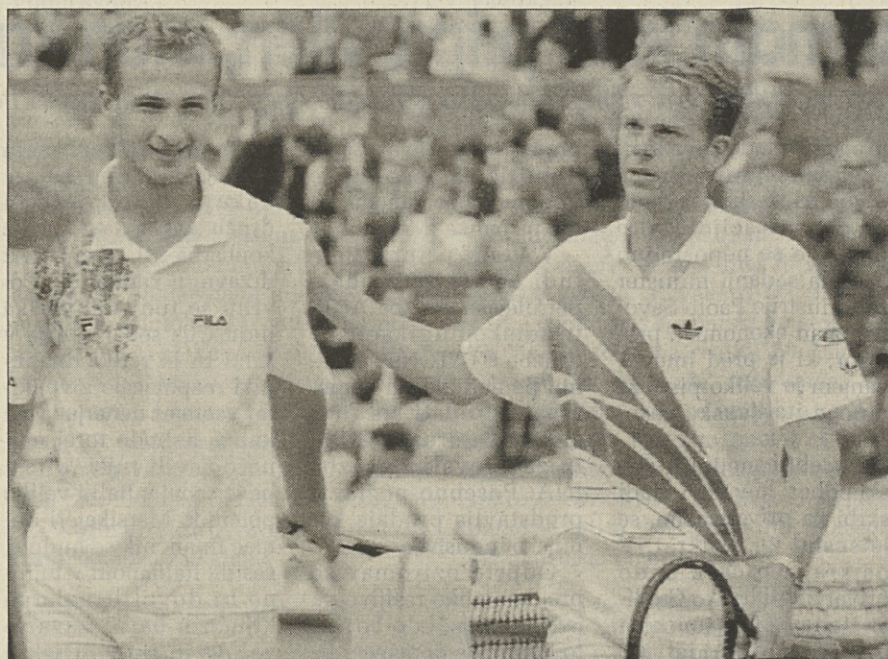
PARIZ - Steffi Graf je leta 1987 v Parizu osvojila svoj prvi Grand Slam turnir. Od takrat je na velikih starih turnirjih izgubila samo proti šestim nasprotnicam: Navratilovi (trikrat), Sanchezovi (trikrat), Garissonovi (enkrat), Novotni (enkrat), Sabatinijevi (enkrat) in Selesevi (dvakrat). Huberjevi se v včerajšnjem polfinalu ni posrecilo priti na spisek. V sestem dvoboju je Grafova šestič zmagala in le v treh dvobojih je Huberjeva v posameznem nizu osvojila več kot eno igro. Za Steffi pa je Roland Garros bil ze 27. zaporedni Grand Slam turnir, ko se je uvrstila v četrtfinale. Vse od 17. avgusta 1987 je bila na prvem ali drugem mestu ženske teniske lestvice in od včeraj po 91 tednih oziroma od 8. septembra 1991 spet na prvem mestu, na katerem je bila do

prevlade Monike Seles 186 tednov zapored, kar je absolutni svetovni teniški rekord. Vendar jo »bolj kot prvo mesto zanima zmaga v Parizu, se posebej v razmerah, v katerih Monika Seles ne more braniti prvega mesta.«

Mary Joe Fernandez je proti Gabrieli Sabatini resila pet zaključnih zog in pokazala velik napredek v psihicni pripravljenosti. Arantxa Sanchez Vicario je februarja zacela sodelovati z Brazilcem Carlosom Kirmayrjem, ki je bil pred tem trener Gabriele Sabatini, in postala »the hottest player« na letosnjem Kraft Touru. Osvojila je stiri turnirje in v finalih dvakrat premagala Grafovo ter po enkrat Sabatinijevo in Martinezo. V Pariz je torej prišla z velikimi pri-

cakovanji, ki jih je kot vedno podkrepila bolešno ambiciozna mama. Zaradi forme, zaradi letosnjih uspehov in pod tezo velikega pritiska favorita je sla v dvoboj proti Fernandezovi preobremenjena. Fernandezova pa je prste sklenila v znak victory (zmaga), ko se je tretjič uvrstila v finale na nekem Grand Slam turnirju (dvakrat je bila finalistka v Avstraliji).

Deček je star 4 leta, ime mu je Sasa, piše se Dolgoplov in je sin Medvedevega »coach«. Vsako jutro, ko Sasa v pariskem hotelu Sofitel odpre oči, skoči s postelje, zbudi svojega velikega prijatelja Andreja Medvedeva in mu pove, kako bo igral. »Andrej, Stefana sva lani v Stuttgartu ze premagala.

Andrej Medvedev (levo) je Stefana Edberga zaustavil v četrtfinalu (Telefoto AP)

NOGOMETNO SP / KVALIFIKACIJE

Rusija bo igrala v ZDA Skandinavski »tris«?

Norveška doslej največje presenečenje - Brolin se je razigral - Prvi gol Estoncev na kvalifikacijah

OSLO - Na srednjih tekmah kvalifikacij za nastop na sklepnih fazah prihodnjega nogometnega SP je padlo kar nekaj pomembnih odločitev. Rusija je v Islandiji igrala le 1:1, potem ko je Kirjakov v 38. minuti prvega polcasa izenacil, vendar si je z osvojenim točko, blede igri navkljub, ze zagotovila nastop v ZDA.

Pred velikim podvigom je skandinavski nogomet. Prvič bi lahko skupaj na SP nastopile reprezentance Švedske, Norveške in Danske. Največ so doslej pokazali Norvežani, ki so v sestih nastopih dosegli pet zmag in en neodločen rezultat, nazadnje pa v 42. minuti (na sliki AP njegovo veselje po vodstvu) in Bohinena (48) premagali Anglijo. Otokanci so igrali katastrofalno. Gostitelji so jih s hitro igro povsem nadigrali, končni rezultat pa bi bil lahko za Angleže še bolj klavrn. Selektorju Taylorju so stete ure, pot v ZDA je dejansko zaprta.

Švedska je zabil Izraelu pet golov, od teh je tri dosegel Brolin, ki je bil nazadnje uspešen lani na polfinalni tekmi evropskega prvenstva proti Nemčiji. Danci so vse svoje tri zadetke proti Albaniji dosegli v prvem polcasu, zadnje tri po streli z desnega kota, v drugem polcasu pa so napravili kopico priloznosti.

V dvoboju s Skoti so Estonci dosegli svoj prvi zadetek na teh kvalifikacij, Skoti pa so zmagali s 3:1.

Obračun tekme med Českoslovaško in Romunijo je sedem golov, deset opominov in dve izključitvi, z zmago pa je združena vrsta Češke in Slovaške spet v boju za eno prvih dveh mest v 4. skupini.

Strelec obeh golov za Spanijo v Vilniusu proti Litvi je bil komaj 18letni napadalec

Atletika iz Bilbao Guerrero.

Rezultati

Skupina 1

Škotska - Estonija 3:1.
Vrstni red: Švica (7 tekem) 12 točk, Italija (7) 10, Škotska (8), Portugalska (5) 6, Malta (8) 3, Estonija (6) 1. Prihodnja tekma: Portugalska - Malta (19.6).

Skupina 2

Norveška - Anglija 2:0.
Vrstni red: Norveška (6) 11, Anglija (7) 9, Nizozemska (6) in Poljska (5) 8, Turcija (8) 3, San Marino (8) 1. Prihodnje kolo: Nizozemska - Norveška (9.6). Prihodnje kolo: Nizozemska - Norveška (9.6).

Skupina 3

Latvija - Severna Irska 1:2, Danska - Albanija 4:0, Litva - Španija 0:2.
Vrstni red: Španija (9) 13, Danska (8) 12, Irska (7) 11, Sev. Irska (9) 10, Litva (9) 7, Latvija (10) 5, Albanija (10) 4. Prihodnje kolo: Latvija - Irska (9.6).

Skupina 4

Českoslovaška - Romunija 5:2.
Vrstni red: Belgija (8) 14, Romunija (7) 9, Českoslovaška (6) in Wales (6) 7, Ciper (8) 5, Ferski otoki (7) 0. Prihodnje kolo: Ferski otoki - Wales (6.6).

Skupina 5

Islandija - Rusija 1:1.
Vrstni red: Rusija (6) in Grčija (6) 10, Islandija (6) 4, madžarska (5) 3, Luksemburg (5) 1. Prihodnja tekma: Islandija - Mažarska (16.6).

Skupina 6

Švedska - Izrael 5:0.
Vrstni red: Francija (6) in Švedska (6) 10, Bolgarija (7) 9, Avstrija (6) 4, Finska (5) 2, Izrael (6) 1. Prihodnja tekma: Finska - Izrael (16.6).

Moški končali s kvalifikacijami v športni gimnastiki

SOFIJA - V glavnem mestu Bolgarije je bil zadnji kvalifikacijski turnir za nastop v finalu evropskega pokala. Aljaz Pegan, ki je imel edini možnost nastopiti v finalu, je v skupni razvrstitvi zasedel 21. mesto in se tako zal ni uvrstil v finale. Ne glede na spodrsrlaj je trener Mesl njegov nastop dobro ocenil, saj je na šestih tekmovalnih osvojil kar tri zlata odličja na drugo in dve posebni priznanji za najbolj izvirno in najtežjo vajo ter si tako utrl pot v svetovni vrh. To je izredno vzpodbuden rezultat za uresničitev cilja slovenske gimnastike - osvojit medaljo na SP. Nasemu najboljšemu tekmovalcu se bo priloznost ponudila ze v naslednjem letu v avstralskem Brisbaneu, kjer bo svetovno prvenstvo posameznikov. Zal pa je njegov nastop pogojen s finančnimi sredstvi, saj Aljaz potrebuje pokrovitelja, ki mu bo zagotovil najmanj 2.500 DEM mesečno, sicer se lahko ponovi podobna usoda kot pri njegovem predhodniku Kolmanu. Rezultati, mnogoboj: 1. Sabajev (Rus) 55.15, 2. Poujade (Fra) 54.35, 3. Jermakov (Ukr) 54.30, ... 21. Pegan (Slo) 52.15; zmagovalci na posameznih orodjih - parter: Ivanov (Bolg); konj z ročaji: Poujade (Fra); krogi: Jermakov (Ukr); preskok in bradlja: Sabajev (Rus); drog: Pegan (Slo). (S. M.)

FIBA tudi formalno izključila Jugoslavijo iz EP

MONACO - Jugoslovanska košarkarska reprezentanca je bila včeraj tudi formalno izključena iz evropskega prvenstva, ki bo v Nemčiji od 22. junija do 4. julija. Jugoslavija bi bila morala igrati v Berlinu (D skupina) skupaj z Nemčijo, Belgijo, njeno mesto pa bo prevzel zmagovalac kvalifikacij v Wroclawu.

Fifa zahteva večkratno prekinitvev prvenstev

ZURICH - Državna nogometna prvenstva bo potrebno vsako leto prekiniti od šestkrat do devetkrat, zato pa bo lahko v posameznih prvotilgaskih konkurencah sodelovalo največ po 18 mostev.

Tako je včeraj sklenilo vodstvo mednarodne nogometne zveze Fifa, ki na ta način zeli omogočiti državnim reprezentancam, da bi vedno nastopala z najboljšo postavo, hkrati pa obvarovati regularnost posameznih prvenstev. Povečanje števila držav povzroča Fifi veliko preglavic, v Evropi pa lahko posamezne kvalifikacijske skupine za nastop na velikih mednarodnih tekmovalnih steejo največ šest mostev. Dogovorili so se tudi, da bodo lahko na prihodnjih olimpijskih igrah v Atlanti (ZDA) v posameznih moštvih igrali trije nogometaši nad 23 letom.

VLADA / SANACIJA JAVNIH FINANC

Kmetijstvo v kleščah

Izgubilo bo 200 milijard lir

Sklepi, ki jih je pred dnevi sprejel ministrski svet glede javnih financ in z njimi povezani ukrepi so močno prizadeli tudi kmetijski sektor, saj pomenijo glede na posledice, ki jih bodo imeli za ta primarni sektor, dejanske kazenske teznje. O tem je pred dnevi razpravljala Vsestranska zveza kmetov Italije (v kateri se razpoveda tudi naša Kmečka zveza). Zveza je v nalogu podprla vladne ukrepe za sanacijo javnih financ, in potrdila voljo kmetov, da v skladu s svojimi možnostmi sodelujejo pri oživitvi državnega gospodarstva, istocasno pa je izrazila presenečenje in zaskrbljenost zaradi krcenja sredstev in zamrzovanja izdatkov za leto 1993, ki v nemajhnem obsegu prizadejajo prav kmetijski sektor.

Dejansko se je tistih 3.085 milijard lir, ki so bile dane na razpolago s finančnim zakonom za leto 1992, zelo skrcilo. Zaradi raznih odlasaj, krsenij in zamrzovanja neizkoriščenih fondov, ostaja danes od sredstev ministrstva in dežel dejansko na razpolago le 1.781 milijard lir oziroma za več kot 1.300 milijard ali za 42 odstotkov manj od prvotne razpoložljivosti. Dejanska razpoložljivost, ce jo računamo na 15 milijonov hektarjev izkoriščenih kmetijskih tere-

nov, znaša le 119.000 lir na hektar. Ta ministrski maneuver dejansko pomeni odvzem okrog 200 milijard lir, ki jih je treba pristeti k več kot 5000 milijardam lir, ki so letno odvzete zaradi socialnih prispevkov, kar predstavlja okrog 12 odstotkov dodatne vrednosti sektorja.

Zaradi manjših dohodkov in večjih stroškov zmanjka tako kmetijstvu okrog 1500 milijard lir, kar predstavlja breme, ki ga danes kmetijstvo ne zmore, saj močno presega letni dohodek kmetov. V letu 1992 je namreč kmetijstvo izgubilo okrog 4 odstotke dodatne vrednosti in zmanjšanje prodajnih cen za 3 odstotke, ob istocasnem povečanju nakupnih cen za odstotek.

Vsestranska zveza kmetov ob tem opozarja na nevarnost hude zaostritve nezadovoljstva med kmeti, ki lahko privede do težko nadzorovanih protestnih akcij in zahteva cimprenjem srečanja kmečkih sindikalnih organizacij s predsednikom vlade za skupno oceno položaja in za sprejem takih ukrepov, ki bodo sicer težili k senaciji državnega gospodarstva, a ne bodo prizadeli kmetijskega sektorja, pač pa omogočili kreditiranje finančnih posegov v njegovo korist. (jk)

JUBILEJ / 50. OBLETNICA GLASILA KMETOV SLOVENIJE

Kmečki glas je proslavil pol stoletja izhajanja

Proslave sta se udeležila tudi predsednik republike Milan Kučan in kmetijski minister Osterc - Zastopana tudi KZ

Kmečki glas, tednik slovenskih kmetov in kmetijstva v širšem smislu, praznuje letos 50-letnico ustanovitve in rednega izhajanja. Jubilej so počastili v torek, 1. junija, na slovesnosti v Cerkovnem gradu v Ljubljani, ki so se je udeležili tudi predsednik republike Slovenije Milan Kučan, minister za kmetijstvo inž. Osterc, ljubljanski župan inž. Stergar in druge ugledne osebnosti iz znanstvene, univerzitetne, strokovne in javnega življenja. Med povabljenimi gosti sta bila tudi predstavnik Kmečke zveze iz Trsta, in sicer tajnik Edi Bukavec in vodja strokovne službe Mario Gregoric. Seveda so bili prisotni tudi člani uredniškega zbora s sedanjim glavnim urednikom in direktorjem časopisno-založniškega podjetja Kmečki glas, Borisom Dolničarjem na čelu. Obenem s počastitvijo 50-letnice izhajanja Kmečkega glasu so na proslavi počastili tudi 25-letnico izhajanja mesečnika Moj mali svet.

V kratkem pozdravnem nagovoru je predsednik Kučan poudaril, da je Kmečki glas, ki se je rodil v jeku narodnoosvobodilnega boja, ostal kmetom sopotnik tako v letih, ko jim je bilo dobro, kot v letih, ko je slo

zaradi drugačne politike slabše ali sploh slabo. Bralci, ki jim je bil casopis že od prvih začetkov izhajanja namenjen, so ga vzeli za svojega, saj so v njem vsa ta dolga leta našli dovolj koristnega branja in potrebnih informacij. Predsednik Kučan je čestital založništvu tednika in njegovemu kolektivu k jubileju in jih pozval, naj bodo se naprej in se odločneje na strani kmečkih ljudi in njihovih interesov.

Podobne misli je v svojem pozdravnem nagovoru razvil tudi minister za kmetijstvo Osterc, ki pa se je dotaknil tudi sedanje kmetijske politike slovenske vlade in nelahkih problemov, s katerimi se soočata slovensko kmetijstvo in slovenska kmetijska proizvodnja.

Cestitke in priloznostni poklon sta Kmeckemu glasu ob njegovem jubileju prinesla se inž. Emil Frelj in imenu Zadrugne zveze Slovenije in direktor visje kmetijske sole v Mariboru.

Svečanost je dopolnil kulturni spored, po njem pa se je med udeleženci razvila sproščena družabnost, ki je bila seveda tudi priloznost za izmenjavo mnenj tako o Kmeckem glasu in drugi založniški dejavnosti CZP Kmečki glas, kakor tudi o raznih vprašanih kmetij-

skega in splošnega gospodarstva.

Predstavnika Kmečke zveze Bukavec in Gregoric sta se posebej zadržala v razgovoru z ministrom za kmetijstvo inž. Ostercem, ki je pokazal veliko zanimanje za probleme kmetijstva v slovenskem zamejstvu kot pomembne gospodarske dejavnosti slovenskega življa na Trzaskem, Goriskem in v videmski pokrajini. Minister Osterc je zagotovil, da bo v kratkem prišel na obisk h Kmečki zvezi v Trstu in da se bo torej odzval vabilu, ki mu je bilo posredovano že pred časom.

Predstavnik KZ se je posebej pogovarjal se s koordinatorko kmetijske strokovne službe za vso Slovenijo inž. Ervinom Kuharjem.

Se nekaj o nastanku Kmečkega glasu. Izhajati je začel v zaselku Rampoha na Kočevskem. Po izselitvi kočevskih Nemcev so italijanski okupatorji naselje pozgali med »rosko ofenzivo« leta 1942. Ogenj je prizanesel eni sami hiši in prav v tej hiši je prvi urednik, Vlado Kozak pripravil, napisal, natipkal prvo matrico za prvo številko Kmečkega glasu z datumom 1. junij 1943 in s podnaslovom »Vestnik Osvobodilne fronte slovenskega naroda«. Natisnili so jo na ciklostil v partizanski ti-

skarni Urška 14. Sredi leta 1944 so Kmečki glas že tiskali v pravih partizanskih tiskarnah v kočevskih gozdovih. Od tedaj je brez pomembnih presledkov izhajal do konca vojne in po osvoboditvi redno izhaja v vse bolj popolni obliki in vedno bolj zanimiv predvsem za kmečke, pa tudi za ostale bralce.

Za svoj praznik je Kmečki glas izšel v jubilejni izdaji z intervjuji, spominskimi zapisi, ocenami, pa tudi s povzetki oziroma citati za vsako leto izhajajajoč glasila.

Cestitkam Kmeckemu glasu se pridružuje tudi Primorski dnevnik, s katerim ga druzi rojstvo v istem brem in tako usodnem casu za slovenski narod. (jk)

Ukrepi vlade v prid kmetijskih podjetij prizadetih slinavko

Odškodnino bodo podeljevale dežele

Ministrski svet v Rimu je z zakonskim odlokom z dne 21. maja 1993 sprejel ukrepe v korist kmetijskih podjetij, ki jih je oskodovala nedavna epidemija slinavke in parkljeve.

Ti ukrepi, ki so že v veljavi, predvidevajo:

1) odškodnino v visini 80 odstotkov vrednosti, ki jo ugotovijo dežele, zaradi uničenja mleka v podjetjih na območjih, ki so zascitena in nadzorovana;

2) možnost finančnih nakazil z desetletno amortizacijo pridelovalcem na tistih območjih, ki jih je prizadela slinavka in parkljeva, in ki so utrpeli več kot 35 odstotkov škode od svoje bruto prodajne

proizvodnje, za odplacilo kmetijskih posojil in posojil za izboljšanje zemljisc, ki so bila najeta pred začetkom veljave zadevnega zakona in ki bodo zapadla do 31. decembra 1993;

3) prispevek »unatantum« za prehrano živine v marcu in aprilu 1993 v visini 150.000 lir na glavo goveje živine in 30.000 lir na glavo prašičev, ovac in koz, in sicer tistim zivinjarem, ki so morali v kmetijah rediti živino, ki je bila namenjena za prodajo;

4) zadrage in združenja priznanih proizvajalcev, ki se ukvarjajo

z zbiranjem, predelavo in komercializacijo zivnoredskih proizvodov, katerih dejavnost se je zmanjšala za več kot 35 odstotkov glede na zadnja tri leta pred pojavom slinavke in parkljeve ali ki so imeli za več kot 35 odstotkov višje stroške za predelavo proizvodov, osumljenih okužbe, lahko izkoristijo možnost petletnih posojil po znanih obrestni meri v mejah manjših dohodkov in večjih stroškov;

5) za kritje vseh navedenih izdatkov bo ministrstvo za kmetijstvo z dodatnim odlokom razdelilo zainteresiranim dežalam 11 milijard lir na osnovi predloženih obračunov. (jk)

ZADOLŽEVANJE / POJAV SE S KRIZO MOČNO ZAOSTRUJE

Vrednost nepovrnjenih posojil vidno narašča tudi v Furlaniji-Juljski krajini

Po razmerju nevrnjenih posojil ima FJK na severu nezavidljiv primat

V vsaki banki se prej ali slej pojavi dolžnik, ki denarnem zavodu ni sposoben vrniti posojenega denarja. To se dogaja po vsem svetu in tudi pri nas. Dogajalo se je tudi v najbolj težavnih casih slovenskega denarnistva na Primorskem, tako v zacetnih avstrijskih casih, kot tudi za casa fasizma. Takrat je marsikatero podezelsko posojilnico uradno ugonobila rimska vlada, resnici in dejanski krivci pa so bili domaćini, ki posojilnici niso zmogli vrniti izposojenega denarja. Takih primerov je kar veliko, o njih pa se lahko preprica vsak, ki pregleda stare, ze zaprasene

zadrugne knjige.

S podobnimi pojavi se soočamo tudi danes, tudi v slovenskih kreditnih zavodih na Trzaskem in Goriskem. V težave zaidejo se zlasti tisti poslovni ljudje, ki so bili prepričani v svojo sposobnost, naredili pa so korak, ki je bil daljši od dovoljenega, ali pa so se znašli v drugačnih težavah.

Pojav je sicer splošen in velja za vso Italijo. Poslabšal se je zlasti v zadnjem casu, potem ko so na marsikaterem področju nastale težave. V zadnjih nekaj letih se je zelo povečalo stevilo

nesolventnih dolžnikov.

V vsej državi je bilo na začetku letošnjega leta (številke so vzete iz pred kratkim izvedene ankete agencije Prometeia, ki zbira podatke po naročilu bank) kar 6,47 odstotka neplačanih posojil. Marsikdaj so ta posojila neizterljiva. Dolžniki nimajo toliko nepremičnin ali drugih posesti, da bi zadostovala za kritje vrednosti posojila. Tudi ce bo banka na mesto denarja prejela v last nepremičnino, bo vedno imela izgubo, kajti nepremičnino ni vedno lahko - in

brez izgube - prodati.

Italijansko povprečje nevrnjenih posojil je 6,47-odstotno. Najmanjši, samo 2,73 odstotka, je ta kazalec v deželi Tridentinskega Jujna Tirolska, najvišji pa v Kalabriji, kjer dosega kar 23,14 odstotka. Na slabem so skoraj vse dežele italijanskega juga, presenetljivo visoko pa se je uvrstila je tudi sicer razvita Toskana z 11,07 odstotka.

Na gospodarsko razvitejšem severu je položaj nekoliko boljši. V Lombardiji beležijo 3,89 odstotka. O Tridentinski smo že zapisali, v Venetu

znaša ta odstotek 4,52, pri nas v Furlaniji-Juljski krajini pa je nekoliko višji in znaša 5,77 odstotka. Pravzaprav je naša dežela v nezavidljivem najslabšem položaju med deželami italijanskega severa, pa čeprav je se vedno pod vsedravnim povprečjem.

Ce si pogledamo se podatke o gospodarskih kategorijah poslovezev, ki niso vrnili bančnega posojila, najdemo pri nas med najslabšimi plačniki posojil podjetnike s področja usnjene in oblacinne industrije, kovinske industrije in tiste, ki delajo na področju turizma in storitev.

MARKO WALTRITSCH

DENARNIŠTVO / LETNI OBRAČUN POSLOVANJA

Na občnem zboru zveze posojilnic o položaju zadrugne kredita v FJK

Zadnjo soboto v maju je bil v kraju Magnago in Riviera redni občni zbor Deželne zveze kmečkih in obrtnih posojilnic. Dosedanji predsednik Verzeognassi in ravnatelj Sebastianutto sta prebrala obsežno poročilo upravnega sveta, v katerem sta obravnavala gospodarske trende v svetu naposlošno in gospodarske razmere v naši deželi posebej. V nadaljevanju sta podrobneje razčlenila položaj zadrugne

kredita v Furlaniji-Juljski krajini. Po nekaterih nedavnih združitvah je bilo lani v naši deželi 26 posojilnic, ki so razpolagale z 92 poslovalnicami.

Poleg raznih drugih točk na dnevnem redu so bile tokrat tudi volitve vodstvenih organov deželne zveze. Stevilo članov upravnega sveta se je povečalo od 11 na 13. Tokrat sta bila v upravni svet izvoljena tudi dva predstavnik slovenskih posojilnic, in sicer Pa-

vel Milič iz openske in Andrej Gergolet iz doberdobske posojilnice. V nadzorni odbor deželne zveze je bil izvoljen predstavnik nabrežinske posojilnice Guido Zidaric, za namestnega člana razsodišča pa Mirko Hmeljak iz sovojenjske posojilnice.

Predstavniki slovenskih posojilnic so seveda ustrezno zastopani tudi v raznih delovnih komisijah Deželne zveze kmečkih in obrtnih posojilnic. (mab)

PRIVATIZACIJE / SAMO AUTOGRILLI VELJAJO DVA TISOČ MILIJARD LIR

Prodajni seznam je že pripravljen, manjkajo pa (bogati) kupci

Prve bodo na vrsti banke, v pripravi so načrti za privatizacijo družb Agip, Stet, Enel, Ina, nato pa se bo odprlo poglavje kemijske industrije

Nova vlada, v kateri prevladujejo ekonomisti, namerava močno pospešiti postopek za privatizacijo državnih podjetij. Predsednik ministrskega sveta Carlo Azeglio Ciampi je pred prevzemom vladne dolžnosti, ko je bil se na celu emisijskega zavoda Banca d'Italia, pritiskal na tedanjega ministrskega predsednika Giuliana Amata, naj izvede privatizacijo. Amatova vlada je načrt za privatizacijo izdelala, sedanja pa ga bo izvajala in ce bo le mogoče tudi pospešila. Razlika med sedanjo in

prejšnjo vlado je v tem, da v sedanji ni posebne osebe, ki bi skrbela samo za privatizacijo. Za to poglavje se neposredno zanjima sedanji minister za industrijo Paolo Savona, znan ekonomist, profesor, ki je pred imenovanjem je veliko pisal za mnoge italijanske casopise.

Posebni medministrski odbor, ki v novi vladi skrbi za privatizacijo, se je sestel že dvakrat. V najkrajšem casu bodo privatizirali banko Credito Italiano (zasebnikom nameravajo prodati 67 odstotkov delnic), se

pred koncem leta pa naj bi prišla na vrsto Banca Commerciale Italiana, za njo pa banka IMI.

V vladi pripravljajo tudi načrte za prodajo petrolejske družbe AGIP in telekomunikacijske družbe STET. Na seznamu podjetij, ki jih nameravajo prodati sta tudi elektriska družba ENEL in zavarovalna družba INA. Posebno poglavje predstavlja prodaja kemijske industrije.

Odprto oziroma vse prejet kot lahko resljivo pa je vprašanje, kdo bo vse to kupil. Na domačem trgu v kratkem casu najbrz

ne bo mogoče najti vsega denarja, ki je potreben za nakup tako velikih družb, kakršne so družbe koncerna IRI, torej tiste z državnim kapitalom. Povrh se tudi italijanska industrija sedaj nahaja v krizi in le redki finančniki razpolagajo z velikimi vsotami denarja. Med kupci se bodo torej nujno pojavili tujci, o tem pa je sedaj v Italiji veliko polemik. Marsikateri domači finančnik se hudeje, ces da Italijanom v tujini ne bi dovolili nakupa ključnih bank, zavarovalnic in industrijskih družb.

Italijanska država pa nujno potrebuje denar, da bi z njim zamasila velike luknje v svojem računu. Zaradi tega pristojni ministri zelo hitro.

Poleg prej omenjenih panog in družb, bodo med prvimi prodali veleblagovnice družbe GS in okrepčevalnice na avtocestah, bolj znane pod imenom Autogrill. Skupna vrednost teh trgovskih obratov naj bi bila okrog dva tisoč milijard lir. Razpisali so že javno dražbo. Po pravilih EGS mora biti dražba na evropski ravni in torejne mo-

re ostati omejena na Italijo. Sicer pa so med interesi tudi številna italijanska zasebna podjetja, ki ze sedaj igrajo veliko vlogo v domači industriji in trgovini. Ker je italijanska država poleg omenjenih trgovskih obratov tudi lastnik cele vrste tovarn živilske industrije, je zanimanje italijanskih podjetnikov povsem razumljivo. Ce si zagotoviš takšno prodajno mrežo, kakršno na primer tvorijo prodalne na avtocestah, potem si si namreč zagotovil tržišče za izdelke iz svojih tovarn.

Kmečki glas

50 let

jubilejna številka

št. 22 - L. leto - cena 90 SIT

KMEČKI GLAS

STARI IN NOVI ČASI

Boris Dolničar

NOVI STARI ČASI

»V starih knjigah beremo, kako so našo slovensko deželo večkrat prizadeli in da so jo hudo in dolgo časa... In danes jo vrti prav vse hudo in gorje, kar si ga more misliti in domisliti človeška civilizacija, razlila nad našim narodom... Ali je to neizkušnja ali pa popolna pokvarjenost, moj dragi in postni slovenski človek!...«

Takole je v uvodniku prve številke Kmečkega glasu 1. junija 1943 razmišljal dr. Metod Kozak - za tudi za sedanji čas, preostalo in stanje slovenskega naroda, ki ni v sicer drugačnih okoliščinah in na drug način nič manj ogrožen, kot je bil tedaj ali junij 1991.

S samostojno državo delamo kot vnanja z mehom. Parlamentarna demokracija je bolj podobna parlamentarni burli. Običaj se je spopada nad kmeti in polkmeti tudi tako, da z nezadovoljnim liberalnim ozračjem porije odzvanjanje naše slobo evropske hrane. Demokracija hit slovenske politike je, da ima malone vsak politik ze svoj HIT. Medtem ko do osvežitosti prisvajujemo medvednjo afero, poc melovski majstrik med skroni posnem obhajajo državni poslor. Slovenija postaja vse bolj ciljna evropska pralnica umazanege denarja. Kakor tudi primeren poslor za trgovino z namili, ovodjem, belim blagom, praznima kulturne dediscine... Grozljivo hitro se povzicuje druzna drugarstva, alkoholizem, samomordov, prestopnikov, prometnih, posnerecev med mladimi. Naša imovina v se vedno oboguje prebija v tuj roke. Za ostanke in slaboznanega slovenskega kmeta in brezposelnega delavca se država ne zmeni, ubavom pa daje ogromne denarje tudi za izseljevalske begunce. Ob slabo varovani meji s Hrasko žli podobenstvo prebivalstvo v veliki negotovosti. Maršal v deželi postaja slovenska beseda tujec. Nikjer srednj, lomni ni kmet - Kish Strategij - tako slabo zakleten kot pri nas. Žili se, da med vodilni slovenskega naroda se nikoli ni bilo tako velikih držic in tako globokega nezupanja. Pa tudi toliko ločanjev, protizdravje in meteljavje ne.

Svoji mar postali sami veliki okupatorji. Zbirno vodnar narodove moči in se mis upirno. Slovenska zemlja in narodni poroka sta vrednoti, za katere vrednote hiti postati. Po predstavi ali petsto letih. Ni pomembno. Gre za veliko stvar - za narodovo blagor, za ohranitev slovenskega. Z vsem, kar stoji vanj: osebnosti, lastnina, narod - ljudje, kultura, vera, izročilo, značaj. Slovenski človek se je znal zanj žmjeti odlično postaviti. Tudi leta 1993. Cas se izkloka.

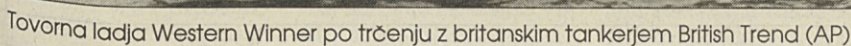
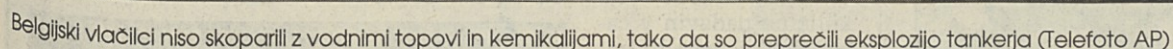
Fotografija: Slavko Kozak

CZP KMEČKI GLAS
1943 - 1993

Staro in mlado pod eno najstarejših lip na Slovenskem

NOVICE

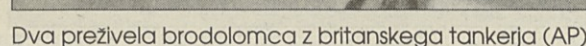
Sedem članov posadke britanskega tankerja izgubilo življenje, dva pogrešajo, med 27 preživelimi pa jih je pet v kritičnem stanju - Požar neosvinčenega bencina so že pogasili

Po podatkih naftne družbe BP, ki je lastnica tega 25.000-tonskega tankerja, je British Trend v Antwerpnu vkrcal 24 tisoč ton neosvinčenega bencina, ki bi ga moral prepeljati v italijansko pristanišče Fiumicino.

Belgijskim reševalcem je bilo tako jasno, da bodo posledice trečnja dramatične, če ne bodo takoj ukrepali. Hitrovneljivi neosvinčeni bencini se je namrec vnel in le sodobnim napravam in pozitivnostni posadki vavilcev, ki so z vodnimi topovi in kemikalijami gasili požar, se je treba zahvaliti, da tankerja ni raznesla eksplozija bencina. Prvotno so mislili tanker povleci na odprto morje in ga prepustiti usodi. Po nekaj urah gasenja pa so bili kiti požaru, tako da lahko sedaj tanker povelejo v pristanisce. Po prvih ugotovitvah izvedencev bo ekoloska škoda malenkostna, saj je neosvinčeni bencin izredno hlapljiv, v morje pa naj bi se razlile le malenkostne količine, ker je bencin sproti izgor-

podcasniki in castniki iz Velike Britanije. Na liberijski tovarni ladji ni bilo nihče ranjen, z njo upravljajo stiri južnokorojski castniki, medtem ko je posadka z Burme. Po tej novi pomorski nesreči bodo morali bržkone preveriti varnostne norme na območjih z gostim prometom.

Izsledki poizvedovanja so razdvojili Ameriko, ki je leta 1991 z zakonom prepovedala spolno nadlegovanje v tovarnah in uradih, ne pa v učilnicah - razen v peščici zveznih držav, kjer se tako ravnanje kaznuje tudi z dokončno odslovljivijo storilca. »Fantje skušajo izgotoviti roke nad dekleti ze od pamtiveka,« piše Washington Post, strokovnjaki pa menijo, da je spekter raziskave preširok, češ, saj ni mogoče zarisati jasne ločnice med okornim dvorjenjem in »packarijami«. Seveda pa glede spolnega nadlegovanja v absolutnem merilu pravičijo fantje: ce se jih 76 odstotkov pritozuje nad nasiljem deklet, potem se 85 odstotkov le-teh pritozuje, kako kolegi rinejo vanje.

LONDON - Glede na velik uspeh pobude je očitno, da je število žena, ki so jih njihov zakoniti možje zapustili, zelo visoko. Vsaj v Veliki Britaniji, kjer se 55-letna lady Sarah Graham-Moon skuša oddolžiti svojemu nezvestemu soprogu in vsem ostalim, ki so za drugo (praviloma mlajšo) žensko zapustili zakonito soprogo. Zamisel sama na sebi ni niti tako izvirna, saj gre za ustanovitev kluba, ki naj bi združeval vse »zavržene« soproge. Novost je bolj v tem, kar med drugim izdaja še polemično izbrano ime kluba »Old bags« (stara sara v prostem prevodu), da združuje nima namena, da bi socialno pomagalo prizadetim, temveč se skuša predvsem »sladko mascevat«. Oblike mascevanja so namreč precej barvite in medijsko učinkovite: lady Sarah je na primer prebarvala avtomobil svojega nezvestega, istocasnno pa je tudi radodarno razdelila med sosedo zalogo dragocenega vina, ki so leta lezale v kleti. Zgodba iznajdljive lady Sarah, za katero ni nihče vedel, dokler je bil njen zakon srecen, in drugih zavrženih žena bo prišla tudi na televizijski ekran, saj bo slovi-ta BBC posnela posebno oddajo v starih nadaljevanjih.

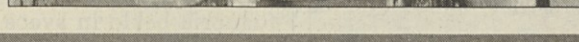
ZDA / PROTEST PROTI SMRTNI KAZNI POSTAJA BUČNEJŠI

Ameriški sodnik trdi, da obešanje ni nečloveška in protiustavna kazen

SAN DIEGO - Med Mehiko in Združenimi državami bi morala te dni steci nova podzemna pot, 350 metrov dolga in 1, 4 m visok tunel, ves v armiranem betonu, ki so ga skopali v globini 25 metrov le nekaj metrov stran od mednarodnega letališča v Tijuani. Tunel je bil seveda namenjen hitopomenu z mamili, ki pri gradnji niso stediili: saj je bil razkosno razsveteljen in opremljen celo s klimatsko napravo. Po njem bomo tone kokaina pretekalo v Združene države, če ga ne bi ameriška DEA pravocavno odkrila, tik preden bi po njem stekle prve količine mamila.

Predstavnik DEA Jack Hook je povedal, da so

DEA meni, da gre za zadnjo domislenco Joaquina Guzmána, enega največjih prekupevalcev z mamili. V lovu za njim po umoru kardinala Ocampe je mehiška policija pregledala blagajne nekaterih naroko magotcev in v eni je našla opis gradnje tunela.

Potem ko je v minulem tednu tri dni poslušal mnenja strokovnjakov, je sodnik John Pughenour zavrnil tezo, da predstavlja obseženeclebolesko, torej tudi protustavno tazen. Vprašanje je zastavil

Pač pa so se v afero vpletle številne druge vidne osebnosti in to z namenom, da bi preprečile za v četrtek zgodaj zjutraj najavljeno usmrtitev 29-let-

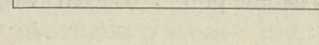
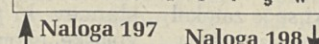
Grahma so obsojili na skrajno kazen, ker je med ropom v marketu ubil belca, a edina prica proti njemu je zenska, ki pravi, da je videla storilca v obraz z razdalje kakšnih trinajstih metrov in to nekaj sekund; prepoznala naj bi ga na podlagi množičnega soocanja. Drugih prič, ki imajo povsem drugočen verzijo o dogodku in bi lahko s tem pripravili obsojenemu alibi, na sploh niso poklicali na

Teksas je med vsemi ameriškimi zveznimi državami tista, kjer so eksekucije najbolj pogoste: od leta 1976 (ko so spet uvedli smrtno kazen) pa do danes so usmrtili že 59 ljudi. Ne samo, na usmrnitev čaka kar 372 zapornikov, od teh pa jih bo moralo pred rabilja še pred koncem letnega polja

Grahamovo usmrnitev so že enkrat odložili: 28 aprila letos jo je guvernerka Ann Richards dala odgoditi za 30 dni in sicer zaradi tega, da bi lahko preiskavo o umoru še bolj poglobili. Zdaj ne more guvernerka več poseči, pač pa lahko usmrnitev ustavi zvezni sodnik David Hittner.

1. kratica za postni predal, 3. zabija
okončina, 7. pokrajina v zahodni Slo-
veniji, 9. ime slovenske prevajalke
Suklje, 10. ruski pesnik in pisatelj
(Mihail, Mciri), 12. uživalec lepote, 13.
največji jadranski otok, 14. hitro hla-
pljiva tekočina, ki se uporablja za nar-
kozo, 15. visinska točka na zemljevidu,
16. slovenski saksofonist (Andrej) (iz
crk loran), 18. nekdanji prebivalci Pire-
nejskega polotoka, 21. mesto na obro-
bju južnouralskega industrijskega
območja v Rusiji, 24. penec se vin
26. naprava, s katero postavijo ladjo na
suho, 27. ptičja samica, 28. glini podob-
na gmeta za modeliranje, 30. cepinov
okel, 31. medeno pecivo, 32. nizozemski
kolesar (Jan) (iz crk Sara), 33.
kemijski znak za kalcij.

1. zvito slano pecivo, 2. gimnastične vaje na tleh, npr. premeti, prevali, stoje ... , 3. gor. nad Kobardom, 4. ljubkovalna oblika hrvaskega moškega imena Ratomir, 5. prinos imetja v zakon, dota, 6. modročrn in siv vrh golobje velikosti, 7. švicarski slikar in grafik, član skupine Blauer Reiter (Paul), 8. znak, ki kaže smer, 11. zacetnici literarnega junaka Twista, 15. avstrijski predsednik (Thomas), 17. sibirski veletok, 19. kdor se je solal na realki, 20. jajcece trakuje, 21. upiranje, rezistenca, 22. deska na koleskih za vožnjo po mestnih ulicah, 23. kamnita gmota, 25. nekdanji burmanski politik in generalni sekretar OZN (U), 27. avtomobilska oznaka Splita, 29. pripadnik starega nemškega plemena.

Ze 15-letni Fischer je bil poln domiselnih zank in kombinacij. Tudi v zgornjem primeru je beli, ki je na potezi, videl sibkost črne rokadne postave in si dovolil lep razplet na temo »vezave«. Pri tem mu je lepo pomagal tudi črni, ki se ni zavedel, da je napad na belega kralja le voda na mlinško kolo belega!

Napadenega crnopoljnega lovca na polju e3 je beli zavaroval tudi s kraljem. Z igrano potezo pa je beli dal Fischerju, ki je na potezi, priložnost, da uspešno vodeno partijo zaključi z učinkovitim

Oslabljena bela rokada se po zrtvi lovca 1...Lf3! kaj hitro razruši. 2.gf3 Sf3:+ 3.Kh1 Dh3 V napad prihaja črna dama. 4.Tf2 Na 4.De2 sledi duhovito nadaljevanje s potezo 4...e4! 5.Le4: Sh2:! 4...Se1! in beli se vda! Napadena je trdnjava, grozi pa tudi mat na g2!

Signal za napad na črno rokado je dan s potezo 1.Sf5! črna dama nima dobrega polja za umik: 1...Dc6 2.Lg7! Dd5: Seveda ne gre jemanje lovca 2...Lg7: 3.Se7+ seh, na 2...Dc4: je Spassky pripravil učinkovito potezo 3.Tg3! V partiji je sledilo 3..Sh6+! Kg7: 4.Dg4+ in črni se je vzdal!

